

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงนโยบายของรัฐบาลไทยเรื่องชาวเขาตั้งแต่ ค.ศ. 1967 ถึง 1970 โดยใช้ข้อมูลจากศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทย นโยบายที่กล่าวถึงครอบคลุมเรื่อง การพัฒนา การใช้ที่ดิน ผืนสิทธิทางกฎหมายของชาวเขา สถานีวิจัยที่กระจายเสียงภาษาชาวเขา การศึกษา ศาสนา การอนุรักษ์ป่าไม้ และแผนการพัฒนาชาวเขาโดยรวม ในภาคผนวกมีสถิติจากวารสารและหนังสือพิมพ์และมีบรรณานุกรมที่หาปริทรรศน์ไว้ด้วย

ST Sve HP Manat Kanthathatbamrung (Police Captain), 1967, Welfare and Management Activities of Border Police among the Hill Tribes in Northern Thailand Thesis submitted to the Department of Public Administration, Thammasat University as a partial fulfilment for the degree of Master of Public Administration, เขียนเป็นภาษาไทย แปลเป็นภาษาอังกฤษ โดย MRDC, June, 1967, 89 หน้า

วิทยานิพนธ์เล่มนี้กล่าวถึงการพัฒนาชาวเขาโดยตำรวจตระเวนชายแดน การแก้ปัญหาใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ การแก้ปัญหาเรื่องการปลูกฝิ่นเสพติดฝิ่น การเพิ่มผลผลิตพืชเงินอย่างอื่น นอกจากฝิ่น ปัญหาความมั่นคงของประเทศ

ST Sve HP Prasert Bhandhachat and others, 1987. 1986 Crop Year Corn Production Survey in the Project Areas of the Thai-German Highland Development Programme Chiang Mai : Payap Research and Development Center, Payap University, 57 pages.

หนังสือเล่มนี้ เป็นรายงานการสำรวจผลการส่งเสริมให้กลุ่มชนบนพื้นที่สูงปลูกข้าวโพด ผู้ส่งเสริมคือ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงไทย-เยอรมัน ผู้รับการส่งเสริมคือ ชาวเขาและชาวไทยบนพื้นที่สูง (ลีซอ มูเซอ อาข่า กะเหรี่ยง ไทยใหญ่) รายงานนี้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ การดำเนินงานของโครงการ การปลูกข้าวโพดของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมตามวิธีการที่ได้รับคำแนะนำของผู้ส่งเสริม แสดงผลงานโดยสรุปของโครงการนี้ และยังกล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคของการสำรวจเพื่อจัดทำรายงานนี้อีกด้วย

ST Sve HP The Committee for Co.ordination of Services to Displaced Persons in Thailand (CCSDPT) 1979 1978 CCSDPT Report (2nd ed.) 78 pages (mimeographed)

รายงานของ CCSDPT ฉบับนี้กล่าวถึงการทำงานของ CCSDPT เกี่ยวกับผู้อพยพ อินโดจีนในประเทศไทย โดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานต่างๆที่เข้าไปช่วยเหลือผู้อพยพในศูนย์ เช่น จุดประสงค์ของหน่วยงาน สถานที่(ค่ายผู้อพยพ)ที่เข้าไปดำเนินงาน ลักษณะของความช่วยเหลือ งบประมาณ สิ่งของและวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาช่วยเหลือ จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ทำงาน ด้านต่างๆ และผลงานที่ได้ทำไปแล้ว

ST Sve HP Wanat Bhruksasri and G.A. Oughton, 1970, "Research priorities in Hill-Tribe Development", บทความเสนอในที่สัมมนา International Seminar on Shifting Cultivation and Economic Development in Northern Thailand, Ministry of National Development/Department of Land Development, October 1970, หน้า 319-349

บทความนี้กล่าวถึงปัญหาของการใช้ที่ดินทำเกษตรกรรมแบบทำไร่เลื่อนลอย ซึ่งทำให้ดินจืดและเป็นการทำลายป่าไม้ต้นแม่น้ำลำธาร กล่าวถึงวิธีการทำเกษตรกรรมของชาวเขาเผ่าต่างๆ บทบาทของศูนย์วิจัยชาวเขาที่จะแก้ปัญหาต่างๆ เรื่องการใช้ที่ดิน ปัญหาทางสุขภาพอนามัย ปัญหาการปลูกฝิ่น การอนุรักษ์ป่าต้นแม่น้ำลำธาร ปัญหาในการติดต่อสื่อสารกับชาวเขา และปัญหาประชากร

ST Sve HP กรมประชาสงเคราะห์, 2510, รายงานการเผยแพร่พระพุทธศาสนาแก่ชาวเขาทางภาคเหนือ ปี 2510 โดยคณะพระธรรมจาริกครั้งที่ 3 ในความอุปถัมภ์ของกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย, 70 หน้า, มีภาพประกอบมาก

รายงานฉบับนี้กล่าวถึงประวัติการก่อตั้งพระธรรมจาริก นโยบายและวัตถุประสงค์ที่จะสงเคราะห์ชาวเขาเผ่าต่างๆ ในท้องที่จังหวัดตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงรายและเพชรบูรณ์ แผนการถวายความสะดวกแก่คณะพระธรรมจาริก รายนามพระธรรมจาริก 100 รูปที่เดินทางไปสงเคราะห์ชาวเขา กล่าวถึงภารกิจของพระธรรมจาริก

ST Sve HP กรมประชาสงเคราะห์, 2514, การสงเคราะห์ชาวเขาในประเทศไทย, กระทรวงมหาดไทย, สิงหาคม 2514, 36 หน้า, มีภาพประกอบ

หนังสือเล่มนี้ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชาวเขา สภาพทางเศรษฐกิจของชาวเขา สภาพทางสังคมและมานุษยวิทยา ศาสนา ปัญหาเกี่ยวกับการปลูกฝิ่น ปัญหาเกี่ยวกับการทำลายป่าต้นน้ำลำธาร กล่าวถึงองค์การบริหารงานพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา นโยบายและวิธีดำเนินการกับชาวเขา อุปสรรคในการปฏิบัติงานชาวเขา ซึ่งเป็นเรื่องการขาดถนน เครื่องมือสื่อสารและขาดยานพาหนะ มีแผนภาพแสดงองค์การบริหารงานพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา

ST Sve HP กองนโยบายและวางแผน, 2521, รายงานสถิติเกี่ยวกับยาเสพติด เมษายน-มิถุนายน 2521, กองนโยบายและวางแผน สำนักงาน ป.ป.ส. โรเนียว เย็บเล่ม 81 หน้า มีแผนที่และภาคผนวก

หนังสือรายงานสถิติเกี่ยวกับยาเสพติด รายงานเดือนของสำนักงาน ป.ป.ส.นี้รวบรวมไว้เพื่อใช้เป็นข้อบ่งชี้ภาวะการณ์ของยาเสพติดด้านต่างๆ ในเชิงสถิติ การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด การปราบปรามและจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย การป้องกันการติดยาเสพติด การควบคุมพืชเสพติด กล่าวถึง

โครงการพัฒนาเศรษฐกิจชาวไทยภูเขาซึ่งรัฐบาลไทยและสหประชาชาติดำเนินการร่วมกัน การพัฒนาชาวไทยภูเขา กล่าวถึงแผนการปลูกพืชทดแทนและพัฒนาชุมชนในพื้นที่ที่มีการปลูกฝิ่น ลุ่มแม่น้ำแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ST Sve HP ชัยวัฒน์ ดิเรกวัฒนา 2538 "ผลกระทบของการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมันต่อชุมชนชาวเขา: ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่ลุ่มน้ำลาง กิ่งอำเภอปางมะผ้า จังหวัด แม่ฮ่องสอน" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 154 หน้า.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานพัฒนาของโครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมันไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนชาวเขาในพื้นที่ลุ่มน้ำลาง กิ่งอำเภอปางมะผ้า จังหวัด แม่ฮ่องสอน กล่าวคือ ด้านเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงในอัตราต่ำและในเชิงถดถอย ด้านสังคม มีผลกระทบทางด้านการศึกษาอยู่บ้าง ในลักษณะของการเริ่มให้ความสำคัญต่อการศึกษา ของบุตร ด้านการเมืองไม่มีความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังมีโครงการอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังพบว่า ชุมชนชาวเขาที่ได้รับผลกระทบจากโครงการฯ มีสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ไม่แตกต่างจากชุมชนในพื้นที่ควบคุมที่ไม่ได้รับผลกระทบ กล่าวคือ ไม่มีความ แตกต่างกันอย่างเด่นชัดในด้านเศรษฐกิจ(รายได้ การใช้ความรู้ด้านเกษตรแผนใหม่ การมีสัตว์ เลี้ยง การครอบครองทรัพย์สิน) ด้านสังคม(ระดับการศึกษา วิธีการรักษาพยาบาล ความรู้ ด้านสุขภาพอนามัย การวางแผนครอบครัว) ด้านการเมือง(การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ ของรัฐกับชุมชน) แต่หากจะเปรียบเทียบแล้ว ชุมชนควบคุมจะอยู่ในช่วงรายได้และมีการครอบครองทรัพย์สินราคาสูง ให้ความสำคัญต่อการศึกษามากกว่าบุตร และพึ่งพาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนมากกว่าชุมชนที่ได้รับผลกระทบ

ST Sve HP ชิดพงษ์ สยามเนตร, 2509, การบริหารงานพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาของกรมประชาสงเคราะห์ วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, โรเนียวเย็บเล่ม, 132 หน้า เขียนเป็นภาษาไทย มีบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้กล่าวถึงปัญหาสำคัญที่ต้องพัฒนา และสงเคราะห์ชาวเขาซึ่งเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาด้านการเมืองและปัญหาด้านการทหาร กล่าวถึงการดำเนินงานของคณะกรรมการสงเคราะห์ชาวเขา การบริหารงานและวิธีดำเนินงานของกรมประชาสงเคราะห์ ปัญหาต่างๆ ในการพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา สรุปข้อคิดเห็นเรื่องปัญหาในทางบริหารและข้อเสนอแนะ

ST Sve HP สถาบันวิจัยชาวเขา (วนิช พุกกะศรี และคณะ) 2528. ประเมินผลการให้การ
ศึกษาชาวเขาของคณะพระธรรมจาริก. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยชาวเขา, 82 หน้า.

หนังสือเล่มนี้ ได้ประเมินผลการทำงานของพระธรรมจาริกเกี่ยวกับการเผยแพรศาสนาพุทธและ
ให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษาแก่ชาวเขา โดยได้กล่าวถึงความเป็นมาของ โครงการพระธรรมจาริก
การดำเนินงานด้านต่างๆของพระธรรมจาริก ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของพระธรรมจาริก
ประโยชน์ของชาวเขาที่ได้จากโครงการนี้ โดยสรุป โครงการนี้ได้รับผลสำเร็จพอสมควร โดยช่วยส่ง
เสริมนโยบายของรัฐบาลด้านพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมและช่วยลดการปลูกฝิ่นและเสพฝิ่นด้วย

ST Sve HP สถาบันวิจัยชาวเขา 2528 "การศึกษาเชิงสังคมวิทยาและวัฒนธรรมถึงผลกระทบ
ของโครงการพัฒนาทางสังคมที่มีต่อสตรีและเด็กชาวเขา" รายงานการวิจัย ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 226 หน้า.

รายงานการวิจัยเล่มนี้เสนอผลงานวิจัยเกี่ยวกับ โครงการความช่วยเหลือขององค์การยูนิเซฟที่มี
ต่อชาวเขา ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ ให้ความช่วยเหลือแก่ชาวเขาโดยตรงได้แก่ โครงการฝึกอบรมต่างๆ
โครงการบริการทางด้านสาธารณสุข โครงการศูนย์เด็กเล็ก โครงการ ให้อุปกรณ์แก่ชาวเขาในด้าน
การศึกษา การสาธารณสุข และการส่งเสริมอาชีพ ความช่วยเหลือในลักษณะที่สุดคือ การให้อุปกรณ์
เสริมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ของเจ้าหน้าที่ ความช่วยเหลือในลักษณะแรกมีผลกระทบต่อการยก
ระดับสภาพของ สตรีและเด็กชาวเขาให้สูงขึ้นโดยตรง ส่วนการช่วยเหลือในด้านอุปกรณ์เสริมนั้น
เป็นประโยชน์ ต่อชาวเขาในทางอ้อม สำหรับผู้รับบริการได้แก่ชาวเขาพบว่า สภาพทางด้านการศึกษา
การสาธารณสุข และการเศรษฐกิจของสตรีและเด็กชาวเขาได้รับการยอมรับมากขึ้นกว่าเดิม ส่วน
สภาพทางสังคมส่วนใหญ่ยังไม่มีเปลี่ยนแปลงคือ สตรีชาวเขายังคงมีสภาพ ทางสังคมด้อย
กว่าชาย

ST Sve HP สถาบันวิจัยชาวเขา 2538 "ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน" รายงานการวิจัย
เชิงปฏิบัติการ สถาบันวิจัยชาวเขา 58 หน้า.

รายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้ ได้รวบรวมเนื้อหาสาระจากการประชุมร่วมกันระหว่างคณะ
กรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา เจ้าหน้าที่
ประสานงานชาวเขาอำเภอ เจ้าหน้าที่หน่วยและเขตพื้นที่ เจ้าหน้าที่สำนักงานบริหารโครงการพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมบนที่สูงจังหวัดเชียงใหม่ นักวิจัยและเจ้าหน้าที่จากสถาบันวิจัยชาวเขา และมีจุดมุ่ง
หมายของการประชุมคือ เพื่อให้ชาวบ้าน ที่เป็นคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และ

เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ได้เพิ่มพูนความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการช่วยเหลือหรือการให้บริการแก่ผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน ผลจากการประชุมคณะกรรมการ ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์แต่ละแห่งได้ซักถามปัญหาอันมาก โดยเฉพาะเรื่องการปฏิบัติงาน การให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลที่เดือดร้อนในหมู่บ้าน วิธีการหาทุน การใช้จ่ายเงินทุน รวมทั้ง ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความเห็นว่าศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ประจำหมู่บ้านเป็นประโยชน์ต่อคนในหมู่บ้าน และคาดว่าจะเป็ศูนย์รวมน้ำใจของชาวบ้าน สามารถช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ที่เดือดร้อนได้

ST Sve HP นพคุณ สุวรรณฤทธิ์ 2538 "ผลกระทบของนโยบายการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง: ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชาวเขา ตำบลลวารี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย" วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 216 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้แสดงให้เห็นว่า ผลกระทบของนโยบายการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของชาวเขา มีดังนี้คือ ด้านผลกระทบต่อโครงสร้างทางสังคม : ชาวเขามีความผสมกลมกลืนเข้ากับคนไทยพื้นราบได้มาก ยอมรับในวิธีการรักษาพยาบาลแผนใหม่มากกว่าความเชื่อเรื่องภูติผีปิศาจ แต่ระบบ จารีตประเพณียังมีความสำคัญที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ประจำเผ่า และยึดถือปฏิบัติกันตลอดมา การโยกย้ายประชากรเพื่อหางานทำในเมือง ทำให้โครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมคลาย ความแนบแน่นไปจากเดิม สำหรับด้านผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจนั้น การพัฒนาระบบการเกษตรถาวรนำไปสู่การลดลงของปัญหาการทำไร่เลื่อนลอย แต่โดยภาพรวมแล้ว ชาวเขายังยากจนและมีสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่ดีนัก เทคโนโลยีที่รัฐเข้าไปส่งเสริมไม่ได้รับ การตอบสนอง เนื่องจากทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม การพยายามเพิ่มผลผลิตและสร้างระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้าทำให้ชาวเขาบางส่วนต้องพึ่งพิงระบบตลาด ที่เงินตราและผลประโยชน์เป็นเรื่องสำคัญต่อชีวิต ส่วนด้านผลกระทบต่อโครงสร้างทางการเมือง ชาวเขายอมรับภาวะผู้นำที่เป็นทางการ ขณะที่ผู้นำตามจารีตก็คงมีความสำคัญต่อชุมชน โดยทั่วไปชาวเขามีทัศนคติที่ดีกับรัฐ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชาวเขาได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมทาง การเมือง ส่วนเรื่องเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น รัฐไม่ประสบผลสำเร็จในการแก้ไขปัญห ชาวเขายังมีการลักลอบจำหน่ายและเสพยาเสพติดในพื้นที่กันอย่างกว้างขวาง

ST Sve HP สนั่น วงศ์พัทพันธุ์, 2516, การพัฒนาชาวเขาให้เป็นคนไทยเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ, วิทยานิพนธ์เสนอต่อวิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, 29 มีนาคม 2516, โรเนียว,

เย็บเล่ม 99 หน้า มีภาคผนวกและบรรณานุกรม

วิทยานิพนธ์เล่มนี้กล่าวถึงสภาพและปัญหาชาวเขาในปัจจุบัน (พ.ศ. 2516) ข้อมูลเกี่ยวกับชาวเขาเผ่าลีซอ มูเซอ เย้า กะเหรี่ยง และม้ง ปัญหาชาวเขาในประเทศไทย การปฏิบัติการเกี่ยวกับการสงเคราะห์ชาวเขา การวางนโยบายชาวเขาในฐานะเป็นชนกลุ่มน้อย กระบวนการพัฒนาชาวเขาให้เป็นคนไทย มีบทสรุป

ST Sve HP ปกรณ์ พันธุ 2534 การมีส่วนร่วมของชาวเขาในกิจกรรมพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณี หมู่บ้านห้วยน้ำขาว ตำบลแคมป์สน กิ่งอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนาศาสตร์ คณะพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ 97 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วม และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ ชาวเขาในกิจกรรมพัฒนา โดยศึกษาจากชาวเขาจำนวน 67 คน ผลการศึกษาคือ ชาวเขา ร้อยละ 56.72 มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาในระดับต่ำ ร้อยละ 31.34 มีส่วนร่วมในระดับ ปานกลาง และร้อยละ 11.94 มีส่วนร่วมในระดับสูง ผู้วิจัยให้ความเห็นว่า กิจกรรมพัฒนา ที่จะดำเนินการควรเป็นกิจกรรมที่สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการของชาวเขา ได้อย่างชัดเจน มีความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ชาวเขาเข้ามีส่วนร่วม ทุกขั้นตอน ควรเสริมสร้างความสามารถของผู้นำในหมู่บ้าน ตลอดจนพัฒนาความสามารถ ของเจ้าหน้าที่ และสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคคลเหล่านี้

ST Sve HP ประสิทธิ์ ดิศจันทร์, (2513), "การพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา", คำบรรยายสรุป (Briefing) โดยหัวหน้ากองสงเคราะห์ชาวเขา สำหรับคณะผู้เชี่ยวชาญสหประชาชาติ, ณ ห้องประชุมกรมประชาสงเคราะห์, ตุลาคม 2513, โรเนียว เย็บเล่ม, 12 หน้า

บทความนี้ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชาวเขา 6 เผ่า คือ ม้ง เย้า ลีซอ อีโก๋ มูเซอ และกะเหรี่ยง ในประเทศไทย กล่าวถึงถิ่นที่อยู่ทางภูมิศาสตร์ของชาวเขา ประชากรชาวเขาและความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ สภาพทางเศรษฐกิจสังคมและมานุษยวิทยา ปัญหาเกี่ยวกับชาวเขา นโยบายและวิธีดำเนินการกับชาวเขาทั้งนโยบายระยะสั้นและระยะยาว นโยบายและการจัดการศึกษาแก่ชาวเขา การส่งเสริมอาชีพชาวเขา กล่าวถึงองค์การบริหารงานพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา โครงการชาวเขาสัมพันธ์ โครงการทดลองพัฒนาการเกษตรบนเขา

ST Sve HP ปิติธรรม วิจิตรมนตรี 2536 "การพัฒนาชนบทแบบผสมผสานบนที่สูงกับการแก้ไข ปัญหาความมั่นคงของชาติ เกี่ยวกับชาวเขาและการปลูกพืชเสพติด" รายงานการวิจัย กอง วิชาการและ

การต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 55 หน้า.

รายงานการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาชนบทแบบผสมผสานบนพื้นที่สูง เป็นการระดมวิธีการแก้ปัญหาทุกปัญหาบนพื้นที่สูงเข้าไว้ด้วยกัน ให้เกิดเอกภาพในการดำเนินงาน และการดำเนินงานตามแนวคิดดังกล่าวจะเป็นการแก้ปัญหาที่ส่งผลดีในระยะยาว และมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และความมั่นคงของชาติโดยภาพรวม ดังนั้น การพัฒนาชนบทแบบผสมผสานบนพื้นที่สูง จึงกำหนดเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการลักลอบปลูกฝิ่นของชาวเขา โดยผ่านกระบวนการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวเขาในลักษณะค่อยปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากการพึ่งพาฝิ่น (เนื่องจากฝิ่นเป็นพืชทำรายได้ยารักษาโรค และเครื่องรองรับทางสังคม) มาสู่วิถีชีวิตที่ไม่ต้องพึ่งพาการปลูกฝิ่น

ST Sve HP พลเอกประภาส จารุเสถียร, 2509, ชาวเขาในประเทศไทย กรมประชาสงเคราะห์, กระทรวงมหาดไทย, สิงหาคม 2509, โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, 23 หน้า สำหรับภาคภาษาไทย และ 21 หน้า สำหรับภาคภาษาอังกฤษ

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงชาวเขาในฐานะที่เป็นปัญหาใหม่ สำหรับรัฐบาลทั้งในด้านบริการสังคมและในด้านความปลอดภัยทั้งของชาวเขาเองและของประเทศเป็นส่วนรวม กล่าวถึงแผนพัฒนาชาวนโยบายของรัฐบาล การโฆษณาชวนเชื่อของคอมมิวนิสต์ โครงการนิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขา การจัดการศึกษาให้ชาวเขา การจัดตั้งศูนย์วิจัยชาวเขาขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่

ST Sve HP พันธุ์สุรีย์ ลดาวัลย์ และคนอื่นๆ 2526 "การศึกษาเชิงสังคมวิทยาและวัฒนธรรมถึงผลกระทบของโครงการพัฒนาทางสังคมที่มีต่อสตรีและเด็กชาวเขา: ตอนที่ 1, การประเมิน ผลความช่วยเหลือขององค์การยูนิเซฟต่อชาวเขา(ศึกษาด้านผู้ให้บริการ)" รายงานการวิจัย คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 117 หน้า.

รายงานการวิจัยนี้ เสนอผลการประเมินผลการให้ความช่วยเหลือแก่ชาวเขาของ องค์การยูนิเซฟในรูปของโครงการฝึกอบรมต่าง ๆ โครงการบริการอนามัย โครงการให้วัสดุ อุปกรณ์แก่ชาวเขา วัสดุอุปกรณ์เสริม และยานพาหนะ ซึ่งมุ่งไปในการที่จะยกระดับวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของสตรีและเด็กชาวเขาให้สูงขึ้น คณะผู้วิจัยแสดงให้เห็นว่า โครงการฝึกอบรม หรือโครงการบริการอนามัย และโครงการให้วัสดุอุปกรณ์แก่ชาวเขา ได้ส่งผลในการยกระดับ สถานภาพของสตรีและเด็กชาวเขาให้สูงขึ้นโดยตรง ส่วนโครงการประเภทวัสดุอุปกรณ์เสริม แม้จะไม่ให้ประโยชน์แก่สตรีและเด็กชาวเขาโดยตรง แต่ก็ให้ประโยชน์โดยอ้อม เนื่องจากวัตถุประสงค์ของยูนิเซฟมุ่งประโยชน์ในวงกว้างแก่ชาวเขามากกว่าความช่วยเหลือ 3 ประเภทแรก คณะผู้วิจัยมีความเห็นโดยสรุปว่า ความช่วยเหลือของยูนิเซฟที่มีต่อชาวเขา โดยเฉพาะ

การมุ่งเน้นที่สตรีและเด็กนั้น ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวเขา เป็นอย่างมาก นอกจากนี้คณะผู้วิจัยยังเสนอแนะว่า การให้บริการต่างๆ แก่ชาวเขานั้น นอกจากจะต้องจัดให้เพียงพอแล้ว ควรจะได้แบ่งแนวความคิดให้ชาวเขารู้จักช่วยตนเองด้วย ในส่วนของโครงการต่าง ๆ คณะผู้วิจัยเสนอว่าโครงการดังกล่าวควรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตและค่านิยมของชาวเขา ตลอดจนการจัดหาอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่างๆ ที่จำเป็นให้ภายหลังการอบรมแล้วให้เพียงพอด้วย

ST Sve HP ไพโรจน์ สิตปรีชา, 2515, "ปัญหาชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยศึกษาเฉพาะกรณีการพัฒนาชาวเขา", Thai Journal of Development Administration vol.XII, No.2, เมษายน 2515, หน้า 200-219

บทความนี้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของชนชาวเขาในประเทศไทย สภาพความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของชาวเขา สภาพทางเศรษฐกิจของชาวเขา ปัญหาของชาวเขาในด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง นโยบายและแนวทางการดำเนินงานพัฒนาชาวเขา การบริหารการดำเนินงานพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาการช่วยเหลือการดำเนินงานสงเคราะห์ชาวเขาจากต่างประเทศ

ST Sve HP ไม่ปรากฏชื่อบรรณาธิการ, ไม่ปรากฏชื่อปีที่พิมพ์, โครงการหลวงภาคเหนือ, Printed by Union Offset Limited Partnership, กรุงเทพฯ 32 หน้า มีภาพประกอบ เขียนด้วยภาษาไทยมีภาษาอังกฤษปน

หนังสือเล่มนี้เป็นการรวมบทความ 7 บทความ ได้แก่ 1) กระแสพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่อง "ร่วมใจเพื่อไทย" 1 หน้า 2) "เดินตามรอยเท้าพ่อ" ในสมเด็จพระเทพรัตน-ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 1 หน้า 3) "การกลั่นน้ำมันหอมระเหย" ในสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ 4 หน้า 4) "พระบรมราชานุเคราะห์ชาวเขา" โดย มจ.กิตติเดช รัชนี 9 หน้า 5) The Royal Northern Project ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง แต่งเป็นภาษาอังกฤษ 5 หน้า 6) "โครงการหลวงภาคเหนือ" ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง 7 หน้า 7) "โครงการต่างๆ เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาบนพื้นที่สูง" โดย บุญยวาทยา ลำเพาพงศ์ 5 หน้า

ST Sve HP ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง, 1965, The Hill Tribes of Thailand SEATO Press Release issued by the Public Information office of the South-East Asia Treaty Organization, โรเนียว, แฉ่นปลิว, 15 หน้า,

บทความนี้เป็นรายงานของ Dr. W.R.Geddes ซึ่งเป็นศาสตราจารย์ทางมานุษยวิทยาสังคมมหาวิทยาลัย Sydney ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของกรมประชาสงเคราะห์ในการจัดตั้งศูนย์

วิจัยชาวเขา กล่าวถึงความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับชาวเขา การพัฒนาสงเคราะห์ชาวเขา ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับชาวเขา

ST Sve HP ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง, 2514, ชีวิตและงานสังคมสงเคราะห์ ของสุวรรณ รื่นยศ, โรงพิมพ์ไทยเชชม ถนนเฟื่องนคร, 2514, 179 หน้า

ในหนังสือนี้มีบทความเรื่องการพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาในประเทศไทย ซึ่งนายสุวรรณ รื่นยศ แสดงต่อการประชุมทางวิชาการของนักวิจัยเกี่ยวกับชาวเขา ณ ศูนย์วิจัยชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่ เมือง 29 สิงหาคม 2510

ST Sve HP ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง, 2514, เรื่องของสปอ., ไม่ปรากฏที่พิมพ์, 41 หน้า, มีภาพและตารางประกอบ

หนังสือนี้กล่าวถึงเหตุการณ์และกิจกรรมต่างๆ นับตั้งแต่สถาปนาองค์การสนธิสัญญาตะวันออก-เฉียงใต้ เมื่อ พ.ศ. 2497 ได้กล่าวถึงงานวิจัยของ สปอ. เกี่ยวกับชาวเขา กล่าวว่า สปอ.ร่วมมือกับรัฐบาลไทยในการดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิจัยชาวเขาที่เชียงใหม่ซึ่งเปิดเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. 2508

ST Sve HP ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง, 2528, การศึกษาเชิงสังคมวิทยา และวัฒนธรรมถึงผลกระทบของโครงการพัฒนาทางสังคมที่มีต่อสตรีและเด็กชาวเขา, ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสถาบันวิจัยชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย, พ.ศ. 2528, รายงานการวิจัยโรเนียว, เย็บเล่ม, 226 หน้า

รายงานวิจัยนี้ได้ศึกษาเชิงประเมินผลและสำรวจทางด้านสังคมวิทยาและวัฒนธรรมถึงผลกระทบของโครงการพัฒนาทางสังคมที่มีต่อสตรีและเด็กชาวเขา ประเมินโครงการความช่วยเหลือขององค์การ UNICEF ที่มีต่อชาวเขาในช่วงระยะ 10 ปีแรกของการช่วยเหลือ คือตั้งแต่ พ.ศ. 2513-2523 เสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของสตรีและเด็กชาวเขาอันเป็นผลกระทบจากโครงการความช่วยเหลือที่องค์การ UNICEF ได้มอบให้ ซึ่งเป็นผลกระทบทางด้านการศึกษา การอนามัย เศรษฐกิจ สถานภาพทางสังคม การตั้งถิ่นฐาน การยอมรับรัฐบาล และการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนา

ST Sve HP ไม่ปรากฏผู้แต่ง, 23 ธันวาคม 1973, "Drug abuse control in Thailand", Sunday Nation, กรุงเทพ, 2 แผ่น, เขียนเป็นภาษาไทย

บทความนี้กล่าวถึงการหยุดยั้งการปลูกและใช้ยาเสพติดในหมู่ชาวเขา กล่าวถึงโครงการหลวง

พระราชทานข่าวข่าวว่ามีส่วนช่วยเหลือยัง กล่าวถึงข่าวและปัญหาของข่าว กล่าวถึงโครงการ UN-Thai กลยุทธ์ในการยับยั้งการปลูกฝิ่น กล่าวว่าการอุทิศตนของเจ้าหน้าที่ไทยมีส่วนช่วยมากในเรื่องนี้

ST Sve HP วันช พฤษะศรี, 2511, "ปัญหาข่าว", วารสารสังคมวิทยา-มานุษยวิทยา, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2511, หน้า 49-55

บทความนี้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของรัฐบาลในการพัฒนาและสงเคราะห์ข่าว กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับข่าว 3 ปัญหาใหญ่ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ได้แก่ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าตามต้นน้ำลำธาร ปัญหาเรื่องการปลูกฝิ่น ปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยตามบริเวณชายแดน กล่าวถึงแนวทางใหญ่ๆ ในการแก้ปัญหา

ST Sve HP ศูนย์ประสานงานพัฒนาการศึกษาบนพื้นที่สูงระดับภาค(ศป.กศ.ส.) 2536 ข่าวในประเทศไทยและแผนพัฒนาการศึกษาบนพื้นที่สูง พ.ศ.2535-2539 กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 8 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 58 หน้า

เอกสารนี้ให้ความรู้โดยย่อเกี่ยวกับข่าวในประเทศไทยคือ กระเหรี่ยง มั่ว มูเซอ เย้า อีเก้อ ลีซอ ถิ่น ลัวะ(ละว้า) ขมุ ปะหล่อง และเผ่าตองเหลือง อธิบายถึงสภาพปัญหาและการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง รวมถึงนโยบายและแนวทางพัฒนาการศึกษาบนพื้นที่สูง การจัดการศึกษาสำหรับข่าวนั้น กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ.2500 ปัจจุบันมีหน่วยงานทั้งราชการและเอกชนเข้าไปช่วยเหลือ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมสามัญศึกษา กรมการศาสนา กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กรมประชาสัมพันธ์ กรมป่าไม้ หมอสอนศาสนา องค์การเอกชนต่างๆ

ST Sve HP อรุณศักดิ์ ศรีสุข 2539 "ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน: การวิจัยเชิงปฏิบัติการ กรณีศึกษาในหมู่บ้านข่าวโดยสร้างกระบวนการเรียนรู้" รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยข่าว กรมประชาสัมพันธ์ 66 หน้า.

รายงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้ ได้รวบรวมเนื้อหาสาระจากการอบรมเรื่องศูนย์ สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และการประชุมเชิงปฏิบัติการโครงการจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยผู้เข้ารับการอบรมประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของสถาบันวิจัยข่าว สำนักงานบริหารโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนที่สูง จังหวัดเชียงใหม่ กองสงเคราะห์ข่าว และเจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมของศูนย์พัฒนานิคมภาคทั้ง 4 ภาค และผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการประกอบด้วย คณะกรรมการศูนย์ สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยข่าว เจ้าหน้าที่สำนักงานบริหารโครงการ

พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนที่สูง และเจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา ประเด็นสำคัญในการอบรมให้ความรู้คือ ภารกิจของแรงงานและสวัสดิการสังคมประจำจังหวัดและประชาสงเคราะห์จังหวัด งานสังคมสงเคราะห์เบื้องต้น การจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน กฎระเบียบ แนวทางการระดมทุน และเขียนรายงาน สาระประเด็นของการซักถามและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นคือ เรื่องเงินอุดหนุน การขอความช่วยเหลือจากรัฐ คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ ราษฎรประจำหมู่บ้าน การระดมทุน และเรื่องอื่น ๆ

ST Sve LC 2533/1990 วิรัช นิยมธรรม. ระบบฐานข้อมูลภาษาและชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ด้วยคอมพิวเตอร์. นครปฐม : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. 121 หน้า

งานวิจัยนี้ ได้นำเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์มาใช้พัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้พัฒนาซอฟต์แวร์สำเร็จรูปประเภทระบบจัดการฐาน ข้อมูลเชิงสัมพันธ์ (Relational Database) ซึ่งสามารถนำมาใช้จัดระบบข้อมูลในเชิงอักษร รูปภาพ และแผนที่ แสดงผลได้ทั้งจอโมโนโครมและจอสี และได้สร้างฐานข้อมูลตัวอย่างสำหรับ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสาระสำคัญของชนกลุ่มน้อยแต่ละเผ่า หมู่บ้านชนกลุ่มน้อย รายชื่อผลงาน วิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย โดยเผยแพร่เป็นแผ่นข้อมูลคอมพิวเตอร์

ST Sve LC Benedict, Paul K. 1941, Kinship in Southeastern Asia Ph.D. Dissertation, Department of Anthropology, Harvard University, 1941, 526 หน้า

วิทยานิพนธ์ทางมานุษยวิทยาภาษาศาสตร์เล่มนี้ วิเคราะห์ระบบคำเครือญาติในภาษาต่างๆ 15 ภาษาของตระกูลภาษาทิเบต-พม่า ในภาคที่สองได้กล่าววิเคราะห์ระบบคำเครือญาติในภาษากะเหรี่ยง และภาษาจีนอย่างละเอียด

ST Sve LC BRADLEY, David 1979 Proto-Loloish. London /Malmo : Scandinavian Institute of Asian Studies, Monograph Series No 39.

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงภาษากลุ่มโลโล ซึ่งเป็นภาษาในตระกูลทิเบต-พม่า ภาษากลุ่มโลโล ที่มีพูดอยู่ในประเทศไทยได้แก่ ภาษาลีซอ ลำหู่(มุเซอ) และอาข่า(อีก้อ) ผู้เขียนได้ใช้การศึกษา วิจัยทางภาษาศาสตร์เชิงประวัติ เพื่อหาความรู้และอธิบายประวัติที่มาของภาษากลุ่มนี้ และแสดงให้เห็นว่าภาษากลุ่มนี้มีความสัมพันธ์กับภาษาอื่นๆอย่างไร ข้อมูลที่ใช้ศึกษามีทั้งข้อมูล ที่เป็นเอกสาร และข้อมูลที่ได้จากการทำงานภาคสนามในประเทศไทย

ST Sve LC Roop, Delagnel H., 1967, "The Problem of Linguistic Diversity in Thailand : An approach to a solution", paper presented at the First Symposium on the Hill Tribes and Thailand, August 1967, โรเนียว เอ็มเล่ม, 18 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงสถานภาพภาษาในประเทศไทย การเรียนรู้ภาษาของเด็กในประเทศไทย กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยที่ไม่พูดภาษาไทยเป็นภาษาแม่ ปัญหาในการเรียนรู้ภาษาไทยของเด็กที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขา

ST Sve LC Shafer, Robert 1955, "Classification of the Sino-Tibetan Languages", วารสาร Word, vol.11, 1955 หน้า 94-111

บทความนี้แสดงการแบ่งสาขาของภาษาต่างๆ ในตระกูลภาษาใหญ่จีน-ทิเบต ตามแนวความคิดของผู้เขียน ซึ่งได้จัดกะเหรี่ยงสาขาต่างๆ ไว้ในตระกูลภาษาใหญ่จีน-ทิเบตด้วย ข้อมูลในบทความนี้ไม่ชัดเจนและปัจจุบันถือว่าข้อมูลบางอย่างผิดพลาด แต่เป็นบทความที่มีชื่อเสียงเพราะเป็นบทความแรกที่จำแนกสาขาภาษาภายในตระกูลภาษาใหญ่จีน-ทิเบต

ST Sve LC Smalley, William A. 1965, "Teaching Thai in Hill Tribes Schools", the Third of three lectures delivered to a group of Thai candidates for teaching positions in Hill tribes schools in North Thailand, July 23-24, 1965, โรเนียว เอ็มเล่ม, 16 หน้า

บทความนี้จำแนกประชากรชาวเขาออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือกลุ่มมอญ-เขมร กลุ่มทิเบต-พม่า และกลุ่มม้ง-เย้า เปรียบเทียบภาษาไทยกับภาษาชาวเขาเผ่าต่างๆ กล่าวถึงปัญหาในการสอนภาษาไทยให้กับเด็กชาวเขา ซึ่งเป็นปัญหาทางภาษาศาสตร์ เช่น เกี่ยวกับเสียงพยัญชนะท้าย เสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ ปัญหาทางไวยากรณ์ที่แตกต่างกันระหว่างภาษาไทยกับภาษาชาวเขาเผ่าต่างๆ

ST Sve LC Story, Joan H. and John H. Story, 1969, Hill Tribes, the Target Audience, รายงานโรเนียว เอ็มเล่มเสนอต่อ USIS, 13 หน้า มีตารางและภาคผนวก

รายงานการวิจัยนี้เป็นรายงานสุดท้ายเสนอต่อ USIS ซึ่งให้ทุนวิจัยในระหว่างธันวาคม 1968-มีนาคม 1969 เป็นการครอบคลุมการวิจัยภาคสนามในจังหวัดน่าน เชียงราย เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน ในกลุ่มชาวเขาเผ่าต่างๆ ได้แก่ ม้ง เย้า อีเก้อ มูเซอ ลีซอ กะเหรี่ยง ลัวะ และขมุ การวิจัยมีวัตถุประสงค์วิเคราะห์พฤติกรรมการรับฟังวิทยุของชาวเขา ศึกษารายการที่ชาวเขาชอบ เวลาที่เขาสะดวกจะรับฟัง จำนวนคนที่รับฟังวิทยุ และศึกษาหารายการที่จะเป็นประโยชน์ต่อชาวเขา

ST Sve LC สนิท วงศ์ประเสริฐ 2538 "ความรู้ ทักษะ และแนวทางป้องกันเอดส์ ศึกษากรณี ชาวเขาได้รับสื่อโสตภาษาของตนเอง = Knowledge, attitude and AIDS precautions: a study of audio-cassette in tribal languages" รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยชาวเขา 51 หน้า.

รายงานการวิจัยนี้ นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการเผยแพร่สื่อโสตเทปกลับภาษาชาวเขา เรื่องความรู้ ทักษะ และแนวทางป้องกันเอดส์ โดยผ่านหอกระจายข่าวของหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ตั้งอยู่ใกล้ชายแดนไทย-พม่า เป็นแหล่งแพร่ระบาดของเฮโรอีนและการค้าประเวณี ผู้วิจัยพบว่า ชาวเขาได้รับฟังสื่ออย่าง ขำๆกันช่วงระยะเวลาหนึ่ง เกิดความพึงพอใจที่ได้มีความรู้ความเข้าใจ ทศนคติที่ดี และมีแนวทางการ ป้องกันเอดส์ในชุมชนของตนเอง เริ่มทำการแลกเปลี่ยน และถ่ายทอดความรู้เรื่องเอดส์ให้แก่กันและกัน และให้แก่เพื่อนชาวเขาต่างหมู่บ้านที่เดินทาง แวะเยี่ยมเยียน กลุ่มผู้นำของหมู่บ้านนี้ ได้ทำหน้าที่แจกจ่ายเทปกลับสื่อโสตที่จัดส่งไปจาก สถาบันวิจัยชาวเขาเผยแพร่ให้แก่หมู่บ้านเครือข่ายที่เรียกชื่อ ต้องการอย่างทั่วถึง การวิจัยครั้งนี้ได้สร้างโอกาสให้แก่กลุ่มผู้นำชาวเขาจำนวนหนึ่งมีความพร้อม มีจิตสำนึก และมีศักยภาพที่จะทำหน้าที่เป็นวิทยากร สามารถเผยแพร่บรรยายความรู้ ทักษะ และแนวทาง ป้องกันเอดส์ในหมู่ชาวเขาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ST Sve LC รุจิรา บัทมานุช 2539 "การรับข่าวสารจากสื่อของชาวไทยภูเขา บ้านห้วยน้ำดัง ตำบลก๊อตช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการ เกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ 116 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้เสนอผลงานวิจัยคือ ชาวไทยภูเขาบ้านห้วยน้ำดัง ตำบลก๊อตช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีความต้องการรับข่าวสารทางการเกษตร ข่าวสารตลาดการเกษตร ข่าวสารราชการ ตามลำดับ ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนบ้าน การประชุม วิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อที่มีระดับความเข้าใจและเหมาะสมมากที่สุด มีปัญหาน้อยที่สุด ส่วนเจ้าหน้าที่เอกชน มีระดับ ความเข้าใจและเหมาะสมน้อยที่สุด และมี ปัญหามากที่สุด

ST Sve LC อรสินี นาดา 2539 "การพัฒนาการสอนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญสำหรับนักเรียน ชาวเขา" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ 216 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้เสนอผลงานวิจัยคือ กระบวนการการสอนข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญ สำหรับนักเรียนชาวเขา โดยใช้ลำดับขั้นตอนการสอนดังนี้คือ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การสอน เตรียมความพร้อมนักเรียนในด้านการแบ่งกลุ่ม การทำสมุดสะสมข่าว การฟัง การอ่าน และการเล่าข่าว ดำเนินการ

สอนโดยใช้วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ตามลำดับขั้นของแผนการสอน ซึ่งประกอบด้วยขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุปและนำไปใช้ และขั้นประเมินผล ในขั้นสอนดำเนินการสอนตามขั้นตอนการสอนข่าวและเหตุการณ์ 5 ขั้นคือ การหาข่าว การกรองข่าว การรายงานข่าว การวิเคราะห์ข่าว และการสรุปข่าว นักเรียน ที่เรียนด้วยกระบวนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีความคิดรวบยอดด้านความมีวิจรรณญาณและความสนใจต่อข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญสูงกว่ากลุ่มที่เรียนตามปกติ นักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีพฤติกรรมการเรียนรู้ข่าวและเหตุการณ์ในระดับมากที่สุดได้แก่ การกรองข่าวและการวิเคราะห์ข่าว ส่วนพฤติกรรมในระดับมากคือ การรายงานข่าวการหาข่าว และการสรุปข่าว พฤติกรรมการเรียนวันสำคัญนักเรียนปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น และการจัดผลงาน พฤติกรรมที่มีการปฏิบัติระดับมากคือ การทำงานกลุ่มและกิจกรรมที่เลือกปฏิบัติ

ST Sve MI Hearn, Robert M. (ผู้รวบรวม), 1972, A Six-Year Collection of Selected Articles and Clippings Dealing with Refugees and Hill Tribes in Northern Thailand during the Period 1967-1972, prepared as an appendix to a thesis/report entitled Thai Government Programs in Refugee Relocation and Resettlement in Northern Thailand, ไม่ลงเลขหน้า, ประมาณ 200 หน้า

หนังสือเล่มนี้รวบรวมบทความและกฤตภาคที่ตัดมาจากหนังสือพิมพ์สี่ฉบับ คือ Bangkok World, the Nation, The bangkok Post, Far Eastern Economic Review ในระหว่าง ค.ศ. 1967-1972 เกี่ยวกับเรื่องชาวเขาและผู้อพยพเข้ามาในประเทศไทย

ST Sve MI Oughton, G..A., 1969, "Agricultural Development in the Hills of Northern Thailand", Subject matter of a briefing given to the SEATO Orientation Course at the Tribal Research Centre, 22nd February, 1969, รายงานโรเนียว เย็บเล่ม 12 หน้า

รายงานนี้กล่าวถึงเหตุผลของชาวเขาในการทำไร่เลื่อนลอย ศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างการกลิกรรมแบบไร่เลื่อนลอยและการอพยพย้ายถิ่นของชาวเขา การเพิ่มประชากรของชาวเขาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น รายงานนี้เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วย

ST Sve MI กองสงเคราะห์ชาวเขา, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, ประวัติความเป็นมาการกระจายตัวประชากร และการโยกย้ายของชาวเขาในประเทศไทย, คำบรรยาย พิมพ์โรเนียว เย็บเล่ม 12 หน้า

คำบรรยายนี้กล่าวถึงกลุ่มชนในเอเชียอาคเนย์โดยทั่วไป กล่าวถึงชาวเขาในประเทศไทยกลุ่มมอส ไตรเอเซียติก ได้แก่ ละว้า ขมุ ลัวะ ผีตองเหลือง กล่าวถึงลักษณะการกระจายตัวของชาวเขากลุ่มมอสโต

รเอเซียติก กล่าวถึงชาวเขาในประเทศไทยกลุ่มจีน-ทิเบต ได้แก่ กะเหรี่ยง ลีซอ มูเซอ อีก้อ ม้ง เย้า กล่าวถึงลักษณะการกระจายตัวของชาวเขากลุ่มจีน-ทิเบต

ST Sve MI สถาบันวิจัยชาวเขา 2538 "การตั้งถิ่นฐานของชาวเขาในประเทศไทย" รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยชาวเขา 107 หน้า.

รายงานการวิจัยนี้สรุปว่า การตั้งถิ่นฐานของชาวเขาสัมพันธ์กับลักษณะของภูมิประเทศ ในพื้นที่ที่อยู่อาศัย โดยอาศัยการตัดสินใจจากองค์ประกอบด้านคติ ความเชื่อ ประสบการณ์ อาชีพ และอื่นๆ ในการอพยพเคลื่อนย้ายเพื่อหาที่ตั้งของหมู่บ้านนั้น เป็นการเคลื่อนที่ในระยะทางไม่ไกลนักและมีเป้าหมายแล้วหรือเห็นเป้าหมายแล้ว เพราะถ้ามีแต่ใช้เวลาส่วนใหญ่กับการเดินทางเคลื่อนย้าย ก็คงจะเป็นไปได้ยากที่จะมีความมั่นคงปลอดภัยของกลุ่มตน ดังนั้น สภาพภูมิประเทศในเส้นทางการอพยพ และความที่ต้องตัดสินใจสร้างหมู่บ้าน จึงก่อให้เกิด หมู่บ้านชาวเขาเผ่าต่างๆ กระจายอยู่ทั่วไป เมื่อสภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นภูเขาค่อนข้างต่ำ หมู่บ้านชาวเขาก็จะกระจายอยู่ในระดับต่ำ ถ้าโดยทั่วไปเป็นเขตภูเขาสูงมากกว่า หมู่บ้านก็จะอยู่ในระดับสูงเป็นส่วนใหญ่ตามกันขึ้นไป

ST Sve MS Chob Kacha-Ananda, 1971, Final Report of Tribal Data Project, Phrase One, โครงการรวมข้อมูลชาวเขา ศูนย์วิจัยชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่, รายงานโรเนียวเย็บเล่ม, 34 หน้า มีภาคผนวก

รายงานโครงการรวมข้อมูลชาวเขาดังนี้ เป็นรายงานปิดโครงการระยะที่หนึ่ง ซึ่งเริ่มตั้งแต่มิถุนายน 2512 ถึง มีนาคม 2514 มีลำดับการเรียบเรียงเรื่องดังนี้ เรื่องเดิม การตั้งต้งงาน วัตถุประสงค์ คณะเจ้าหน้าที่ เครื่องมือ ความช่วยเหลือในระหว่างปฏิบัติงาน วิธีการรวมข้อมูล วิธีประเมินผลข้อมูล ทะเบียนกิจกรรมบนภูเขา 5 ทะเบียน ให้ตัวอย่างทำเนียบหมู่บ้านชาวเขาในภาคเหนือของประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่

ST Sve MS Pinid Pitchyagal, 1972, Final Report of Tribal Data Project, Phrase Two, โครงการรวมข้อมูลชาวเขา ศูนย์วิจัยชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่, 14 กันยายน 1972, รายงานโรเนียวเย็บเล่ม, 9 หน้า มีตารางแสดงข้อมูลประชากรชาวเขา 2 หน้า

รายงานปิดโครงการระยะที่สองของโครงการรวมข้อมูลชาวเขาดังนี้แสดงผลงานในช่วงเวลาเดือนกรกฎาคม 2514 ถึง กันยายน 2515 กล่าวถึงวัตถุประสงค์ แผนการดำเนินงาน การรวบรวมข้อมูลและการจัดทำทำเนียบหมู่บ้านชาวเขา เครื่องมือและความช่วยเหลือในระหว่างปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ของโครงการ วิธีการรวบรวมข้อมูลและวิธีประมวลผลข้อมูลในระยะที่สองนี้ได้จัดพิมพ์ทำเนียบ

หมู่บ้านชาวเขาในจังหวัดต่างๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย 8 จังหวัด คือ แพร่ ลำปาง ลำพูน แม่ฮ่องสอน เชียงราย กำแพงเพชร ตาก และน่าน

ST Sve MS ชอบ คชอนันต์ (ดร.), 2523, "ชาวเขาในประเทศไทย" ศูนย์วิจัยชาวเขา จังหวัดเชียงใหม่, พ.ศ. 2523, บทความโรเนียว, 9 หน้า มีภาคผนวก เดิมเขียนเป็นภาษาอังกฤษ แล้ว น.ส.ผ่องเพ็ญแข เทพหัสดิน ณ อยุธยา แปลเป็นภาษาไทยเพื่อพิมพ์เผยแพร่ในงานเทศกาลเที่ยวเมืองไทย 31 ตุลาคม - 2 พฤศจิกายน 2523 กรมประชาสัมพันธ์ เอกสารวิชาการเลขที่ 102 เล่มที่ 12/2523

เป็นแผนที่แสดงการกระจายของชาวเขาเผ่าต่างๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย ได้แก่เผ่ามูเซอ ลัวะ ขมุ อีเก้อ ละว้า กะเหรี่ยงสะกอ กะเหรี่ยงโปว์ กะเหรี่ยงขะเกด ดองตู ม้ง ลีซอ แสดงเส้นทางการอพยพเข้ามาในประเทศไทย มีแผนภูมิต้นไม้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตระกูลภาษาต่างๆ

ST Sve NT สืบพงษ์ แสนยาเกียรติคุณ 2537 "สภาพการจัดอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตชุมชนชาวไทยภูเขาในจังหวัดเชียงใหม่" สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 132 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้แสดงให้เห็นว่า สภาพโรงเรียนประถมศึกษาในเขตชุมชนชาวไทยภูเขา ในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้ปกครองนักเรียนมีฐานะยากจน โรงเรียนไม่มี โรงครัวและโรงอาหารสำหรับประกอบอาหาร การประกอบอาหารใช้ได้ถุดิบบ้านพักครู ศาลา และอาคารเอนกประสงค์แทน นักเรียนนั่งรับประทานอาหารตามระเบียบอาคารเรียน ใต้ต้นไม้ หรือในเต็นท์ การจัดบริการอาหารกลางวันแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ การจัดอาหารจำหน่าย แก่นักเรียนต่อเนื่องตลอดทั้งปี ลักษณะอาหารเป็นแบบอาหารจานเดียวขายในราคาจานละ 3 บาท อีกลักษณะหนึ่งคือ จัดอาหารกลางวันให้นักเรียนรับประทานฟรี การดำเนินงานของทุก โรงเรียนเป็นไปในรูปคณะกรรมการ มีผู้บริหารเป็นประธานผู้รับผิดชอบโครงการฯ โดยมีครูเวรเป็นกรรมการจัดทำร่วมกับนักเรียนและชุมชน นอกจากนี้โรงเรียนมีโครงการต่างๆ ที่สนับสนุนโครงการอาหารกลางวันคือ โครงการสหกรณ์ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

ST Sve NT Robert, G.L. and Thanit Kunkhajonphun (eds.) 2531/1988 Approaches to Improving Nutrition of the Hilltribes. Proceedings of a seminar sponsored by the Food and Agricultural Organization of the United Nations and the Payap Research Center, Payap University 13-15 January 1988

ST Sve PP สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2529, รายงานการสำรวจประชากรชาวเขา พ.ศ. 2529 จังหวัดเชียงราย, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, 95 หน้า เป็นรายงานทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษควบคู่กัน

กลุ่มชาติพันธุ์ที่ศึกษาในรายงานนี้ได้แก่ กะเหรี่ยง แม้ว มูเซอ เย้า ลีซอ อีก้อ ละว้า ขมุ และอื่นๆ กล่าวถึงระเบียบวิธีการสำรวจ คำนิยามสรุปผลลักษณะของประชากรชาวเขา และลักษณะโดยทั่วไปของกลุ่มบ้านชาวเขา และครัวเรือนชาวเขา

ST Sve PP สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2530, รายงานการสำรวจประชากรชาวเขา : พ.ศ.2530 จังหวัดลำปาง สุโขทัย เพชรบูรณ์ และแพร่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 218 หน้า

รายงานฉบับนี้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ของประชากรชาวเขา และลักษณะโดยทั่วไปของกลุ่มบ้านชาวเขาและครัวเรือนชาวเขาในจังหวัดที่กล่าวถึงในชื่อของรายงาน

ST Sve PP สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2530, รายงานเบื้องต้นข้อมูลระดับหมู่บ้าน การสำรวจประชากรชาวเขา พ.ศ. 2530 สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 108 หน้า

รายงานฉบับนี้เสนอการสรุปผลการสำรวจประชากรชาวเขาในจังหวัดแม่ฮ่องสอน น่าน ลำปาง ลำพูน แพร่ สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิจิตร และเลย ให้ลักษณะภาพรวมของประชากรชาวเขาใน 9 จังหวัด ให้ลักษณะทางประชากรของชาวเขาใน 9 จังหวัด จำนวนประชากร ครัวเรือน และกลุ่มบ้านชาวเขา โครงสร้างทางอายุ และเพศ ลักษณะทั่วไปของครัวเรือนชาวเขาและกลุ่มบ้านชาวเขาใน 9 จังหวัด

ST Sve PP สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2532, รายงานการสำรวจประชากรชาวเขา : พ.ศ. 2531 จังหวัดกาญจนบุรี กำแพงเพชร ราชบุรี อุทัยธานี เพชรบุรี สุพรรณบุรี และประจวบคีรีขันธ์, สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 171 หน้า

รายงานฉบับนี้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ของประชากรชาวเขา และครัวเรือนชาวเขา ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มหมู่บ้านชาวเขาในจังหวัดที่กล่าวถึงในชื่อของรายงาน

ST Sve PP สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, รายงานการประเมินผลเรื่องโครงการสำรวจข้อมูลประชากรชาวเขา สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย ไรเนียว เย็บเล่ม 71 หน้า

รายงานนี้กล่าวถึงความเป็นมาของโครงการสำรวจข้อมูลประชากรชาวเขา กระทรวงมหาดไทย

กล่าวถึงเป้าหมายของโครงการและการบรรลุวัตถุประสงค์ สมรรถนะการบริหารโครงการผลกระทบของโครงการต่อการจัดทำทะเบียนราษฎรแก่ชาวเขา ผลกระทบต่อโครงการต่อเนื่อง มีสรุปความเห็นและข้อเสนอแนะ

ST Sve PP Fawcett, James และคนอื่นๆ, 1973, Population Research in Thailand : a Review and Bibliography, A Joint Publication of the East-West Population Institute and the Institute of Population Studies, Chulalongkorn University, 123 หน้า

หนังสือนี้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประชากรศึกษาในประเทศไทย และมีข้อมูลเกี่ยวกับชาวจีนและชาวเขาเผ่าต่างๆ

ST Sve PP Oughton, G..A., 1969, "Agricultural Development in the Hills of Northern Thailand", Subject matter of a briefing given to the SEATO Orientation Course at the Tribal Research Centre, 22nd February, 1969, รายงานโรเนียว เย็บเล่ม 12 หน้า

รายงานนี้กล่าวถึงเหตุผลของชาวเขาในการทำไร่เลื่อนลอย ศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างการถือกรรมสิทธิ์ไร่เลื่อนลอยและการอพยพย้ายถิ่นของชาวเขา การเพิ่มประชากรของชาวเขาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น รายงานนี้เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วย

ST Sve PP Oughton, G.A., 1970, "Swidden Cultivation and Forest Destruction in North Thailand", Paper prepared by the Agricultural Adviser, Tribal Research Centre for the 3rd National Forestry Conference held at Chiangmai, August 14-22, 1970, บทความโรเนียว เย็บเล่ม 17 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงการเพิ่มขึ้นมากของประชากรชาวเขา กล่าวถึงวิธีการแก้ปัญหาในอนาคตซึ่งควรแนะนำเรื่องการคุมกำเนิดและพัฒนาการใช้ที่ดินให้มีประสิทธิภาพ กล่าวถึงวิธีการทำเกษตรกรรมแบบไร่เลื่อนลอยแบบต่างๆ กล่าวถึงวิธีการใช้และอนุรักษ์ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ST Sve PP Preeda Tasanapradit, Usaneya Perngporn and Vichai Poshyachinda, 1986, Hill Tribal Population and Family Planning, Institute of Health Research, Chulalongkorn University, September 1986, เขียนเป็นภาษาอังกฤษ, 21 หน้า

หนังสือนี้กล่าวถึงลักษณะของประชากรชาวเขา กลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง ม้ง มูเซอ เย้า ลีซอ อีเก้อ ลัวะ(ละว้า) และอื่นๆ กล่าวถึงปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ความขาดแคลนแรงงาน ลักษณะทาง

วัฒนธรรม ความไม่รู้เรื่องสัญลักษณ์ การวางแผนครอบครัว และแนวทางการวางแผนครอบครัวในอนาคต

ST Sve PP กองสงเคราะห์ชาวเขา, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, ประวัติความเป็นมาการกระจายตัวประชากร และการโยกย้ายของชาวเขาในประเทศไทย, คำบรรยาย พิมพ์โรเนียว เย็บเล่ม 12 หน้า

คำบรรยายนี้กล่าวถึงกลุ่มชนในเอเชียอาคเนย์โดยทั่วไป กล่าวถึงชาวเขาในประเทศไทยกลุ่มมอสรอเอเชียดิก ได้แก่ ละว้า ขมุ ลัวะ ผีตองเหลือง กล่าวถึงลักษณะการกระจายตัวของชาวเขากลุ่มมอสรอเอเชียดิก กล่าวถึงชาวเขาในประเทศไทยกลุ่มจีน-ทิเบต ได้แก่ กะเหรี่ยง ลีซอ มูเซอ อีเก้อ ม้ง เย้า กล่าวถึงลักษณะการกระจายตัวของชาวเขากลุ่มจีน-ทิเบต

ST Sve PP สงเคราะห์ชาวเขา, กอง 2538 ทำเนียบชุมชนบนพื้นที่สูงในประเทศไทย ปี 2538
กรุงเทพ : กองสงเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

หนังสือเล่มนี้ได้ให้ข้อมูลโดยสรุปเกี่ยวกับชุมชนบนพื้นที่สูง จำแนกรายการตามจังหวัดตามชาติพันธุ์ และตามกลุ่มย่อย(ชาวเขา ชนกลุ่มน้อย ชาวไทยพื้นราบ) มีข้อมูลที่ให้ความรู้ เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆอย่างสั้นๆ มีรายการแสดงว่าชนเหล่านี้อาศัยอยู่ ณ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดใด แต่ละหมู่บ้านมีกี่หลังคาเรือน และมีจำนวนประชากรเท่าใด เป็นชายกี่คน หญิงกี่คน กลุ่มชาติพันธุ์ที่บันทึกข้อมูลดังกล่าวได้แก่ กะเหรี่ยง แม้ว เย้า อีเก้อ มูเซอ ลีซอ ลัวะ ถิ่น ขมุ ผีตองเหลือง ปะหล่อง ตองซูลู จีนฮ่อ ไทยใหญ่ ไทยลื้อ ไทยพื้นราบ และอื่นๆ

ST Sve PP วันชัย พุกกะศรี และคณะ 2529 รายงานวิจัยเรื่องความร่วมมือของชาวเขา ในการวางแผนครอบครัว เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยชาวเขา 37 หน้า (เอกสารอัดสำเนา)

งานวิจัยชิ้นนี้ทำขึ้นเพื่อหาความรู้เกี่ยวกับความร่วมมือของชาวเขา ในการวางแผน ครอบครัว ที่มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าไปดำเนินการ โดยศึกษาหมู่บ้านชาวเขา 7 แห่ง ในเขตจังหวัด เชียงราย เชียงใหม่ และลำปาง พบว่าความเชื่อดั้งเดิม สภาพแวดล้อมที่ยากแค้น และปัญหาเรื่องปากท้อง เป็นสาเหตุทำให้ชาวเขาต้องการมีบุตรมาก โครงสร้างประชากร ชาวเขาในปัจจุบัน ยังมีสภาพเป็นรูปเจดีย์ฐานกว้างเช่นเดียวกับประชากร ในเมืองเชียงใหม่เมื่อ 30 ปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า ชาวมูเซอให้ความร่วมมือในการวางแผนครอบครัว สูงสุด รองลงมา ได้แก่ ลีซอ กะเหรี่ยง เย้า และแม้ว ส่วนชาวอีเก้อไม่นิยมปฏิบัติสิ่งที่ผิดธรรมชาติ สำหรับข้อเสนอแนะ ผู้ช่วยเสนอให้รับชาวเขาที่มี การศึกษามามากให้หัดอบรมให้เป็นผู้ดำเนินงานด้านนี้ จะประสบผลสำเร็จมากกว่าผู้ปฏิบัติงานชาวไทยพื้นราบ

ST Sve PP วนัช พุกกะศรี, สนิท วงศ์ประเสริฐ, มณัส มณีประเสริฐ, รัลนา มณีประเสริฐ, 2529, รายงานการวิจัยเรื่องความร่วมมือของชาวเขาในการวางแผนครอบครัว, สถาบันวิจัยชาวเขา กรมประชา-สงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย, รายงานโรเนียวเย็บเล่ม, 37 หน้า

รายงานการวิจัยนี้ได้ศึกษาความร่วมมือของชาวเขา 6 กลุ่ม ได้แก่ มูเซอ ลีซอ กะเหรี่ยง เย้า แม้ว และอีก้อ ในเขตจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และลำปาง เพื่อให้ทราบความเชื่อทางจารีตประเพณี ค่านิยม ทศนคติความต้องการจำนวนบุตร การมีบุตรเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ผลการศึกษาพบว่ามูเซอให้ความร่วมมือในการวางแผนครอบครัวสูงสุด และอีก้อต่ำสุด

ST Sve PP องอาจ รุ่งจันทร์ฉาย 2532 ลุยคราบคาวกาม โสภณคู่อุโลก โสภณแห่งชีวิต(มิด) มติชนอันดับที่ 34 กรุงเทพฯ 162 หน้า

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงอาชีพโสภณในเมืองไทย และอธิบายถึงชีวิตรักและการแสวง หาคู่ของชาวเขาในภาคเหนือของประเทศไทย : การเกี่ยวพาราสี การเลือกคู่ การแต่งงาน ฯลฯ

ST Sve SS สาทิษฐ์ รุ่งสุวรรณ 2534 "พฤติกรรมของชาวเขากับความมั่นคงของชาติ" เอกสารวิจัย วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 220 หน้า.

เอกสารวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมของชาวเขาได้ก่อให้เกิดปัญหากระทบต่อ ความมั่นคงของชาติ ทั้งทางตรงและทางอ้อมหลายประการ ได้แก่ ด้านการเมืองคือ ชาวเขาส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ยังไม่มีจิตสำนึกในการเป็นคนไทย ด้านเศรษฐกิจคือ ชาวเขายังมีอาชีพในด้านการเกษตรแบบทำไร่เลื่อนลอยโดยการปลูกฝิ่น รวมทั้งขบถย้ายที่อยู่ จึงมีการตัดไม้ทำลายป่า ด้านสังคมจิตวิทยา คือ ชาวเขามีอัตราการเพิ่มของประชากรสูง รัฐบาลยังให้การศึกษาไม่ทั่วถึง ไม่เข้าใจภาษาไทย ทำให้ลำบากในการติดต่อสื่อสาร และด้านการทหารคือตกเป็นเครื่องมือของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) ในการเข้าร่วมสงครามปฏิวัติ

ST Sve SS สำเริง ไชยเสน 2538 "ความร่วมมือระหว่างองค์กรระดับอำเภอกับองค์กรระดับหมู่บ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดพื้นที่สูง: ศึกษากรณีอำเภอแม่แจ่ม จังหวัด เชียงใหม่" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 118 หน้า.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ศึกษาพบว่า ปัจจุบันอำนาจในการบริหารและการจัดการด้าน นโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสพติดบนพื้นที่สูง ยังผูกขาดกับสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทำให้อำเภอในฐานะผู้ปฏิบัติไม่ได้มีส่วนร่วม พิจารณา หรือกำหนดนโยบายที่

สำคัญที่จะมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนแต่อย่างใด ซึ่งในการปฏิบัติ บางครั้งก็ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรมเต็มที่ เนื่องจากไม่ใช่ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง จึงทำให้การประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรระดับ อำเภอกับองค์กรระดับหมู่บ้านในพื้นที่ไม่สอดคล้องกัน เป็นผลให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า ทุกฝ่ายมีความเห็น สอดคล้องกันว่าควรให้อำเภอและองค์กรประชาชน อันได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิก อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และกลุ่มหนุ่มสาวในพื้นที่ระดับหมู่บ้าน ตลอดจนภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องได้เข้าไปมีบทบาทในการแก้ไขปัญหายาเสพติดมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้คณะกรรมการชาวเขาอำเภอมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวตามกฎหมายด้วย กล่าวคือ ให้คณะกรรมการชาวเขาทำหน้าที่ประสานการปฏิบัติในระดับอำเภออย่างแท้จริง

ST Sve SS สุมาลี สายมณี 2535 "ความต้องการของชุมชน และรูปแบบการให้บริการของ โรงเรียนในชุมชนชาวเขา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดลำพูน" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 127 หน้า.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ศึกษาและพบว่า ความต้องการสูงสุดของชุมชนในการรับบริการ จากโรงเรียนตามลำดับจากมากไปน้อยคือ 1)ด้านการเมืองการปกครอง ชุมชนมีความต้องการ สูงสุดให้ครู อาจารย์ในโรงเรียนเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน 2)ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ชุมชนมีความต้องการสูงสุดให้โรงเรียนแนะนำและสาธิตเกี่ยวกับอาชีพใหม่ๆ เพื่อเสริมรายได้ แก่ชุมชน 3)ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี ชุมชนมีความต้องการสูงสุดให้โรงเรียนร่วมกิจกรรม ต่างๆ กับชุมชน 4)ด้านสาธารณสุข ชุมชนมีความต้องการสูงสุดในการแนะนำเกี่ยวกับ สุขภาพอนามัยทั่วไป 5)ด้านการศึกษา ชุมชนต้องการให้โรงเรียนเผยแพร่ความรู้โดยการกระจายเสียง 6)ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ชุมชนมีความต้องการในการยืมอุปกรณ์ บางอย่างเพื่อนำไปใช้ในกิจกรรมของชุมชน ส่วนรูปแบบการให้บริการชุมชนของโรงเรียน 1)ด้านการเมืองการปกครอง โรงเรียนได้ให้บริการสูงสุดร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัด อบรมความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย 2)ด้านการศึกษา โรงเรียนให้ครู อาจารย์ เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการและประสานงานกับแหล่งความรู้ต่างๆให้แก่ชุมชน 3)ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ โรงเรียนให้ยืมอุปกรณ์บางอย่างเพื่อนำไปใช้ในกิจกรรม ของชุมชน 4)ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี โรงเรียนร่วมกิจกรรมบางอย่างกับชุมชน 5)ด้านสาธารณสุข โรงเรียนให้คำแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยทั่วไป 6)ด้านเศรษฐกิจและอาชีพ โรงเรียนให้คำแนะนำให้รู้จักการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน อย่างคุ้มค่า

ST Sve SS Chupinit Kesmanee & John McKinnon, 1986, Instruments and Facts : Research, Development and State Formation in the Highlands, paper presented in Thai to Lannathai Conference, Chiangmai, 22-24 August, 1986, มีบรรณานุกรมและภาคผนวก 44 หน้า

บทความนี้เป็นบรรณนิทรรศการวิจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของชาวเขาเผ่าต่างๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย มีรายงานเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงด้วย

ST Sve SS Ferguson, Daryl E., 1970, A Study of Royal Thai Government Policies Toward The Hill Tribes in North Thailand 1967-1970, Research and Development Center- Thailand Advanced Research Projects Agency, 7th Floor, Sirinee Building, 518/4 Ploenchit Road, Bangkok, Thailand 15 หน้า มีภาคผนวก และบรรณานุกรม

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงนโยบายของรัฐบาลไทยเรื่องชาวเขาตั้งแต่ ค.ศ. 1967 ถึง 1970 โดยใช้ข้อมูลจากศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทย นโยบายที่กล่าวถึงครอบคลุมเรื่อง การพัฒนา การใช้ที่ดิน ผืนสิทธิทางกฎหมายของชาวเขา สถานีวิจัยที่กระจายเสียงภาษาชาวเขา การศึกษา ศาสนา การอนุรักษ์ป่าไม้ และแผนการพัฒนาชาวเขาโดยรวม ในภาคผนวกมีภาคจากวารสารและหนังสือพิมพ์และมีบรรณานุกรมที่หาปริทัศน์ไว้ด้วย

ST Sve SS Hearn, Robert M., (compiler), Press Clippings: Northern Thailand, 1972-1974, Auburn, New York : Thailand Books, P.O.Box 643, June 1974, Printed in the United States of America, 150 หน้า

หนังสือเล่มนี้เป็นการรวบรวมบทความที่ตัดมาจากหนังสือพิมพ์ เช่น Bangkok Post, Bangkok Word, the Nation ในระหว่าง ค.ศ. 1972-1974 ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับชาวเขา ผู้อพยพ ผืนการก่อการร้าย ขบวนการกักมินตัง และเรื่องอื่นๆ

ST Sve SS Manndorff, Hans 1965, The Hill Tribe program of the Public Welfare Department, Ministry of Interior Thailand, December 1965, โรเนียว เย็บเล่ม, 37 หน้า

รายงานการวิจัยนี้กล่าวถึงชาวเขาในประเทศไทยก่อน ค.ศ.1965 กล่าวถึงความสัมพันธ์กับรัฐบาลไทยที่เพิ่มขึ้นหลัง ค.ศ.1959 กล่าวถึงการสำรวจทางเศรษฐกิจและสังคมเกี่ยวกับชาวเขาเผ่าต่างๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย

ST Sve SS Vatikiotis, Michael R.J. 1984 Ethnic Pluralism in the Northern Thai City of Chiangmai. Ph.D. Dissertation, University of Oxford.

วิทยานิพนธ์นี้ ศึกษาสำรวจพฤติกรรมทางสังคมของชนกลุ่มน้อยจำนวนหนึ่งในจังหวัด เชียงใหม่ ชนเหล่านี้มีความแตกต่างจากชนส่วนใหญ่ในเชียงใหม่มาก ผู้วิจัยได้ศึกษาว่า กลุ่มชนเหล่านี้มีการปรับตัวอย่างไร เนื้อหาของวิทยานิพนธ์มี 3 ส่วนคือ ส่วนแรกกล่าวถึงประวัติและลักษณะที่ตั้งของเมืองเชียงใหม่ อธิบายโครงสร้างหลากหลายของเมือง และผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายของชนกลุ่มน้อยมายังเมืองนี้ ส่วนที่ 2 กล่าวถึงการอพยพเข้าสู่เมือง ของกลุ่มชาติพันธุ์ ศึกษาเฉพาะกลุ่มอาข่า (อิก้อ) และลีซอ ส่วนที่ 3 ศึกษากลุ่มชาติพันธุ์อื่น รวมถึงชาวมุสลิมและจีนฮ่อ ผลสรุปการวิจัยก็คือ เชียงใหม่เป็นสังคมที่มีความหลากหลาย ทางกลุ่มชาติพันธุ์เพราะมีที่ตั้งไม่ห่างจากชายแดนมากนัก

ST Sve SS กระจำน พันธ์นาวัน, 2516, "การพัฒนาชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย : แนวความคิดสมบูรณ์แบบ" บทความเสนอในที่ประชุมทางวิชาการเกษตรศาสตร์และชีววิทยาครั้งที่ 12 คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 5-7 กุมภาพันธ์ 2516

บทความนี้เสนอแนวทางการทำชาวเขาให้เป็นคนไทยที่จงรักภักดีต่อประเทศไทย โดยใช้วิธีการทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การทหาร

ST Sve SS ชวน หอยสง 2535 "ความรู้เจตคติเกี่ยวกับปัญหาประชากรชนกลุ่มน้อยของครูโรงเรียนชาวเขาและประชาชนไกลคมนาคม สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาประชากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล 144 หน้า.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ นำเสนอเจตคติที่มีต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประชากรกลุ่มน้อยของ ครูโรงเรียนชาวเขาที่เป็นตำรวจตระเวนชายแดน พบว่าครูโรงเรียนชาวเขาส่วนมากมีความ รู้เกี่ยวกับปัญหาประชากรกลุ่มน้อยอยู่ในระดับปานกลาง และส่วนใหญ่เห็นว่าชนกลุ่มน้อย เป็นผู้ทำให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนสร้างปัญหาด้าน สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เช่นตัดไม้ทำลายป่า ทำให้แหล่งน้ำตื้นเขิน และน้ำท่วม อย่างฉับพลัน รวมทั้งทำให้เกิดคดีอาชญากรรมเพิ่มขึ้น เกิดความขัดแย้งกับคนไทย และนำเสนอทางแก้ไขคือ ควรอพยพชนกลุ่มน้อยมาอยู่พื้นที่ราบ โดยการกำหนดนโยบายของรัฐ อย่างชัดเจน และมีการคุมกำเนิดให้ชนกลุ่มน้อยมีบุตรได้ 2 คน ต่อครอบครัว และมีการผลักดัน ให้ออกนอกประเทศ ส่วนความแตกต่างด้านระดับตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ของครู ไม่ทำให้เกิดความแตกต่างด้านเจตคติเกี่ยวกับปัญหาประชากร กลุ่มน้อย

ST Sve SS ชัยวัฒน์ ดิเรกวัฒนา 2538 "ผลกระทบของการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมันต่อชุมชนชาวเขา: ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่ลุ่มน้ำลาง กิ่งอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 154 หน้า.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานพัฒนาของโครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมัน ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนชาวเขาในพื้นที่ลุ่มน้ำลาง กิ่งอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน กล่าวคือ ด้านเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงในอัตราต่ำและในเชิงถดถอยด้านสังคม มีผลกระทบทางด้านการศึกษาอยู่บ้าง ในลักษณะของการเริ่มให้ความสำคัญต่อการศึกษาของบุตร ด้านการเมืองไม่มีความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังมีโครงการอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังพบว่า ชุมชนชาวเขาที่ได้รับผลกระทบจากโครงการฯ มีสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ไม่แตกต่างจากชุมชนในพื้นที่ควบคุมที่ไม่ได้รับผลกระทบ กล่าวคือ ไม่มีความ แตกต่างกันอย่างเด่นชัดในด้านเศรษฐกิจ(รายได้ การใช้ความรู้ด้านเกษตรแผนใหม่ การมีสัตว์ เลี้ยง การครอบครองทรัพย์สิน) ด้านสังคม(ระดับการศึกษา วิธีการรักษาพยาบาล ความรู้ ด้านสุขภาพอนามัย การวางแผนครอบครัว) ด้านการเมือง(การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ ของรัฐกับชุมชน) แต่หากจะเปรียบเทียบแล้ว ชุมชนควบคุมจะอยู่ในช่วงรายได้และมีการครอบครองทรัพย์สินราคาสูง ให้ความสำคัญต่อการศึกษาของบุตร และพึ่งพาเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนมากกว่าชุมชนที่ได้รับผลกระทบ

ST Sve SS เตือนใจ กุญชร ณ อยุธยา, 2517, "การศึกษาทัศนคติของชาวเขาที่มีต่อคนไทยและประเทศไทย", ชมรมศึกษาและวิจัยชาวเขา สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2517, ไรเนียว, เขียนเล่ม, 118 หน้า

หนังสือเล่มนี้ให้ข้อมูลอย่างละเอียดที่ได้จากออกภาคสนามในอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย อำเภอเชียงดาวในจังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอแม่ระมาดในจังหวัดตาก กล่าวถึงลักษณะของประชากร ตัวอย่างและสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน ความรู้ทั่วไปของชาวเขาเกี่ยวกับเมืองไทย ความคาดหวังของเขามที่มีต่ออนาคตของบุตรหลาน ทัศนคติของชาวเขาต่อความช่วยเหลือของราชการ ความรู้สึกของชาวเขามที่มีต่อคนไทยและประเทศไทย มีบทสรุปและข้อเสนอแนะ มีตาราง แผนภูมิ แผนที่ และภาคผนวก

ST Sve SS สถาบันวิจัยชาวเขา 2528 "การศึกษาเชิงสังคมวิทยาและวัฒนธรรมถึงผลกระทบของโครงการพัฒนาทางสังคมที่มีต่อสตรีและเด็กชาวเขา" รายงานการวิจัย ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 226 หน้า.

รายงานการวิจัยเล่มนี้เสนอผลงานวิจัยเกี่ยวกับ โครงการความช่วยเหลือขององค์การยูนิเซฟที่มีต่อชาวเขา ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ ให้ความช่วยเหลือแก่ชาวเขาโดยตรงได้แก่ โครงการฝึกอบรมต่างๆ โครงการบริการทางด้านสาธารณสุข โครงการศูนย์เด็กเล็ก โครงการ ให้อุปกรณ์แก่ชาวเขาในด้านการศึกษา การสาธารณสุข และการส่งเสริมอาชีพ ความช่วยเหลือในลักษณะที่สุดคือ การให้อุปกรณ์เสริมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ของเจ้าหน้าที่ ความช่วยเหลือในลักษณะแรกมีผลกระทบต่อการยกระดับสถานภาพของ สตรีและเด็กชาวเขาให้สูงขึ้นโดยตรง ส่วนการช่วยเหลือในด้านอุปกรณ์เสริมนั้นเป็นประโยชน์ ต่อชาวเขาในทางอ้อม สำหรับผู้รับบริการได้แก่ชาวเขาพบว่า สถานภาพทางการศึกษา การสาธารณสุข และการเศรษฐกิจของสตรีและเด็กชาวเขาได้รับการยอมรับมากขึ้นกว่าเดิม ส่วนสถานภาพทางสังคมส่วนใหญ่ยังไม่มีเปลี่ยนแปลงคือ สตรีชาวเขายังคงมีสถานภาพ ทางสังคมด้อยกว่าชาย

ST Sve SS เทพไท ศรีคำณ 2535 "การศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความสำนึกในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขา ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 359 หน้า.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควบคุม กำกับ นิเทศ และติดตามผลการจัดการเรียนการสอน เพื่อปลูกฝังความสำนึกในความเป็นคนไทยแก่นักเรียนชาวเขาอย่างใกล้ชิด ผู้บริหารพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านการสอนนักเรียนชาวเขาโดยส่งครูเข้ารับ การอบรม และเชิญเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา มาให้ความรู้แก่ครูในด้านการสอนภาษาไทย ด้านการเกษตรแผนใหม่ และด้านขนบธรรมเนียม ประเพณีต่างๆ ของชาวเขา

ST Sve SS นพคุณ สุวรรณฤทธิ์ 2538 "ผลกระทบของนโยบายการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง: ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชาวเขา ตำบลลวารี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 216 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้แสดงให้เห็นว่า ผลกระทบของนโยบายการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ของชาวเขา มีดังนี้คือ ด้านผลกระทบต่อโครงสร้างทางสังคม : ชาวเขามีความผสมกลมกลืนเข้ากับคนไทยพื้นราบได้มาก ยอมรับในวิธีการรักษาพยาบาลแผนใหม่มากกว่าความเชื่อเรื่องภูติผีปิศาจ แต่ระบบ จารีตประเพณียังมีความสำคัญที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ประจำเผ่า และยึดถือปฏิบัติกันตลอดมา การโยกย้ายประชากรเพื่อหางานทำในเมือง ทำให้

โครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมคลาย ความแน่นแฟ้นไปจากเดิม สำหรับด้านผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจนั้น การพัฒนาระบบการเกษตรถาวรนำไปสู่การลดลงของปัญหาการทำไร่เลื่อนลอย แต่โดยภาพรวมแล้ว ชาวเขายังยากจนและมีสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่ดีนัก เทคโนโลยีที่รัฐเข้าไปส่งเสริมไม่ได้รับ การตอบสนอง เนื่องจากทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่ม การพยายามเพิ่มผลผลิตและสร้างระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้าทำให้ชาวเขาบางส่วนต้องพึ่งพิงระบบตลาด ที่เงินตราและผลประโยชน์เป็นเรื่องสำคัญต่อชีวิต ส่วนด้านผลกระทบต่อโครงสร้างทางการเมือง ชาวเขายอมรับภาวะผู้นำที่เป็นทางการ ขณะที่ผู้นำตามจารีตก็คงมีความสำคัญต่อชุมชน โดยทั่วไปชาวเขามีทัศนคติที่ดีกับรัฐ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชาวเขาได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมทาง การเมือง ส่วนเรื่องเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น รัฐไม่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญห ชาวเขายังมีการลักลอบจำหน่ายและเสพยาเสพติดในพื้นที่กันอย่างกว้างขวาง

ST Sve SS ประเสริฐ ชัยพิภุสิต และคนอื่นๆ 2537 "การค้าประเวณีของสตรีชาวเขา" รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยชาวเขา 29 หน้า.

รายงานวิจัยนี้ สรุปปัญหาการค้าประเวณีของสตรีชาวเขาที่มีสาเหตุจากภายในชุมชน หรือหมู่บ้านชาวเขาว่ามีสาเหตุมาจาก 1)มีแรงกดดันที่ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม 2)กลไกการควบคุมทางสังคมในท้องถิ่นหย่อนสมรรถภาพ 3)วัฒนธรรมทางเพศ ของชาวเขาบางเผ่าเอื้ออำนวยกับการค้าประเวณี 4)การรับรู้ข่าวสารว่าอาชีพการค้าประเวณี สามารถสนองความต้องการด้านชีวิตความเป็นอยู่ได้ดีกว่าเดิม คณะผู้วิจัยได้เสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาคือ 1)สำรวจข้อมูลแบบเจาะลึกในหมู่บ้านชาวเขา เพื่อวางแผนดำเนินการ ให้ความช่วยเหลือ 2)แก้ไขปัญหามุขานที่มียาเสพติดแพร่ระบาดและสตรีค้าประเวณี 3)ขยายโอกาสทางการศึกษาในระบบให้กระจายอย่างทั่วถึงในหมู่บ้านชาวเขา 4)ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันแก้ไขปัญห 5)ส่งเสริมการเกษตรแบบยั่งยืน 6)อบรมและฝึกอาชีพ อย่างอื่นอย่างต่อเนื่อง 7)รณรงค์เรื่องโทษภัยของการค้าประเวณี

ST Sve SS ประมุข จันทวิมล 2528 "การส่งเสริมสุขภาพในชุมชนชาวเขา" เอกสารวิจัยวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 177 หน้า.

เอกสารวิจัยเล่มนี้เสนอผลการวิจัยคือ รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสม ในชุมชนชาวเขาควรประกอบด้วยโครงสร้างการให้บริการเท่าที่มีอยู่แล้วจากทุกกระทรวง ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และจำเป็นอย่างย้งต้องดำเนินการตามหลักการและแนวทางการสาธารณสุขมูลฐาน การให้โอกาสชาวเขาได้เข้ามามีส่วนร่วม ตั้งแต่การค้นหปัญห การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผน การแก้ไข

ตลอดจนการติดตามประเมินผล การดำเนินการแก้ไขปัญหของหมู่บ้านด้วย โดยพยายามพัฒนาชาวเขาให้เข้ามาร่วม ในโครงสร้างการให้บริการให้มากที่สุด ทั้งศึกษาต่อการฝึกอบรมตั้งแต่การบรรจุเป็นบุคลากร สาธารณสุข พนักงานสุขภาพชุมชน ตลอดจนอาสาสมัครในหมู่บ้าน

ST Sve SS พงษ์ศักดิ์ สว่างผล 2538 "โครงการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพติด ในโครงการพัฒนาอยตุง" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 93 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้แสดงให้เห็นว่า ความสำเร็จหรือโอกาสที่ผู้ติดยาเสพติดจะหายขาด มิได้ขึ้นอยู่กับ การบำบัดรักษา"การถอนพิษยา"เท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับ การฟื้นฟูสมรรถภาพ ที่ต่อเนื่องจริงจังหลังการถอนพิษยาแล้ว รวมทั้งการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ การที่ผู้ป่วยที่ติดยาเสพติด เมื่อผ่านการบำบัดรักษาจนหายขาดจะหันกลับไปใช้ยา เสพติดอีกหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของผู้ติดยาเสพติด ได้แก่ เป็นชาวเขาเผ่าไหน มีความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณีการนับถือบรรพบุรุษ นับถือผี ฐานะทางเศรษฐกิจ และระยะเวลาที่ติดยาเสพติด ประเด็นสำคัญคือ การใช้มาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดจริงจัง เพื่อป้องกันและปราบปรามการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง จะทำให้โครงการขบรวักวัตถุประสงคโดยสมบูรณ์

ST Sve SS พันธุ์สุรีย์ ลดาวัลย์ และคนอื่นๆ 2526 "การศึกษาเชิงสังคมวิทยาและวัฒนธรรม ถึงผลกระทบของโครงการพัฒนาทางสังคมที่มีต่อสตรีและเด็กชาวเขา: ตอนที่ 1, การประเมินผลความช่วยเหลือขององค์การยูนิเซฟต่อชาวเขา(ศึกษาด้านผู้ให้บริการ)" รายงานการวิจัย คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 117 หน้า.

รายงานการวิจัยนี้ เสนอผลการประเมินผลทำให้ความช่วยเหลือแก่ชาวเขาของ องค์การยูนิเซฟ ในรูปของโครงการฝึกอบรมต่าง ๆ โครงการบริการอนามัย โครงการให้วัสดุ อุปกรณ์แก่ชาวเขา วัสดุ อุปกรณ์เสริม และยานพาหนะ ซึ่งมุ่งไปในการที่จะยกระดับวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของสตรีและเด็กชาวเขาให้สูงขึ้น คณะผู้วิจัยแสดงให้เห็นว่า โครงการฝึกอบรม หรือโครงการบริการอนามัย และโครงการให้วัสดุอุปกรณ์แก่ชาวเขา ได้ส่งผลในการยกระดับ สถานภาพของสตรีและเด็กชาวเขาให้สูงขึ้นโดยตรง ส่วนโครงการประเภทวัสดุอุปกรณ์เสริม แม้จะไม่ให้ประโยชน์แก่สตรีและเด็กชาวเขาโดยตรง แต่ก็ให้ประโยชน์โดยอ้อม เนื่องจากวัตถุประสงค์ของยูนิเซฟมุ่งประโยชน์ในวงกว้างแก่ชาวเขามากกว่าความช่วยเหลือ 3 ประเภทแรก คณะผู้วิจัยมีความเห็นโดยสรุปว่า ความช่วยเหลือของยูนิเซฟที่มีต่อชาวเขา โดยเฉพาะการมุ่งเน้นที่สตรีและเด็กนั้น ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวเขา เป็นอย่าง

มาก นอกจากนี้คณะผู้วิจัยยังเสนอแนะว่า การให้บริการต่างๆแก่ชาวเขานั้น นอกจากจะต้องจัดให้เพียงพอแล้ว ควรจะได้แฝงแนวความคิดให้ชาวเขารู้จักช่วยตนเองด้วย ในส่วนของโครงการต่างๆ คณะผู้วิจัยเสนอว่าโครงการดังกล่าวควรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตและค่านิยมของชาวเขา ตลอดจนการจัดหาอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่างๆ ที่จำเป็นให้ภายหลังการอบรมแล้วให้เพียงพอด้วย

ST Sve SS พิมล แสงสว่าง 2536 "นโยบายการรวมพวกชาวเขากับเอกลักษณ์ประจำเผ่า: ศึกษาเชิงวัฒนธรรมทางการเมือง" วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 209 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้แสดงให้เห็นว่า ชนชั้นนำตามจารีตทุกกลุ่มมีอำนาจในการปกครอง ดูแลชุมชน โดยเฉพาะชนชั้นนำตามจารีตในกลุ่มหมอผี และผู้นำประกอบพิธีกรรม เป็นผู้ที่มีศักยภาพและอิทธิพลสูงสุด ในการควบคุมดูแลกลไกต่างๆ ของสังคมในชุมชนให้ดำเนินไป อย่างปกติสุข การดำรงตำแหน่งของชนชั้นนำตามจารีตเหล่านี้ ยกเว้นกลุ่มผู้อาวุโสและหัวหน้าหมู่บ้าน เป็นระบบสืบทอดตามสายเลือด หรือโดยการสำนึกว่าอำนาจเหนือธรรมชาติ ต้องการจะให้เป็น และเป็นได้จากการยินดียอมรับของพลังมวลชนในสังคม เจ้าหน้าที่รัฐ ไม่สามารถมีอำนาจหรือมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งตำแหน่งต่างๆ เหล่านี้ได้ ต้องให้ดำเนิน การไปตามครรลองของวัฒนธรรมประจำเผ่า ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำตามจารีตกับเจ้าหน้าที่รัฐเป็นไปตามรูปแบบระบบการเมืองแบบอุปถัมภ์ และทั้งสองฝ่ายต่างมีความขัดแย้งกันในเรื่องแนวความคิด อย่างไรก็ตาม ชนชั้นนำตามจารีตก็ยินยอมและยอมรับ สถานภาพของเจ้าหน้าที่รัฐถึงแม้ว่าจะมีแนวคิดที่ขัดแย้งกัน และชุมชนชาวเขาจะสามารถ ช่วยเหลือตนเองได้ถ้าอยู่ในภาวะจำเป็น

ST Sve SS สมศักดิ์ เกี้ยวแก้ว 2536 พฤติกรรมทางการเมืองของชาวเขาในภาคเหนือของไทยเฉพาะกรณีของการเลือกตั้ง Political Behavior of the Hill Tribes in Northern Thailand : A Case Study of Election รายงานการวิจัย ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 199 หน้า

งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ตามชาวเขา 8 กลุ่มคือ ม้ง กะเหรี่ยง ลีซอ เย้า มูเซอ อีโก ละว้า ขมุ รวมทั้งสิ้น 647 ราย ในพื้นที่ 5 จังหวัดคือ เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา แม่ฮ่องสอน และลำพูน ผลการศึกษา : ชาวเขาส่วนใหญ่มีความสนใจและเข้าใจเกี่ยวกับ การเมืองการปกครองไทยระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ขณะเดียวกัน ส่วนใหญ่มีความภูมิใจ ที่ได้รับสัญชาติไทย และมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐและการเมืองการปกครองไทย ในเรื่อง ของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ชาวเขาไปใช้สิทธิเลือกตั้งในอัตราค่อนข้างสูง ทั้ง นี้เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดียิ่งกว่าความสน

ใจหรือสำนักทางการเมือง สำหรับเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้ง ชาวเขามีพฤติกรรมการเลือกตั้งคล้ายกับคนไทยในชนบท คือเลือกตัว บุคคลมากกว่าเลือกพรรค ก่อนไปเลือกตั้งจะปรึกษากับผู้มีประสบการณ์ว่าจะเลือกใคร และส่วนใหญ่จะเลือกผู้แทนตามที่ตนคิดว่าเป็นคนดีที่สุด เพราะการหาเสียงและชื่อเสียงในหมู่ ชาวเขายังมีไม่มากนัก

ST Sve SS มุกดา ทองงาม, 2517, คำนิยมทางสังคมของนักเรียนชาวเขาในจังหวัดเชียงราย น่าน และตาก, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, โรเนียวเย็บเล่ม, 94 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาคำนิยมทางสังคมของนักเรียนชาวเขาเผ่าต่างๆ ระดับประถมศึกษาตอนปลายในจังหวัดเชียงราย น่าน และตาก ที่เกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดี ความสัมพันธ์ของนักเรียนต่อผู้อื่น และความสัมพันธ์ของผู้อื่นต่อผู้อื่นรวมทั้งระยะทางทางสังคมของนักเรียนที่มีต่อบุคคลต่างๆ กลุ่มตัวอย่างใช้ประชากร 178 คน เป็นชาวเขาเผ่าม้ง จำนวน 111 คน เย้า 22 คน ลีซอ 19 คน กะเหรี่ยง 18 คน และเผ่าอื่นๆ 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม

ST Sve SS วรโรจน์ ภักดี 2530 ความสำนึกในความเป็นคนไทยของชาวเขา วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 207 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้ ศึกษาเรื่องสำนึกในความเป็นไทยของชาวเขากลุ่มอีเก้อ เย้า ลีซอ และมูเซอ จำนวน 180 คนที่อาศัยอยู่ในอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย โดยชาวเขาเหล่านี้ได้สัญชาติ ไทยแล้ว ผลของการวิจัยพบว่า ชาวเขาดังกล่าวมีสำนึกในความเป็นคนไทยในระดับปานกลางค่อนข้างสูง และชาวเขาแต่ละกลุ่มมีสำนึกดังกล่าวไม่เท่ากัน กับทั้งผู้มีระดับการศึกษา และการรู้หนังสือแตกต่างกัน ก็จะมีสำนึกในความเป็นไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนสำนึกที่มีต่อชาติ สัญลักษณ์ของชาติ พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรม มีอัตราสูงกว่าสำนึก ต่อศาสนา การมีส่วนร่วมทางการเมือง และสภาพการเมือง การปกครองของไทยในปัจจุบัน

ST Sve SS เรณู ลีสุวรรณ 2535 "นโยบายและการจัดการศึกษา โครงการศูนย์การศึกษา เพื่อชุมชนในเขตภูเขา" วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 105 หน้า.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้แสดงให้เห็นว่า นโยบายของรัฐแม้จะเริ่มคำนึงถึงคุณภาพชีวิต ของชาวเขามากขึ้นแต่ก็ยังไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวเขาอย่างแท้จริง นโยบายยังคงละเลยสิทธิขั้นพื้นฐานของ

ชาวเขา ยังไม่เปิดโอกาสให้ชาวเขามีส่วนร่วมในการกำหนด ทิศทางชีวิตของตนเอง ตลอดจนท่าทีในการมองปัญหาชาวเขาทั้งที่ของรัฐ และคนส่วนใหญ่ใน สังคมยังไม่มีการปรับเปลี่ยน ยังคงมองว่าชาวเขาเป็นปัญหาสังคมของชาติ และนโยบาย ก็ไม่สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชาวเขา ที่เรียกร้องให้รัฐยอมรับความสามารถและภูมิปัญญาของชาวเขาตามสิทธิในฐานะมนุษย์ชน ส่วนนโยบายและหลักการของโครงการ ศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขาที่มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิต และเป็นไปตามแนวคิด ในการพัฒนาชาวเขา ที่เห็นคุณค่าของบุคคล แต่ในการปฏิบัตินั้นยังขาดการพัฒนางาน ติดตามงานอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

ST Sve SS วริมา โพธิสมบัติ 2534 "ปัญหาชาวเขากับความมั่นคงแห่งชาติ" รายงานการวิจัย วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 119 หน้า.

รายงานการวิจัยเล่มนี้เสนอว่า ปัญหาชาวเขาเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง แห่งชาติ ซึ่งได้แก่ ปัญหาด้านการเมืองและการปกครอง คือการจัดตั้งถิ่นฐานถาวร ให้ถูกต้องตามกฎหมาย ปัญหา ด้านเศรษฐกิจที่สำคัญคือ ปัญหาความยากจน และการดำรงชีพด้วยการปลูกพืชเสพติด ซึ่งมีผลกระทบต่อ การบุกรุกทำลายป่า ปัญหาด้านสังคม และจิตวิทยา คือ สภาพทางสังคมจิตวิทยาของชาวเขาอ่อนแอ เนื่องจากความล้าหลังทาง ด้านการศึกษาและการสาธารณสุข ปัญหาด้านป้องกันประเทศคือ ชาวเขาอยู่ห่างไกลจาก อำนาจอรัฐ และยากแก่การเข้าไปดำเนินการพัฒนาของทางราชการ ปัญหาด้านการเมืองระหว่าง ประเทศคือ การดำรงชีพด้วยการปลูกพืชเสพติด ซึ่งมีผลกระทบต่อมนุษยชาติ สำหรับ การแก้ไขปัญห ที่ผลสำเร็จยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจเพราะมีอุปสรรคคือ สภาพพื้นที่ ที่ห่างไกล ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ข้อจำกัดทางด้านบุคลากรและงบประมาณ และยัง ไม่สามารถจัดระเบียบ การตั้งถิ่นฐานถาวรของชาวเขาให้ถูกต้องตามกฎหมายนั้น ผู้วิจัยเสนอว่า ควรมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตกลงใจทาง นโยบายเรื่องการใช้ที่ดิน โดยต้องคำนึงถึง ปัจจัยต่างๆ คือ 1) ข้อกฎหมาย 2) ข้อเท็จจริงในพื้นที่ 3) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม 4) ชีตความสามารถทางด้านงบประมาณ

ST Sve SS วุฒิพงษ์ เหล่าจุมพล 2536 "การวิเคราะห์นโยบายเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด บนพื้นที่สูงในประเทศไทย" สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 373 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้ วิเคราะห์นโยบายการแก้ปัญหายาเสพติดบนพื้นที่สูง กล่าวคือ ปัญหาด้านการใช้ยาเสพติด นโยบายการแก้ปัญหาผู้ผลิตและควบคุมฝิ่นเป็นหลัก ทำให้ผลผลิต ภายในประเทศไม่เพียงพอ

ต่อการเสียดสีของผู้ติดฝิ่น ทำให้สถานการณ์ปัญหาเสียดสี บนพื้นที่สูงได้เปลี่ยนแปลงไปจากพื้นที่ซึ่งเดิมเคยเป็นแหล่งผลิตฝิ่นและแปรรูปยาเสียดสี กลายเป็นตลาดรองรับยาเสียดสี และทำให้เกิดความแปรผัน การเบี่ยงเบนไปใช้ยาเสียดสีชนิดอื่น โดยเฉพาะจากฝิ่นเป็นเฮโรอีน และมีการเปลี่ยนแปลงแผนพฤติกรรมกรรมการปลูกพืชเสียดสี จากการปลูกพื้นที่แปลงใหญ่ กลายเป็นพื้นที่แปลงเล็กแปลงน้อยในพื้นที่ป่าลึกไม่ซ้ำที่เดิม รวมทั้งการหันเหมาปลูกกัญชาทดแทนการปลูกฝิ่น ผู้วิจัยเสนอว่า จากความแปรผันของปัญหาดังกล่าว จึงควรปรับปรุงนโยบายให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เป็นอยู่ เพื่อรองรับสถานการณ์ปัญหาในอนาคต

St Sve EG/SS อานันท์ กาญจนพันธุ์ 2538 วัฒนธรรมกับการพัฒนา : มิติของพลังที่สร้างสรรค์
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 47 หน้า

งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนากระแสหลักในสังคมไทยนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของอุดมการณ์ทุนนิยมและอุดมการณ์รัฐชาติ ซึ่งเป็นลักษณะวัฒนธรรมที่ยึดติดกับรูปแบบอย่างตายตัว ทำให้ทิศทางการพัฒนามุ่งไปสู่ความทันสมัยเพียงทางเดียวเท่านั้น ซึ่งการจำกัดทิศทางการพัฒนาแต่เพียงทางเดียวนี้ ทำให้ถูกมองว่าขาดมิติทางวัฒนธรรมและมุ่งที่จะครอบงำ ซึ่งผิดทั้งข้อเท็จจริงและธรรมชาติของสังคมมนุษย์ที่มีความแตกต่างหลากหลายอย่างมาก จึงส่งผลกระทบทางสังคมอันไม่พึงปรารถนาขึ้น เช่น การขัดแย้งเชิงโครงสร้าง การเป็นอัมพาตเชิงโครงสร้าง และวิกฤตวัฒนธรรม ดังนั้นจึงควรแสวงหาทางเลือกด้านการพัฒนาในมิติวัฒนธรรม โดยมีกระบวนการต่างๆ 4 ประการคือ การเสริมสร้างพื้นที่ทางวัฒนธรรม(cultural space) การเสริมสร้างประชาสังคม(civil society) การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรชุมชน และการเคารพสิทธิของความแตกต่างหลากหลายของพหุสังคม(plural society) ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างปัญหาความขัดแย้งอย่างรุนแรงในภาคท้องถิ่น เช่น รัฐบาลได้เร่งประกาศพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เช่น อุทยานแห่งชาติ)อย่างรวดเร็ว ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาอย่างมากมาย เพราะพื้นที่อุทยานเหล่านั้นไปทับที่ดินทำกินของชาวบ้าน โดยเฉพาะชาวเขา ที่ใช้พื้นที่เหล่านั้นตามประเพณีมาช้านานแล้ว รากเหง้าของปัญหานี้อยู่ที่เจตนารมณ์ของกฎหมายที่มองเห็นว่า คนเป็นศัตรูของป่า จึงพยายามแยกคนออกจากป่า ทั้งๆที่ความจริงแล้ว คนกับป่ามีความสัมพันธ์กันในวิถีชีวิตอย่างแน่นแฟ้น จนเกิดเป็นระบบการจัดการป่าตามประเพณีของท้องถิ่นต่างๆที่เรียกกันว่า ป่าชุมชน นั่นเอง

3. บรรณนิทัศน์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาอาข่าหรืออีก้อ (ST Ak)

งานวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาอาข่า ไซร์หัส ST Kr + รหัสทางวิชาการ

ST Ak1 ANBL Kammerer, Cornelia Ann 1990 "Customs and Christian Conversion among Akha Highlanders of Burma and Thailand," American Ethnologist 17(2), May 1990. p.277-291.

บทความนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนาของชาวอาข่า จากความเชื่อดั้งเดิมในเรื่องผีไปเป็นความเชื่อในพระเจ้า ผู้วิจัยชี้ให้เห็นว่า หากเปรียบเทียบกับชาวกะเหรี่ยงและลาหู่ (มุเซอ) ชาวอาข่าเปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์น้อยมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากความติดและโลกทัศน์ของชาวอาข่าที่เชื่อว่า การปฏิบัติตาม "อาข่าล่า" (ประเพณีอาข่า) แสดงถึง "ความเป็นอาข่า" หรือ "เอกลักษณ์" ของชนชาติอาข่านั่นเอง ปัจจุบัน "อาข่าล่า" ถูกเลือนหาย มากกว่าแต่ก่อน ประเพณีไม่ได้สืบทอด ผู้คนจึงหันไปนับถือศาสนาคริสต์มากขึ้น และที่ไม่นิยมนับถือศาสนาพุทธ ก็คงเป็นเพราะไม่ต้องการเดินตามผู้มีอำนาจจากพื้นราบ (คือคนไทย) นั่นเอง อย่างไรก็ตาม การเป็นคริสต์ของชาวอาข่าก็ไม่ได้เป็นแบบเต็มรูปแบบ เพราะในความเป็นจริงแล้ว ชาวอาข่ายังคงปฏิบัติตามความเชื่อเดิมของตนอยู่บ้างไม่มากนัก

ST Ak1 ANGN Cultural Information Analysis Center (CINFAC), Center for Research in Social Systems (CRESS) 1970 Ethnographic Study Series : Minority Groups in Thailand. Washington, D.C. : Staff for Military Operations, Department of the Army. 1135 pages

หนังสือเล่มนี้ศึกษาชนกลุ่มน้อย 19 กลุ่มในประเทศไทย ได้แก่ กูย เวียดนาม จีน เขมร ลีซอ ลาหู่(มุเซอ) ลีซอ ขมุ ไทยใหญ่ แม้ว ย่า จีนฮ่อ กะเหรี่ยง อาข่า(อีก้อ) ละว้า มาเลย์ มอญ อินเดียนและปากีสถาน เนื้อหาเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มชนดังกล่าว ได้แก่ จำนวนประชากร การตั้งถิ่นฐาน ประวัติศาสตร์ความเป็นมา ภาษา ลักษณะทางกายภาพ อุปนิสัยใจคอ โครงสร้างทางสังคม จารีต ประเพณีและข้อห้าม ศาสนาและความเชื่อ เศรษฐกิจ ระบบ การปกครอง การสื่อสาร และความสามารถทางด้านการทหารและการต่อสู้ ข้อมูลเกือบทั้งหมดได้มาจากหนังสือ เอกสาร และสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่แล้ว

ST Ak1 ANGN Goodman, Jim 1996 Meet the Akhas Bangkok:White Lotus 138 pages

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่แนะนำกลุ่มชาติพันธุ์อาข่า(อีก้อ) โดยผู้เขียนให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตโดยทั่วไปของชาวอาข่า ได้แก่ ลักษณะของหมู่บ้าน และที่อยู่อาศัย ประวัติความเป็นมาและเส้นทางอพยพ การทำมาหากินและกิจกรรมที่ทำใน รอบปี วิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจน

ตายคือ วัยเด็ก-วัยรุ่น-หนุ่มสาว-วัยครองเรือน การเจ็บป่วย การเข้าสู่วัยชรา และความตาย กับทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับจารีต ประเพณี พิธีกรรม และความเชื่อ บรรยายเรื่องศิลปะเครื่องแต่งกาย การประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ และให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาอาข่าด้วย

ST Ak1 ANGN Lebar, Hickey and Musgrave (eds.) 1964 "Akha" Ethnic Groups of Mainland Southeast Asia New Haven: Human Relations Area Files Press pp.33-38

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เฉพาะบริเวณที่เป็นคาบสมุทร ในหัวข้อเรื่องอาข่า(Akha) หรืออีเก้อ ผู้เขียนให้ความรู้เช่นเดียวกับ กลุ่มชาติพันธุ์อื่น คืออธิบายลักษณะทางชาติพันธุ์ การตั้งถิ่นฐานและที่อยู่อาศัย จำนวนประชากร การทำมาหากิน ระบบเครือญาติ โครงสร้างทางสังคม ศาสนาและความเชื่อ ฯลฯ คำอธิบายนี้สั้น กระชับรัด และตอนท้ายของเรื่องมีบรรณานุกรมอย่างย่อ

ST Ak1 ANGN Nicholl, Charles 2531/1988 Borderlines. A Journey in Thailand and Burma Bangkok : Asia Books 238 pages

หนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงชาวเขาที่พบในระหว่างเดินทางท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงราย บรรยายถึงชาวอาข่าที่หมู่บ้านป่าคา และกล่าวถึงชาวล่าหู่(มุเซอ)

ST Ak1 ANGN Young, Oliver Gordon, 1961, The Hilltribes of Northern Thailand (A Socio-Ethnological Report) Prepared Under the Auspices of the Government of Thailand and the Cooperation of the United States Operations Mission to Thailand, 120 หน้า, มีตารางและภาพประกอบมาก

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้อย่างกว้างเกี่ยวกับมานุษยวิทยาและสังคมวิทยาของชาวเขาเผ่าต่างๆ ในประเทศไทย อันได้แก่ อีเก้อ มุเซอ ลีซอ แม้ว ละว้า ขมุ ถิ่น ยัมบรี กะเหรี่ยงสะกอ กะเหรี่ยงโปว์ กะเหรี่ยงบะเกะ ตองซู่ และจีนฮ่อ

ST Ak1 ANGN ตือนใจ ดีเทศน์ (บุญชร ณ อยุธยา) 2517 คู่มือการทำงานกับชาวเขาเผ่าอีเก้อ ลำปาง : โครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา กรมการศึกษานอกโรงเรียน

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวอีเก้อ(อาข่า) : ภาษา การแต่งกาย ลักษณะที่อยู่อาศัย โครงสร้างทางสังคม การปกครอง ความเชื่อ การทำมาหากิน จารีตประเพณี ฯลฯ โดยให้ความรู้เป็นพิเศษเกี่ยวกับวิธีการติดต่อสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ และทำงานกับ ชาวอาข่า

ST Ak1 ED Shibuya, Mugumi 1995 Introduction of Formal Education towards the Hill Tribe in Thailand : The Case Study of the Akha. paper submitted to the National Research

Council, Bangkok Thailand. 14 pages

รายงานการวิจัยฉบับนี้ชี้ให้เห็นว่า การจัดการศึกษาของรัฐบาลไทยให้แก่ชาวเขา มีผลให้สังคมและวัฒนธรรมของชาวเขาเปลี่ยนไป ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาหมู่บ้านชาวอาข่า โดยให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับวิถีชีวิตและเอกลักษณ์ของชาวอาข่า กล่าวว่าชาวอาข่ายึดมั่น ในประเพณีของตนมาก เห็นว่าการสืบทอดประเพณีและจารีตแบบอาข่าเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้น โรงเรียนไทยซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนของสังคมวัฒนธรรม วิถีชีวิตและวิถีคิด/โลกทัศน์แบบไทย จึงก่อให้เกิดปัญหาและขัดแย้งกับวัฒนธรรมอาข่า อย่างไรก็ตาม เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการดำรงชีวิตในประเทศไทย และประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ ก็มีเด็กอาข่าไม่น้อยที่เข้าเรียนในโรงเรียนไทย ผู้วิจัยคิดว่า ภาษาและวัฒนธรรมอาข่าควรได้รับความสนใจ ศึกษาและสืบทอดต่อไป การที่รัฐบาลไทยนำภาษาและวัฒนธรรมไทยมากลืนกลวัฒนธรรมอาข่า เป็นสิ่งที่ควรแก้ไขและทบทวน

ST Ak1 ED วันทนี จันท์เอี่ยม 2536 กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่ส่งผลต่อการ ใช้จ่ายเซพติดของชาวอาข่า วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 115 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยพบว่า กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่ส่งผลต่อการใช้จ่ายเซพติดของชาวอาข่า เริ่มต้นตั้งแต่การที่ชุมชนมีสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการรู้จักยาเซพติด คือชุมชนเป็นแหล่งผลิตและค้ายาเซพติด โดยมีผู้นำชุมชนมีส่วนเข้าไปพัวพันในขบวนการยาเซพติด และเป็นตัวชักจูงเครือญาติและกลุ่มเพื่อนสนิทเข้ามาร่วมกระบวนกร ในเรื่องแหล่ง ของการเรียนรู้ทางสังคมของชุมชน เป็นแหล่งการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ กล่าวคือ มีการเรียนรู้โดยการบอกต่อ และบอกให้กระทำ เพราะไม่มีตัวหนังสือเป็นของตนเอง ดังนั้น การเรียนรู้ในการใช้จ่ายเซพติดโดยวิธีการบอกต่อหรือบอกให้กระทำจึงเป็นเรื่องอันตราย ประกอบกับระบบการควบคุมทางสังคมอย่างเป็นทางการก็ยังไม่สามารถทำได้เต็มที่ เนื่องจากผู้นำชุมชนเองก็มีผลประโยชน์จากขบวนการยาเซพติด ดังนั้น การเรียนรู้ทางสังคมในเรื่องการใช้จ่ายเซพติดจึงคงมีอยู่

ST Ak1 ET Como, Jennifer Siriwan 1991 Of pride and prejudice : adapting ethnic identity among the Akha of northern Thailand. M.A. thesis. Connecticut : Wesleyan University 225 pages

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมชาวอาข่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะสำคัญที่บ่งบอกความเป็นอาข่า เช่น ความคิดจิตใจ โลกทัศน์ โครงสร้างทางสังคม ความเชื่อและค่านิยม ตลอดจนการติดต่อสื่อสารกับสังคมภายนอก นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกที่คนภายนอกมีต่อชาวอาข่า และผู้วิจัยได้สรุป ให้เห็นว่าชาวอาข่ามีความรักและภูมิใจในวัฒนธรรม ความเชื่อ จารีต และประเพณีของตน ความพยายามของรัฐบาลไทยที่พยายามจะให้ชาวอา

ข้าเป็นคนไทย ไม่น่าจะให้ผลดีอะไรต่อชาวอาข่าและกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ เพียงแค่ความเป็นพลเมืองที่ดีก็ควรจะได้และเหมาะสมแล้ว

ST Ak1 ET ไม่ปรากฏชื่อบรรณาธิการ, 1987, Southeast Asian Tribal Groups and Ethnic Minorities : Prospects for the Eighties and Beyond, Proceedings of a conference co-sponsored by Cultural Survival, Inc., and the Department of Anthropology, Harvard University, Cultural Survival Report 22, Cambridge, MA.02138,, 171 หน้า

รายงานนี้เป็นการรวบรวมปาฐกถาของบุคคลต่างๆ ที่เข้าร่วมประชุม โดยกล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในเอเชียอาคเนย์ที่เป็นชนกลุ่มน้อย สำหรับที่กล่าวถึงประเทศไทยมีความเกี่ยวกับอาก้อ (Minority Identity in the Mountains of Northern Thailand : the Akha Case โดย Cornelia Ann Kammerer) เกี่ยวกับลีซอ (Settling the Lisu in Thailand โดย Jane R. and Lucien M. Hanks) และเกี่ยวกับผู้พลพ (Thailand's Response to the Refugee Crisis โดย Penny Van Esterik)

ST Ak1 HL เอลิมชัย ปัญญาดี 2538 ปัจจัยเชิงโครงสร้างสังคมสิ่งแวดล้อม และปัจจัยระดับบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ จากการมีเพศสัมพันธ์ของ เยาวชนชายชาวเขาเผ่าอาก้อ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษบัณฑิต สาขาประชากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล 322 หน้า.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ศึกษาพบว่า เยาวชนชายชาวเขาเผ่าอาก้อมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์สูง โดยส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงคนรัก คนรู้จัก และหญิงบริการทางเพศ นอกจากนั้น ยังพบว่าเยาวชนชายชาวเขาเผ่าอาก้อส่วนใหญ่ไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ และบางส่วนมีพฤติกรรมเปลี่ยนคู่นอน เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ และมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ปัจจัยระดับบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์ ของเยาวชนชายชาวเขาเผ่าอาก้อมากที่สุดคือ ความเชื่ออำนาจภายในตนเกี่ยวกับสุขภาพ เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อโรคเอดส์ ประสบการณ์การย้ายถิ่น การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนในการมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ และเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย ตามลำดับ สำหรับปัจจัยด้านโครงสร้างสังคมสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพล คือค่านิยมความมีอิสระทางเพศในชุมชน และอัตราการอ่านออกเขียนได้ในชุมชน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เสนอว่า ควรมีการพัฒนาโครงการเอดส์ศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะสำหรับเยาวชนชายชาวเขาเผ่าอาก้อ โดยผู้พัฒนาโครงการต้องตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโครงสร้างสังคม สิ่งแวดล้อม และปัจจัยระดับบุคคลกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์

ST Ak1 HL วันทนี จันทรเี่ยม 2536 กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่ส่งผลต่อการ ใช้ยาเสพติดของชาวอาข่า วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาในระบบ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 115 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยพบว่า กระบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่ส่งผลต่อการใช้ยาเสพติด ของชาวอาข่า เริ่มต้นตั้งแต่การที่ชุมชนมีสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการรู้จักยาเสพติด คือชุมชนเป็นแหล่งผลิตและค้ายาเสพติด โดยมีผู้นำชุมชนมีส่วนเข้าไปพัวพันในขบวนการ ยาเสพติด และเป็นตัวชักจูงเครือญาติและกลุ่มเพื่อนสนิทเข้ามาร่วมกระบวนกร ในเรื่องแหล่ง ของการเรียนรู้ทางสังคมของชุมชน เป็นแหล่งการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ กล่าวคือ มีการเรียนรู้โดยการบอกต่อ และบอกให้กระทำ เพราะไม่มีตัวหนังสือเป็นของตนเอง ดังนั้น การเรียนรู้ในการใช้ยาเสพติดโดยวิธีการบอกต่อหรือบอกให้กระทำจึงเป็นเรื่องอันตราย ประกอบ กับระบบการควบคุมทางสังคมอย่างเป็นทางการก็ยังไม่สามารถทำได้เต็มที่ เนื่องจากผู้นำ ชุมชนเองก็มีผลประโยชน์จากขบวนการยาเสพติด ดังนั้น การเรียนรู้ทางสังคมในเรื่อง การใช้ยาเสพติดจึงคงมีอยู่

ST Ak1 HP สิ้นธุ์ สโรบล และ จี.ลามาร์ โรเบิร์ต, 2532, การประเมินผลกิจกรรมของโครงการไฮเฟอร์ อินเตอร์เนชั่นแนลประเทศไทย ปี 2517-2531, รายงานการวิจัยฉบับที่ 50, ศูนย์วิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ, 41 หน้า

รายงานการวิจัยนี้กล่าวถึงโครงการไฮเฟอร์ อินเตอร์เนชั่นแนลประเทศไทย โครงการส่งเสริมโคและกระบือ โครงการส่งเสริมการทำประมง โครงการส่งเสริมการเลี้ยงผึ้ง โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม และบันทึกข้อสังเกตกิจกรรมส่งเสริมต่างๆ ในหมู่บ้านชาวเขาเผ่ามูเซอ อีโก้ และกะเหรี่ยง

ST Ak1 HP จาตุรงค์ ภูมิรินทร์ 2535 "การประเมินผลกระทบของโครงการพัฒนาโดยดอยตุงที่มีต่อชาวเขา: ศึกษาเฉพาะกรณีชาวเขาเผ่าอีโก้และมูเซอ = An Impact evaluation of Doy-Tung development project on hilltribes: a case study of A-Kha and Lahu" รายงานการวิจัย คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 108 หน้า.

รายงานการวิจัยเล่มนี้ศึกษาผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาโดยดอยตุง กรณีชาวเขา เผ่าอีโก้และมูเซอ พบว่า ในด้านเศรษฐกิจ ชาวเขาให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับการพัฒนาอย่างยิ่ง ทั้งในด้านการปลูกพืชแผนใหม่ การปลูกพืชที่มีแบบแผน การปลูกพืชทดแทน และชาวเขาต้องการความรู้เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยร่วมกับการผลิตได้ ในด้านสังคมพบว่าชาวเขามีบุตรหลานที่มีการศึกษาดีขึ้น เพราะมีการสร้างโรงเรียนชุมชน ในด้านการเมือง ชาวเขาให้ความสนใจกับการเมืองโดยติดตามข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมด ในด้านสิ่งแวดล้อม ชาวเขามีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้เป็นอย่างดี มีการปลูกพืชบนที่สูง เลิกการทำไร่เลื่อนลอยและการตัดไม้ทำลายป่า และปลูกฝังลูกหลานให้รู้จักอนุรักษ์ป่า สำหรับปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลการดำเนินงานโครงการเกิดสัมฤทธิ์ผล คือปัจจัยทางด้านเผ่าพันธุ์ อันได้แก่ เผ่าอีโก้ และเผ่ามูเซอ

ST Ak1 HP สมชาย ชัยลี 2538 การมีส่วนร่วมของชนกลุ่มน้อยในการพัฒนาชนบท พื้นที่ราบสูง: ศึกษากรณีการมีส่วนร่วมของชาวเขาเผ่าอีเก้อในโครงการพัฒนาดอยตุง วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต สาขานโยบายและการวางแผนสังคม มหาวิทยาลัยเกริก 88 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้เสนอผลงานวิจัยคือ ชาวเขาเผ่าอีเก้อในโครงการพัฒนาดอยตุงได้เข้ามา มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนในระดับสูง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการที่ชาวเขาเข้ามา มีส่วนร่วมในระดับสูงที่สำคัญเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยคือ ปัจจัยในเรื่องอุดมการณ์ร่วม ผลประโยชน์ร่วม และการยอมรับนับถือบุคคลร่วมกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าชาวเขา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะของการร่วมลงแรงมากที่สุด ส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมน้อยคือ การร่วมคิดร่วมตัดสินใจ และการร่วมทุนทรัพยากร ผู้วิจัยได้เสนอให้คำนึงถึงปัญหาและความต้องการของราษฎรชาวเขาในแต่ละหมู่บ้านเป็นหลัก ส่งเสริมให้ชาวเขาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดในระดับที่สูงขึ้นไป และนำเอาเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้มากขึ้น

ST Ak1 HP อุไรวรรณ แสงสร และสารณีย์ ไทยานันท์ 2539 "ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน กรณีศึกษาเผ่าอีเก้อและเผ่ากะเหรี่ยง" รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยชาวเขา 59 หน้า.

รายงานการวิจัยนี้สรุปว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์ สงเคราะห์ราษฎร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย การศึกษาชุมชน การเตรียมชุมชน การศึกษาของคณะกรรมการ และการติดตามผล ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ขาดขั้นตอนการศึกษา ชุมชน และเตรียมชุมชน การแก้ไขปัญหาจะต้องศึกษาและเตรียมชุมชนโดยเน้นหนักในเรื่อง การให้ความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการและสมาชิกองค์กรให้มากที่สุด และมีการทบทวน ความรู้ความเข้าใจให้แก่สมาชิกทุกๆเดือน ผลการพัฒนาองค์กรในหมู่บ้านที่ทำการศึกษาวิจัยพบว่าผลการดำเนินงานยังไม่เด่นชัดนัก แต่ศูนย์ฯก็มีการจัดกิจกรรมขององค์กรอย่างต่อเนื่อง

ST Ak1 LC Hinton, Peter (editor) 1967, Tribesmen and Peasants in North Thailand, Proceedings of the First Symposium of the Tribal Research Centre, Chiangmai, Thailand, 1967, 117 หน้า

หนังสือเล่มนี้เป็นการรวมบทความของนักวิชาการชาวอเมริกัน ยุโรป และออสเตรเลีย 13 คน ที่เขียนเกี่ยวกับแง่มุมต่างๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขาเผ่าต่างๆ ในประเทศไทย บทความในเล่มเกี่ยวกับ อีเก้อ มูเซอ กะเหรี่ยงสะกอ เป็นต้น มีบทความที่แสดงความพยายามคิดตัวหนังสือให้ชาวเขาเผ่าอีเก้อใช้

ST Ak1 LC/HL สุริยา รัตนกุล และพิกุลทอง รุจิราภา, 2520, คำสนทนาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ภาษาไทย-อีเก้อ พร้อมทั้งปทานุกรมรวบรวมคำศัพท์เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ศูนย์ศึกษาวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชียอาคเนย์ (ต่อมาเป็นสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท) มหา

วิทยาลัยมหิดล, โรเนียว, เย็บเล่ม, 82 หน้า

หนังสือเล่มนี้เป็นการรวบรวมคำสนทนาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยไทย-อังก่อ สำเนียงภาษาอังก่อ ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เพื่อใช้ประโยชน์ในโครงการวิจัยและพัฒนาอนามัยชาวเขา ในมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งตั้งศูนย์ปฏิบัติการอยู่ที่อำเภอแม่จัน มีบทสนทนาทั่วไป เรื่องสุขภาพเรื่องเสื้อผ้า เรื่องยา เรื่องแผล เรื่องเหล้าและของเสพติด เรื่องเครือญาติ เรื่องการแต่งงาน เรื่องการตั้งครรรภ์ เรื่องหมอดอวยวะในร่างกาย และมีบทสนทนามารวบรวมคำศัพท์ภาษาไทย-อังก่อ ประมาณ 300 คำ

ST Ak1 PP เฉลิชัย ปัญญาดี 2538 ปัจจัยเชิงโครงสร้างสังคมสิ่งแวดล้อม และปัจจัยระดับบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ จากการมีเพศสัมพันธ์ของ เยาวชนชายชาวเขาเผ่าอังก่อ วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต สาขาประชากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล 322 หน้า.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ศึกษาพบว่า เยาวชนชายชาวเขาเผ่าอังก่อมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ จากการมีเพศสัมพันธ์สูง โดยส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงคนรัก คนรู้จัก และหญิงบริการทางเพศ นอกจากนั้น ยังพบว่าเยาวชนชายชาวเขาเผ่าอังก่อส่วนใหญ่ไม่เคย ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ และบางส่วนมีพฤติกรรมเปลี่ยนคู่นอน เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ และมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ปัจจัยระดับบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์ ของเยาวชนชายชาวเขาเผ่าอังก่อมากที่สุดคือ ความเชื่ออำนาจภายในตนเกี่ยวกับสุขภาพ เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อโรคเอดส์ ประสบการณ์การย้ายถิ่น การคล้อยตาม กลุ่มเพื่อนในการมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ และเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัย ตามลำดับ สำหรับปัจจัยด้านโครงสร้างสังคมสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพล คือค่านิยมความมีอิสระทางเพศในชุมชน และอัตราการอ่านออกเขียนได้ในชุมชน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เสนอว่า ควรมีการพัฒนาโครงการเอดส์ศึกษา ที่มีลักษณะเฉพาะสำหรับเยาวชนชายชาวเขาเผ่าอังก่อ โดยผู้พัฒนาโครงการ ต้องตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโครงสร้างสังคม สิ่งแวดล้อม และปัจจัยระดับบุคคลกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์

ST Ak1 SS Como, Jennifer Siriwan 1991 Of pride and prejudice : adapting ethnic identity among the Akha of northern Thailand. M.A. thesis. Connecticut : Wesleyan University 225 pages

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมชาวอาข่า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลักษณะสำคัญที่บ่งบอกความเป็นอาข่า เช่น ความคิดจิตใจ โลกทัศน์ โครงสร้างทางสังคม ความเชื่อและค่านิยม ตลอดจนการติดต่อสื่อสารกับสังคมภายนอก นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดความรู้สึกที่คนภายนอกมีต่อชาวอาข่า และผู้วิจัยได้สรุปให้เห็นว่าชาวอาข่ามีความรักและภูมิใจในวัฒนธรรม ความเชื่อ จารีต และประเพณีของตน ความพยายามของรัฐบาลไทยที่พยายามจะให้ชาวอา

ข้าเป็นคนไทย ไม่น่าจะให้ผลดีอะไรต่อชาวอาข่าและกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ เพียงแค่ความเป็นพลเมืองที่ดีก็ควรจะได้และเหมาะสมแล้ว

ST Ak1 SS Hayden, Brian and Ralana Maneeprasert 1995 Feasting among the Akha in Thailand. Burnaby : Simon Fraser Univ. 39 pages. (Report in research in 1995)

รายงานวิจัยนี้ มุ่งศึกษาวัฒนธรรมชาวอาข่าผ่านการกินเลี้ยงในสังคมดังกล่าว โดยผู้วิจัยมีแนวคิดว่าการร่วมกินเลี้ยงในสังคมโดยอ้อมน่าซึ่งความเข้าใจในกันและกัน ทำให้เกิดความสมานสามัคคีและการแลกเปลี่ยนในชุมชน มีการร่วมมือร่วมใจกัน และเผยให้เห็นว่า อำนาจในสังคมนั้นอยู่ที่ใด ผู้วิจัยได้ชี้ให้เห็นว่าการกินเลี้ยงถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อจุดประสงค์หลากหลาย เช่น เพื่อความสมานสามัคคี เพื่อตอบแทนเพื่อหน้าตาของผู้จัดเลี้ยง เพื่อประกวดประชันกัน เพื่อได้รับความช่วยเหลือตอบแทนกลับมา เพื่อแสดงความยินดี ฯลฯ ผู้วิจัย ได้ศึกษารูปแบบของงานเลี้ยงของชาวอาข่า โดยศึกษาหัวข้อใหญ่ 4 หัวข้อ คือ รูปแบบครอบครัว ระบบเครือญาติ หมู่บ้าน การเลี้ยงเพื่อบทบาทสำคัญ(power) ผลการวิจัยปรากฏว่าชาวอาข่ามีการเลี้ยงเพื่อความสมานสามัคคี เพื่อหน้าตา เพื่อตอบแทน เพื่อการแข่งขัน ทางการเมือง เพื่ออำนาจทางการเมืองการปกครอง เพื่อการทำงานร่วมกัน และเพื่อแสดงความยินดี โดยการเลี้ยงต่างๆ ดังกล่าวนี้อาจจัดขึ้นทั้งในระดับหมู่บ้าน ระดับเครือญาติ ระดับครอบครัว และระดับบุคคล

ST Ak1 SS Kammerer, Cornelia Ann 1986 Gateway to the Akha World : Kinship, Ritual, and Community among Highlanders of Thailand. Ph.D. Dissertation, Department of Anthropology, Faculty of the Division of Social Sciences, University of Chicago, 443 pages.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับโลกทัศน์ของชาวอาข่า(อีเก้อ) โดยศึกษาจากเรื่องต่างๆคือ ระบบเครือญาติ โครงสร้างครอบครัว และพิธีกรรมที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนอาข่ากับโลกภายนอก ศึกษาเอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะ (identity) ของชาวอาข่า และนโยบายการรวมพวกของรัฐบาลไทย

ST Ak1 SS Kammerer, Cornelia Ann 1990 "Customs and Christian Conversion among Akha Highlanders of Burma and Thailand," American Ethnologist 17(2), May 1990. p.277-291.

บทความนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนศาสนาของชาวอาข่า จากความเชื่อดั้งเดิมในเรื่องผีไปเป็นความเชื่อในพระเจ้า ผู้วิจัยชี้ให้เห็นว่า หากเปรียบเทียบกับชาวกะเหรี่ยงและล้าหู่ (มุเซอ) ชาวอาข่าเปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์น้อยมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากความคิดและโลกทัศน์ของชาวอาข่าที่เชื่อว่า การปฏิบัติตาม "อาข่าสา" (ประเพณีอาข่า) แสดงถึง "ความเป็นอาข่า" หรือ "เอกลักษณ์" ของชนชาติอาข่านั่นเอง ปัจจุบัน "อาข่าสา" ถูกละเลยมากกว่าแต่ก่อน ประเพณีไม่ได้สืบทอด ผู้คนจึงหันไปนับถือศาสนา

คริสต์มากขึ้น และที่ไม่นิยมนับถือศาสนาพุทธ ก็คงเป็นเพราะไม่ต้องการเดินตามผู้มีอำนาจจากพื้นราบ (คือคนไทย) นั่นเอง อย่างไรก็ตาม การเป็นคริสต์ของชาวอาข่าก็ไม่ได้เป็นแบบเต็มรูป เพราะในความเป็นจริงแล้ว ชาวอาข่ายังคงปฏิบัติตามความเชื่อเดิมของตนอยู่บ้างไม่มากนัก

ST Ak1 SS Shibuya, Mugumi 1995 Introduction of Formal Education towards the Hill Tribe in Thailand : The Case Study of the Akha. paper submitted to the National Research Council, Bangkok Thailand. 14 pages

รายงานการวิจัยฉบับนี้ชี้ให้เห็นว่า การจัดการศึกษาของรัฐบาลไทยให้แก่ชาวเขา มีผลให้สังคมและวัฒนธรรมของชาวเขาเปลี่ยนไป ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาหมู่บ้านชาวอาข่า โดยให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับวิถีชีวิตและเอกลักษณ์ของชาวอาข่า กล่าวได้ว่าชาวอาข่ายึดมั่น ในประเพณีของตนมาก เห็นว่าการสืบทอดประเพณีและจารีตแบบอาข่าเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้น โรงเรียนไทยซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนของสังคมวัฒนธรรม วิถีชีวิตและวิถีคิด/โลกทัศน์แบบไทย จึงก่อให้เกิดปัญหาและขัดแย้งกับวัฒนธรรมอาข่า อย่างไรก็ตาม เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการดำรงชีวิตในประเทศไทย และประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ ก็มีเด็กอาข่าไม่น้อยที่เข้าเรียนในโรงเรียนไทย ผู้วิจัยคิดว่า ภาษาและวัฒนธรรมอาข่าควรได้รับความสนใจศึกษาและสืบทอดต่อไป การที่รัฐบาลไทยนำภาษาและวัฒนธรรมไทยมากลืนกลวัฒนธรรมอาข่า เป็นสิ่งที่ควรแก้ไขและทบทวน

ST Ak1 SS เกลิมชัย ปัญญาดี 2538 ปัจจัยเชิงโครงสร้างสังคมสิ่งแวดล้อม และปัจจัยระดับบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์ของ เยาวชนชายชาวเขาเผ่าอิก้อ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทชั้นบริหาร สาขาประชากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล 322 หน้า.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ศึกษาพบว่า เยาวชนชายชาวเขาเผ่าอิก้ออ้อมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์สูง โดยส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงคนรัก คนรู้จัก และหญิงบริการทางเพศ นอกจากนั้น ยังพบว่าเยาวชนชายชาวเขาเผ่าอิก้อส่วนใหญ่ไม่เคย ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ และบางส่วนมีพฤติกรรมเปลี่ยนคู่นอน เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ และมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ปัจจัยระดับบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์ ของเยาวชนชายชาวเขาเผ่าอิก้อมากที่สุดคือ ความเชื่ออำนาจภายในตนเกี่ยวกับสุขภาพ เจตคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อโรคเอดส์ ประสบการณ์การย้ายถิ่น การคล้อยตาม กลุ่มเพื่อนในการมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ และเจตคติต่อการใช้ถุงยางอนามัยตามลำดับ สำหรับปัจจัยด้านโครงสร้างสังคมสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพล คือค่านิยมความมีอิสระทางเพศในชุมชน และอัตราการอ่านออกเขียนได้ในชุมชน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เสนอว่า ควรมีการพัฒนาโครงการเอดส์ศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะสำหรับเยาวชนชายชาวเขาเผ่าอิก้อ โดยผู้พัฒนาโครงการ ต้องตระหนักถึงความ

สัมพันธระหว่างปัจจัยด้านโครงสร้างสังคม สิ่งแวดล้อม และปัจจัยระดับบุคคลกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์

ST Ak1 SS สมชาย ชัยลี 2538 การมีส่วนร่วมของชนกลุ่มน้อยในการพัฒนาชนบท พื้นที่ราบสูง: ศึกษากรณีการมีส่วนร่วมของชาวเขาเผ่าอีเก้อในโครงการพัฒนาออยตุง วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต สาขานโยบายและการวางแผนสังคม มหาวิทยาลัยเกริก 88 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้เสนอผลงานวิจัยคือ ชาวเขาเผ่าอีเก้อในโครงการพัฒนาออยตุงได้เข้ามา มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนในระดับสูง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการที่ชาวเขาเข้ามามีส่วนร่วมในระดับสูงที่สำคัญเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยคือ ปัจจัยในเรื่องอุดมการณ์ร่วม ผลประโยชน์ร่วม และการยอมรับนับถือบุคคลร่วมกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าชาวเขา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะของการร่วมลงแรงมากที่สุด ส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมน้อยคือ การร่วมคิดร่วมตัดสินใจ และการร่วมหนุนทรัพยากร ผู้วิจัยได้เสนอให้คำนึงถึงปัญหาและความต้องการของราษฎรชาวเขาในแต่ละหมู่บ้านเป็นหลัก ส่งเสริมให้ชาวเขาได้เข้ามามี ส่วนร่วมในการคิดในระดับที่สูงขึ้นไป และนำเอาเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้มากขึ้น

ST Ak1 SS เวชชวลี บุญชูวิทย์ 2532 เงื่อนไขทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับสิ่งใหม่ของชาวเขาเผ่าอีเก้อ: ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านแสนเจริญใหม่ อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต ภาควิชามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยศิลปากร 109 หน้า.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสนอผลการวิจัยคือ เงื่อนไขทางวัฒนธรรมในทุก ๆ ด้าน มีความสัมพันธ์สอดคล้องต่อกัน และมีอิทธิพลต่อการยอมรับสิ่งใหม่ทางการเกษตรของชาวอีเก้อ ทุกเงื่อนไข เช่น ราคาของผลผลิต ระยะเวลาของการผลิต ความเคยชินในวิธีการผลิต ข้อจำกัด ของแรงงานภายในครัวเรือน และครอบครัว ความร่วมมือกันระหว่างเครือญาติ บทบาทของผู้นำชุมชนที่เป็นทางการ บทบาทของคณะกรรมการผู้เฒ่าผู้แก่ ความเคยชินในการอุปโภค และบริโภค ความสามารถในการเข้าใจภาษาไทย โอกาสในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หรือผู้นำการเปลี่ยนแปลง สถานภาพทางสังคมของบุคคล ความเชื่อในเรื่องโชคลาง ข้อห้ามข้อนิยมต่างๆ พฤติกรรมตามประเพณีต่าง ๆ ตลอดจนในเรื่องของชนิดของพืช ปุ๋ย และเทคนิคต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับเงื่อนไขอื่นๆอีก เช่น บทบาท ของผู้นำการเปลี่ยนแปลง การเลียนแบบ และการทดลองปฏิบัติ เป็นต้น ผู้วิจัยยังพบอีกว่า ในกรณีที่เป็นการจ่ายออมหรือบังคับเปลี่ยน อีเก้อมีการปรับตัวและเลือกรับเฉพาะในสิ่งที่พวกเขา เห็นว่าเหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อวัฒนธรรมเดิมของตน ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการที่จะให้อีเก้อยอมรับสิ่งใหม่ใดๆ ก็แล้วแต่ ควรคำนึงถึงวัฒนธรรมด้านต่างๆ ทุกด้าน และควรจะสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

4. บรรณนิทัศน์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาลาหู่หรือมุเซอ (ST Lh)

งานวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาลาหู่ ใช้รหัส ST Lh + รหัสทางวิชาการ

ST Lh1 ANFR อรทัย สายเพ็ญ 2528 ศึกษาเปรียบเทียบนิทานพื้นบ้านชาวไทยพื้นราบและชาวไทยภูเขาเผ่ามุเซอ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต หน่วยวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 409 หน้า

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ศึกษาเปรียบเทียบโลกทัศน์ของชาวไทยพื้นราบและชาวไทยภูเขาเผ่ามุเซอ ในจังหวัดตาก โดยศึกษาจากนิทานพื้นบ้านจำนวน 109 เรื่อง จำแนกออกเป็นนิทานคติ นิทานชีวิต นิยายมุขตลก ตำนาน และประวัติ ในจำนวนนี้นิยายมีมากที่สุด คือ 48 เรื่อง ผลการเปรียบเทียบพบว่า นิทานพื้นบ้านของชน 2 กลุ่มคล้ายคลึงกันหลายอย่าง เช่น มนุษย์ ประกอบไปด้วยทวิภาค(กายและจิต) โลกถูกควบคุมโดยกฎเกณฑ์ ดังนั้น โลกย่อมเคลื่อนไหวอย่างมีจุดหมายปลายทาง สำหรับความแตกต่างที่พบ คือ ชาวมุเซอมีความเชื่อพื้นฐานแบบเทวนิยม แต่ชาวไทยเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรมมากกว่ากฎแห่งพระเจ้าและภูตผี นอกจากนี้พบว่าความรู้ของคนทั้ง 2 กลุ่มเป็นแบบเหตุผลนิยม คือ ต่างยอมรับว่าปรากฏการณ์จำนวนมากถูกสร้างขึ้นโดยอำนาจเหนือธรรมชาติ แต่อำนาจเหล่านี้ ในหลายกรณีก็อยู่ภายใต้วิสัยที่มนุษย์จะควบคุมถึง ความรู้ดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ถ่ายทอด จากบุคคลหนึ่งสู่อีกบุคคลหนึ่งได้

ST Lh1 ANGN Cultural Information Analysis Center (CINFAC), Center for Research in Social Systems (CRESS) 1970 Ethnographic Study Series : Minority Groups in Thailand. Washington, D.C. : Staff for Military Operations, Department of the Army. 1135 pages

หนังสือเล่มนี้ศึกษาชนกลุ่มน้อย 19 กลุ่มในประเทศไทย ได้แก่ กูย เวียดนาม จีน เขมร ลีซอ ลาหู่(มุเซอ) ลีซอ ขมุ ไทยใหญ่ แม้ว เย้า จีนฮ่อ กะเหรี่ยง อาข่า(อีเกอ) ละว้า มาเลย์ มอญ อินเดียและปากีสถาน เนื้อหาเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มชนดังกล่าว ได้แก่ จำนวนประชากร การตั้งถิ่นฐาน ประวัติศาสตร์ความเป็นมา ภาษา ลักษณะทางกายภาพ อุปนิสัยใจคอ โครงสร้างทางสังคม จารีต ประเพณีและข้อห้าม ศาสนาและความเชื่อ เศรษฐกิจ ระบบ การปกครอง การสื่อสาร และความสามารถทางด้านการทหารและการต่อสู้ ข้อมูลเกือบทั้งหมดได้มาจากหนังสือ เอกสาร และสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่แล้ว

ST Lh1 ANGN Hinton, Peter (editor) 1967, Tribesmen and Peasants in North Thailand, Proceedings of the First Symposium of the Tribal Research Centre, Chiangmai, Thailand, 1967, 117 หน้า

หนังสือเล่มนี้เป็นการรวมบทความของนักวิชาการชาวอเมริกัน ยุโรป และออสเตรเลีย 13

คนที่เขียนเกี่ยวกับแง่มุมต่างๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขาเผ่าต่างๆ ในประเทศไทย บทความในเล่มเกี่ยวกับ อีโก๋ มูเซอ กะเหรี่ยงสะกอ เป็นต้น มีบทความที่แสดงความพยายามคิดตัวหนังสือให้ชาวเขาเผ่าอีโก๋ใช้

ST Lh1 ANGN Lebar, Hickey and Musgrave (eds.) 1964 "Lahu" Ethnic Groups of Mainland Southeast Asia New Haven: Human Relations Area Files Press pp.30-33.

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เฉพาะบริเวณที่เป็นคาบสมุทธร ในหัวข้อเรื่องลาหู่(Lahu) หรือมูเซอ ผู้เขียนอธิบายลักษณะทางชาติพันธุ์ ภาษา การตั้งถิ่นฐานและที่อยู่อาศัย จำนวนประชากร การทำมาหากิน ระบบเครือญาติ โครงสร้างทางสังคม ศาสนาและความเชื่อ ฯลฯ คำอธิบายนี้สั้น กระชับ และตอนท้ายของเรื่องมีบรรณานุกรมอย่างย่อ

ST Lh1 ANGN Young, Oliver Gordon, 1961, The Hilltribes of Northern Thailand (A Socio-Ethnological Report) Prepared Under the Auspices of the Government of Thailand and the Cooperation of the United States Operations Mission to Thailand, 120 หน้า, มีตารางและภาพประกอบมาก

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้อย่างกว้างเกี่ยวกับมานุษยวิทยาและสังคมวิทยาของชาวเขาเผ่าต่างๆ ในประเทศไทย อันได้แก่ อีโก๋ มูเซอ ลีซอ แม้ว ละว้า ขมุ ถิ่น ยัมปรี กะเหรี่ยงสะกอ กะเหรี่ยงโปว์ กะเหรี่ยงบะเกะ ตองซู่ และจีนฮ่อ

ST Lh1 EC วนิช พุกกะศรี และสนธิ วงศ์ประเสริฐ 2531 "การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเพาะปลูก: ศึกษากรณีชาวเขาเผ่ามูเซอ" สถาบันวิจัยชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ 47 หน้า.

รายงานวิจัยเรื่องนี้ ศึกษาการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเพาะปลูกของชาวเขาเผ่ามูเซอ ซึ่งพบว่าชาวเขาได้ละทิ้งระบบการไร่เลื่อนลอยมาเป็นระยะเวลาหนึ่งทศวรรษ เปลี่ยน เป็นการใช้พืชที่หมุนเวียน เมื่อได้รับการพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินด้วยวิธีชีวภาพ หรือใช้ถั่วแดงหลวงปลูกหมุนเวียนในพื้นที่ปลูกข้าวไร่และข้าวโพด ทำให้การใช้ประโยชน์ที่ดินจากระบบการไร่พื้นที่หมุนเวียนปรับปรุงเป็นระบบพืชหมุนเวียน ต่อจากนั้นได้ทำการพัฒนาขั้นที่สูงด้วยวิธีทางกายภาพหรือใช้เครื่องมือฟันบ้านขุดบ่อหรืออ่างกักเก็บน้ำทำแปลงผัก และระบบการใช้น้ำอย่างประหยัดเพื่อผลิตพืชผักเมืองหนาว โดยมีการใช้น้ำควบคู่กันไป การผลิตพืชเมืองหนาวนอกจากจะสามารถเอื้ออำนวยให้ชาวเขามีรายได้ในระยะเวลาอันสั้น เพื่อจับจ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวันแล้ว ยังเอื้ออำนวยให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินขนาดเล็กลง อีกทั้งยังส่งผลกระทบทำให้มีการรู้จักใช้น้ำเพื่อขยายพืชสวนเพิ่มมากขึ้น

ST Lh1 HL Charas Suwanwela and others, 1979, Preliminary Report of Health Care Delivery Research, Technical Report No.DH-9/79, Institute of Health Research, Chulalongkorn University, โรเนียว, เย็บเล่ม, 12 หน้า มีตารางและแผนที่

รายงานเล่มนี้กล่าวถึงการให้บริการสาธารณสุขแก่หมู่บ้านในที่ห่างไกล ยกตัวอย่างจากกรณีตำบลแม่ตื่น อำเภอมุกดาหาร จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย 33 หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านกะเหรี่ยง ม้ง และมุเซอ กล่าวถึงจำนวนประชากร การเกิด การตาย และการตายในทารก การศึกษา อาชีพ การให้ภูมิคุ้มกันโรค การสาธารณสุข การติดเอดส์ กล่าวถึงการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขในหมู่บ้าน ปัญหาและแนวทางการแก้ไขในอนาคต

ST Lh1 HL สนิท วงศ์ประเสริฐ 2537 "ทัศนคติที่มีต่อเฮโรอีน โสเภณี และแนวทางการฟื้นฟูจริยธรรม ศึกษากรณีชาวมุเซอ" รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยชาวเขา 68 หน้า.

รายงานการวิจัยนี้พบว่า ชาวมุเซอมีทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหาม้าขาวคลั่งน้ำ เพื่อใช้ในการเพาะปลูกก่อนปัญหาอื่นๆ ผลผลิตจากการเก็บเกี่ยวที่ล้มเหลวติดต่อกันหลายปี เป็นต้นเหตุที่ทำให้ชาวบ้านมีความทุกข์ใช้เฮโรอีนเป็นยาแก้ปัญหานี้ เนื่องจากหมู่บ้านตั้งอยู่ใกล้ชายแดนอันเป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายเฮโรอีนในเขตพม่า หญิงที่เสพยาเฮโรอีน มักจะยึดการค้าประเวณีเป็นอาชีพ การศึกษาพบว่าชาวเขามีสมาชิกฐาน มีความหวังที่จะแก้ปัญหามาของตนเองตามข้อกำหนดของจารีต หรือจริยธรรมที่ปรับเปลี่ยนอย่างมีความเหมาะสม

ST Lh1 HP สิริ สโรบล และ จี.ลามาโร โรเบิร์ต, 2532, การประเมินผลกิจกรรมของโครงการไฮเฟอร์ อินเตอร์เนชั่นแนลประเทศไทย ปี 2517-2531, รายงานการวิจัยฉบับที่ 50, ศูนย์วิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ, 41 หน้า

รายงานการวิจัยนี้กล่าวถึงโครงการไฮเฟอร์ อินเตอร์เนชั่นแนลประเทศไทย โครงการส่งเสริมโคและกระบือ โครงการส่งเสริมการทำประมง โครงการส่งเสริมการเลี้ยงผึ้ง โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม และบันทึกข้อสังเกตกิจกรรมส่งเสริมต่างๆ ในหมู่บ้านชาวเขาเผ่ามุเซอ อีโก้ และกะเหรี่ยง

ST Lh1 HP จาตุรงค์ ภูมิรินทร์ 2535 "การประเมินผลกระทบของโครงการพัฒนาอดอยตุงที่มีต่อชาวเขา: ศึกษาเฉพาะกรณีชาวเขาเผ่าอีโก้และมุเซอ = An Impact evaluation of Doy-Tung development project on hilltribes: a case study of A-Kha and Lahu" รายงานการวิจัย คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 108 หน้า.

รายงานการวิจัยเล่มนี้ศึกษาผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาอดอยตุง กรณีชาวเขา เผ่าอีโก้และมุเซอ พบว่า ในด้านเศรษฐกิจ ชาวเขาให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับการพัฒนาอย่างดียิ่ง ทั้งในด้านการปลูกพืชพันธุ์ใหม่ การปลูกพืชที่มีแบบแผน การปลูกพืชทดแทน และชาวเขาต้องการความรู้

เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยร่วมกับการผลิตได้ ในด้านสังคมพบว่าชาวเขามีบุตรหลานที่มีการศึกษาดีขึ้น เพราะมีการสร้างโรงเรียนชุมชน ในด้านการเมือง ชาวเขาให้ความสนใจกับการเมืองโดยติดตามข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมด ในด้านสิ่งแวดล้อม ชาวเขามีความรู้เรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้เป็นอย่างดี มีการปลูกพืชบนที่สูง เลิกการทำไร่เลื่อนลอยและการตัดไม้ทำลายป่า และปลูกฝังลูกหลานให้รู้จักอนุรักษ์ป่า สำหรับปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลการดำเนินงานโครงการเกิดสัมฤทธิ์ผล คือปัจจัยทางด้านเผ่าพันธุ์ อันได้แก่ เผ่าอีเก้อ และเผ่ามูเซอ

ST Lh1 SS สารภี ศิลา 2538 "วัฒนธรรมชุมชนกับการแก้ไขปัญหาการค้าประเวณีของหญิงชาวเขาเผ่ามูเซอ: กรณีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้เกิดการค้าประเวณีกับวัฒนธรรมชุมชนและการแก้ไขปัญหา" รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยชาวเขา 52 หน้า.

รายงานการวิจัยเล่มนี้สรุปสถานการณ์ การรับรู้ ความคิดเห็น และสาเหตุในเรื่อง การค้าประเวณีของหญิงในชุมชนชาวเขาเผ่ามูเซอ คือ 1)หญิงชาวเขาเผ่ามูเซอมีการค้าประเวณีสูงกว่าทุกเผ่า และมีลักษณะของการให้บริการทั้งในและนอกหมู่บ้าน 2)การรับรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการค้าประเวณีของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน เนื่องจากโอกาสในการรับรู้ข่าวสารจากภายนอกมีระดับต่างกัน 3)สาเหตุที่แท้จริงของการค้าประเวณีของหญิงชาวเขาเผ่ามูเซอคือปัญหาทางเศรษฐกิจ และช่องทางวัฒนธรรมที่เอื้ออำนวย แต่ปัจจัยที่เป็นตัวเร่งให้เกิดปัญหาคือ ปัจจัยจากภายนอกที่เข้าสู่ชุมชนไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การท่องเที่ยว วัฒนธรรมบริโภคนิยม และการถูกชักจูงหรือหลอกลวงจากบุคคลภายนอกชุมชน ผู้วิจัยพบว่า แนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหาคำเป็นต้องอาศัยอำนาจรัฐและพลังจากภายนอกเข้าไปดำเนินการในหมู่บ้านที่มีหญิงค้าประเวณีมากกว่า 10 คน ผลักดันให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในหมู่บ้านที่มีความเสี่ยงในการมีการค้าประเวณี และเน้นการสนับสนุนกิจกรรมให้ต่อเนื่องในหมู่บ้านที่มีกิจกรรมต่อต้านการค้าประเวณีอยู่แล้ว

ST Lh1 SS สนิท วงศ์ประเสริฐ 2537 "ทัศนคติที่มีต่อเฮโรอีน โสเภณี และแนวทางการฟื้นฟูจริยธรรม ศึกษากรณีชาวมูเซอ" รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยชาวเขา 68 หน้า.

รายงานการวิจัยนี้พบว่า ชาวมูเซอมีทัศนคติต่อการแก้ไขปัญหาคาชาดแคลนน้ำ เพื่อใช้ในการเพาะปลูกก่อนปัญหาอื่นๆ ผลผลิตจากการเก็บเกี่ยวที่ล้มเหลวติดต่อกันหลายปี เป็นต้นเหตุที่ทำให้ชาวบ้านมีความทุกข์ใช้เฮโรอีนเป็นยาแก้ไขบำบัด เนื่องจากหมู่บ้านตั้งอยู่ใกล้ชายแดนอันเป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายเฮโรอีนในเขตพม่า หญิงที่เสพติดเฮโรอีนมักจะยึดการค้าประเวณีเป็นอาชีพ การศึกษาพบว่าชาวเขามีความรักถิ่นฐาน มีความหวังที่จะแก้ปัญหาของตนเองตามข้อกำหนดของจารีต หรือจริยธรรมที่ปรับเปลี่ยนอย่างมีความเหมาะสม

ST Lh2 ANBL พิมพ์ ชาญธนวัฒน์ 2537/2538 คริสตศาสนากับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของชาวมูเซอแดง : การศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีระหว่างหมู่บ้านยาปาแหนกับ หมู่บ้านแสนคำลือ ในกิ่งอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ชี้ให้เห็นว่า ความเชื่อทางศาสนามีความสัมพันธ์กับระบบเศรษฐกิจ การศึกษา การรักษาพยาบาล และระบบอื่นๆภายในชุมชน ถ้าศาสนาหรือความเชื่อเปลี่ยนไป จะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตชาวบ้าน และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมด้านวัตถุเห็นได้ชัดกว่า วัฒนธรรมด้านความคิด สำหรับการศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะกรณีระหว่าง หมู่บ้านทั้งสอง พบว่าที่หมู่บ้านยาปาแหน การเผยแผ่คริสต์ศาสนาประสบความสำเร็จดี และผู้นำทางศาสนาคริสต์ได้นำกลุ่มคริสเตียนออกไปสร้างชุมชนใหม่ แต่การเผยแผ่คริสต์ศาสนา ที่หมู่บ้านแสนคำลือไม่ประสบความสำเร็จนัก เพราะผู้นำศาสนาที่นี่มีข้อขัดแย้งกับองค์การคริสต์ศาสนา จึงถูกตัดการช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังถูกต่อต้านจากผู้นำภายในหมู่บ้านอีกด้วย

ST Lh2 EC Sanit Wongsprasert 1974 Lahu Agriculture and Society M.A.Thesis Institute of Social Anthropology, University of Oxford 242 pages.

วิทยานิพนธ์นี้อธิบายถึงการเกษตรแบบไร่เลื่อนลอย (swidden agriculture) ให้ข้อมูล เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์มูเซอโดยทั่วไป และให้ความรู้ระดับลึกเกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคมของมูเซอแดง (Lahu Nyi) ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน และวิถีการเกษตรของกลุ่มชนนี้ (การเลือกพื้นที่เพาะปลูก วิธีการเพาะปลูก ฯลฯ) นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงการเลี้ยงสัตว์ การล่าสัตว์ และเก็บพืชผลจากป่า กล่าวถึงการจัดการด้านแรงงานสำหรับการเพาะปลูก การติดต่อค้าขาย ผลผลิต พิธีกรรมและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

ST Lh2 HP Department of Public Welfare, 2510, Social Scientific Research in Northern Thailand, Bulletin No.1 of the Tribal Research Centre, Chiangmai, Thailand, Department of Public Welfare, Ministry of Interior, Government of Thailand, 2510, 33 หน้า

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงการจัดตั้งศูนย์วิจัยชาวเขาในกรมประชาสงเคราะห์ การศึกษาเรื่องม้งดำ การศึกษาเรื่องกะเหรี่ยง การศึกษาเรื่องเย้า และการศึกษาเรื่องมูเซอแดงของผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ โดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของศูนย์วิจัยชาวเขา นอกจากนี้รายงานนี้ยังกล่าวถึงการศึกษาของนักวิจัยชาวต่างประเทศ 30 รายที่อยู่นอกศูนย์วิจัยชาวเขาที่มาศึกษาค้นคว้าเรื่องชาวเขาเผ่าต่างๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย

ST Lh2 LC Solot Sirisai 1986 The Phonological Description of Lahu Nyi Language Spoken in Chayi Village, Patung Sub-district, Mae Chan District, Chiangrai Province. M.A. Thesis. Mahidol University. 145 pages

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ศึกษาระบบเสียงของภาษามูเซอแดงที่พูดในหมู่บ้านจะหิ ด.ป่าตึง อ.แม่จัน จ.เชียงราย โดยใช้แนวทางทฤษฎีแทกมีมิก(Tagmemic) การวิจัยพบว่าทำนองเสียง (Intonation) และการลงเสียงหนักเบาในระดับคำ(Stress) ไม่มีผลต่อการแยกความหมาย สำหรับพยางค์มีแต่พยางค์เปิดเท่านั้น คือพยางค์ประกอบไปด้วย พยัญชนะต้น สระ และเสียงวรรณยุกต์ หน่วยเสียงพยัญชนะมีรวม 28 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระแบ่งออกเป็นสระเดี่ยว 9 หน่วยเสียง และสระผสม 6 หน่วยเสียง สำหรับวรรณยุกต์มี 7 หน่วยเสียง ซึ่งปรากฏ 3 เสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์กักภายในลำคอ (glottalized tone)

ST Lh2 SS Sanit Wongsprasert 1974 Lahu Agriculture and Society M.A.Thesis Institute of Social Anthropology, University of Oxford 242 pages.

วิทยานิพนธ์นี้อธิบายถึงการเกษตรแบบไร่เลื่อนลอย (swidden agriculture) ให้ข้อมูล เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์มูเซอโดยทั่วไป และให้ความรู้ระดับลึกเกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคมของมูเซอแดง (Lahu Nyi) ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน และวิถีการเกษตรของกลุ่มชนนี้ (การเลือกพื้นที่เพาะปลูก วิธีการเพาะปลูก ฯลฯ) นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงการเลี้ยงสัตว์ การล่าสัตว์ และเก็บพืชผลจากป่า กล่าวถึงการจัดการด้านแรงงานสำหรับการเพาะปลูก การติดต่อค้าขายผลผลิต พิธีกรรมและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

ST Lh3 LC ศรีนทิพย์ สติรศิลป์ 2529 คำลักษณนามในภาษาล่าหู่(มูเซอดำ) : การวิเคราะห์ตามแนววรรณศาสตร์ กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ ปณิธิวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 183 หน้า

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ ศึกษาวิเคราะห์คำลักษณนามในภาษาล่าหู่(มูเซอดำ)ตามแนววรรณศาสตร์(แนวศึกษาด้านความหมาย) โดยผู้เขียนให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบเสียง โครงสร้างนามวลี และโครงสร้างประโยคความเดียว ผลของการศึกษาพบว่า คำลักษณนาม ในภาษานี้แบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้ตามเกณฑ์รูปคำ เกณฑ์การเกิดร่วมกับคำบอกจำนวน และเกณฑ์การเกิดร่วมกับคำนาม

ST Lh3/Lh5 ET/HP อริดา สุนทโรทก 2538 มูเซอดำมูเซอเหลือง : การรักษาเอกลักษณ์และพรมแดนชาติพันธุ์ในบริบทของการพัฒนาที่บ้านนาหลา อำเภอมะสราย จังหวัดเชียงราย วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ปณิธิวิทยาลัย สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มุ่งศึกษาเปรียบเทียบการรักษาเอกลักษณ์ของกลุ่ม ระหว่างมูเซอดำ และมูเซอเหลืองที่บ้านนาหลา ในบริบทของการพัฒนาของรัฐ และศึกษาการรักษาพรมแดน ทางชาติพันธุ์ระหว่างมูเซอดำและมูเซอเหลืองด้วย จากการศึกษาพบว่า มูเซอทั้ง 2 กลุ่ม มีเส้นทางการอพยพที่แตกต่างกัน

ก่อนหน้านี้จะมาอาศัยร่วมกันที่บ้านบาหลา จึงทำให้ชนทั้ง 2 กลุ่มไม่ค่อยจะผูกผันกันเท่าใดนัก นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างด้านความเชื่อ ค่านิยม พิธีกรรม ฯลฯ เป็นผลให้กลุ่มชนทั้งสอง มีการแบ่งพรมแดนทางชาติพันธุ์อย่างชัดเจน คือ ไม่รวมพิธีกรรมด้วยกัน ไม่เยี่ยมเยียนกัน และไม่แต่งงานกัน ความต่างนี้ยิ่งเห็นได้ชัดขึ้น เมื่อรัฐเข้ามาพัฒนาชุมชนนี้ คือกลุ่มมุเซอคำยอรับการพัฒนามาได้มากและรวดเร็ว ในขณะที่มุเซอเหลืองรับการพัฒนายอย่างเชื่องช้า และมีแนวโน้มที่จะรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มไว้ค่อนข้างมาก

ST Lh4 LC ปิยะณัฐ ด้านวิวัฒน์ 2536 "ระบบสรรพนามบุรุษที่ 2 ในภาษามุเซอเฉเล = Lahu shehleh second person pronominal system" รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร 54 หน้า.

ผลงานวิจัยนี้ได้สรุประบบสรรพนามบุรุษที่ 2 ในภาษามุเซอเฉเล คือ คำสรรพนาม บุรุษที่ 2 มีเพียงคำเดียวคือ กว ใช้ได้กับทุกคนในทุกสถานการณ์ เทียบได้กับคำว่า you ในภาษาอังกฤษ ถ้าเป็นพหูพจน์จะเติม ti pa ลงไปข้างท้ายเป็น กว ti pa โดยทั่วไป คำสรรพนามบุรุษที่ 2 นี้ มักจะถูกละเอาไว้ได้ตามใจผู้พูด โดยไม่ทำให้เกิดความสับสน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รวบรวมคำนามบุรุษที่ 2 เช่น คำเรียกญาติ คำเรียกญาติที่ใช้กับบุคคลที่ไม่ใช่ญาติ ชื่อตัว คำเรียกคู่ของตัว ตำแหน่ง และคำที่มาจากภาษาอื่นไว้อีกด้วย

5.บรรณนิทัศน์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาลีซูหรือลีซอ (ST Lsu)

งานวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาลีซู ใช้รหัส ST Lsu + รหัสทางวิชาการ

ST Lsu ANAR ประเสริฐ ชัยพิภสิต ม.ป.ป. เพลงและการละเล่นของลีซอ เชียงใหม่ : ศูนย์วิจัยชาวเขา 20 หน้า (เอกสารโรเนียว)

งานชิ้นนี้บรรยายถึงเพลงและการละเล่นของชาวลีซอ เพลงที่กล่าวถึงได้แก่ เพลงเกี่ยวพาราสี ซึ่งเป็นเพลงที่เก่าแก่ไพเราะ ใช้คำที่มีความหมายลึกซึ้งกินใจ และมีคำลีซอดั้งเดิม ซึ่งปัจจุบันมักไม่ใช้แล้วอยู่มากมาย ผู้เขียนได้อธิบายว่า เพลงชนิดนี้ใครเป็นผู้ร้อง ร้องที่ใด เมื่อไร เนื้อหาของเพลงมีอะไรบ้าง และเนื้อหาดังกล่าวแสดงให้เห็นวิถีชีวิตของชาวลีซออย่างไร สำหรับการละเล่น ได้อธิบายถึงการละเล่นอย่างเดี่ยวและการละเล่นประกอบดนตรี การละเล่น อย่างเดียวได้แก่ การเล่นสะบ้า การเล่นปายทาโคลน และเขม่าไฟ และการเล่นล้อเลื่อนไม้ของเด็ก ส่วนการละเล่นประกอบดนตรี ได้อธิบายถึงกลุ่มผู้เต้นรำ การแต่งกาย ลักษณะการเต้นรำ ฯลฯ

ST Lsu ANBL Durrenberger, E. Paul 2513/1970 Further Lisu Curing Ceremonies from A Socio-Medical Study of the Lisu of Northern Thailand, Bam Lum, Amphur Mae Taeng, Changwad Chiangmai. Walter Reed Army Institute of Research 48 pages.

งานวิจัยนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมรักษาโรคของชาวลีซอ เช่น พิธีกรรมเรียกขวัญ พิธีกรรมเอาโรคภัยออกจากตัวผู้ป่วย และพิธีกรรมอื่นๆที่ทำโดยหมอผี

ST Lsu ANBL Durrenberger, E. Paul 2518/1975 "The Lisu concept of the soul" The Journal of the Siam Society Vol.63 part 1 pp.63-7

บทความนี้ ผู้เขียนกล่าวว่า ในสังคมลีซู "ขวัญ" (soul) มีความสำคัญมาก ถ้าขวัญออกจากตัวร่างกายก็จะเจ็บป่วย และถ้าออกไปอย่างถาวร เจ้าของขวัญก็ต้องตาย หลังการตาย "ขวัญ" ก็จะกลายเป็นผีหรือวิญญาณ(spirits) สำหรับการรักษาโรค ก็จะใช้วิธีเรียกขวัญให้กลับมา ผู้ป่วยก็จะหายจากการเจ็บป่วย

ST Lsu ANBL ทวิช จตุรพฤษ 2538 พิธีกรรมเพื่อสืบทอดความเป็นชาติพันธุ์ของชาวเขายากจน: การศึกษาการปรับตัวทางวัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าลีซอในจังหวัดเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการพัฒนาลัทธิ มหาวชิยาลัยเชียงใหม่ 283 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้ ศึกษาเชิงมานุษยวิทยาว่าด้วยการปรับตัวของกลุ่มชาวเขายากจน และมุ่ง

วิเคราะห์พลังของพิธีกรรม ที่ชาวลีซอได้ใช้เป็นเวทีในการนิยามความหมายเพื่อสืบทอด ความเป็นชาติพันธุ์ ผู้วิจัยพบว่า ประเด็นสำคัญของการปรับตัวของพิธีกรรมคือ 1) การปรับเปลี่ยนโลกทัศน์ โดยการปรับตัววัฒนธรรมไทยเข้ามาอยู่ในบริบทของวัฒนธรรมลีซอ 2) การตีความสำคัญของชาติพันธุ์ในบริบทใหม่ มีการปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ของ "อาปาหมุย" หรือศาลผีเสื้อบ้านซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชุมชนของชาวลีซอทั่วไป ให้มีลักษณะทันสมัย 3) การปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์เชิงอำนาจซึ่งเกิดขึ้นภายในชุมชนกับรัฐ โดยการกระชับความสัมพันธ์กับตัวแทนของอำนาจรัฐ มีการสร้างศาลาที่พักริมทางไว้เป็นสมบัติส่วนรวมเพื่อแสดงตนว่ามีความน่าเชื่อถือ และเป็นการทำคุณประโยชน์ต่อส่วนรวม

ST Lsu ANBL ประเสริฐ ชัยพิกุลิต 2529 ข้อห้ามขออนุญาตชาวเขาเผ่าลีซอ เชียงใหม่ : ศูนย์วิจัยชาวเขา 138 หน้า.

หนังสือเล่มนี้เป็นงานทางมานุษยวิทยาวัฒนธรรม ให้ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวลีซอ โดยเน้นเรื่องความเชื่อและข้อห้ามขออนุญาตต่างๆ เนื้อหาแบ่งเป็นบทดังนี้ : สภาพทั่วไป ที่อยู่อาศัย มารยาทใน การเย็บเย็บ อาหารและเครื่องดื่ม การคลอดและการเลี้ยงดูบุตร ชีวิตครอบครัว สภาพทางเศรษฐกิจ ความเชื่อและพิธีกรรม การปกครอง ผู้เขียนเป็นนักวิจัยที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ลีซอมาเป็นเวลานานหลายปี

ST Lsu ANBL/ANTR ลักษณะ ดารัตนหงษ์ 2537/1994 "พิธีไหว้ผีบรรพบุรุษของชาวลีซอ" ภาษา และวัฒนธรรม ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 หน้า 82-91

บทความนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับพิธีไหว้ผีบรรพบุรุษของชาวลีซอตามเนื้อหา ดังนี้คือ ความสำคัญของผีบรรพบุรุษในสังคมลีซอ, ผีที่ได้รับการเซ่นไหว้ เจ้าภาพผู้จัดพิธี และผู้ทำพิธี, วัน เวลา และโอกาสที่ทำพิธี, สถานที่ทำพิธี, การทำพิธี : การจัดตั้งฮวงซุ้ย การบูชาผีปู่ย่า-ผู้อาวุโส การบูชาผู้ตาย การผูกคอตายขวัญให้ผู้มาร่วมในพิธี การดูแลรักษาไก่เพื่อทำนายโชคชะตา การปรุงและเลี้ยงอาหารสำหรับผู้มาร่วมในพิธี การเล่นหาหินหม้อในหมู่ผู้มาร่วมงาน เก็บของ กลับบ้านและรำลาผู้ตาย

ST Lsu ANFR Dessaint, William 2529/1986 "Pérégrinations à travers la littérature orale lissou (domaine tibéto-birman)" in Centre de Recherche sur l'Imaginaire, Itinéraires imaginaires. Université des langues et lettres de Grenoble, pp.13-52.

บทความนี้กล่าวถึงวรรณกรรมปากเปล่าของชาวลีซอ ที่แสดงให้เห็นโลกทัศน์และวิถีชีวิตของกลุ่มชนนี้ ผู้เขียนแบ่งเพลงลีซอออกเป็นประเภทต่างๆ อธิบายถึงลักษณะของเพลง โอกาสการร้องเพลง บทบาทของเพลงในสังคมลีซอ และภาพสะท้อนวิถีชีวิตลีซอที่เห็นได้จาก เพลงเหล่านั้น

ST Lsu ANGN Cultural Information Analysis Center (CINFAC), Center for Research in Social Systems (CRESS) 1970 Ethnographic Study Series : Minority Groups in Thailand. Washington, D.C. : Staff for Military Operations, Department of the Army. 1135 pages

หนังสือเล่มนี้ศึกษาชนกลุ่มน้อย 19 กลุ่มในประเทศไทย ได้แก่ กูย เวียดนาม จีน เขมร ลีซอ ลาหู่(มูเซอ) ลีอ ชมุ ไทยใหญ่ แม้ว เย้า จีนฮ่อ กะเหรี่ยง อาข่า(อีเก้อ) ละว้า มาเลย์ มอญ อินเดียและ ปากีสถาน เนื้อหาเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มชนดังกล่าว ได้แก่ จำนวนประชากร การตั้งถิ่นฐาน ประวัติศาสตร์ความเป็นมา ภาษา ลักษณะทางกายภาพ อุปนิสัยใจคอ โครงสร้างทางสังคม จารีต ประเพณีและข้อห้าม ศาสนาและความเชื่อ เศรษฐกิจ ระบบ การปกครอง การสื่อสาร และความสามารถทางด้านการทหารและการต่อสู้ ข้อมูลเกือบทั้งหมดได้มาจากหนังสือ เอกสาร และสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่แล้ว

ST Lsu ANGN Lebar, Hickey and Musgrave (eds.) 2507/1964 "Lisu" Ethnic Groups of Mainland Southeast Asia New Haven:Human Relations Area Files Press pp.27-30

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เฉพาะ บริเวณที่เป็นคาบสมุทร ในหัวข้อเรื่องลีซอ(Lisu) ผู้เขียนอธิบายลักษณะทางชาติพันธุ์ ภาษา การอพยพและตั้งถิ่นฐาน ลักษณะที่อยู่อาศัย จำนวนประชากร การทำมาหากิน ระบบเครือญาติ โครงสร้างทางสังคม ศาสนาและความเชื่อ ฯลฯ คำอธิบายนี้สั้น กระชับ และตอนท้ายของ เรื่องมีบรรณานุกรมอย่างย่อ

ST Lsu ANGN เตือนใจ ดีเทศน์ (กุญชร ณ อยุธยา) 2527 คู่มือการทำงานกับชาวเขาเผ่าลีซอ ลำปาง:โครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตชาวเขา กรมการศึกษานอกโรงเรียน.

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวลีซอ : ภาษา การแต่งกาย ลักษณะที่อยู่อาศัย โครงสร้างทางสังคม การปกครอง ความเชื่อ การทำมาหากิน จารีตประเพณี ฯลฯ โดยให้ความรู้เป็นพิเศษเกี่ยวกับวิธีการติดต่อสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ และทำงานกับชาว ลีซอ ผู้เขียนหนังสือนี้เป็นผู้ที่ทำงานวิจัยเกี่ยวกับลีซอมากกว่า 10 ปี

ST Lsu ANGN ประเสริฐ ชัยพิกุลิต 2526 บ้านลีซอ เชียงใหม่ : ศูนย์วิจัยชาวเขา 18 หน้า. (เอกสารโรเนียว)

งานชิ้นนี้อธิบายถึงลักษณะหมู่บ้านและบ้านเรือนของชาวลีซอคือ หมู่บ้าน : ลักษณะ/ที่ตั้ง/ขนาด ศาลา(ศาลาริมทางเข้าหมู่บ้าน ศาลาในหมู่บ้าน) ศาลีประจำหมู่บ้าน สุขลักษณะของหมู่บ้าน ที่ฝังศพคนตาย บ้านเรือน : การเลือกที่สร้างบ้าน ลักษณะบ้าน 2 แบบ(ปลูกคร่อมดินและปลูกยกพื้น) การปลูกสร้างบ้าน แพนผังบ้านและการใช้เนื้อที่ภายใน บ้าน วัสดุที่ใช้สร้างบ้าน พิธีไหว้ผีดิน(ผีที่อยู่ตรงพื้นดินอันเป็นที่ตั้งของบ้าน)

ST Lsu ANTR/ANBL ลักษณะ ดารัตนหงษ์ 2532/1989 "พิธีไหว้ผีดินของชาวลีซอ" ภาษาและวัฒนธรรม ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 นครปฐม : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล หน้า 104-129

บทความนี้เริ่มด้วยการให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับชาวลีซอ คือถิ่นกำเนิดเดิมและการกระจายตัวของชาวลีซอ ภาษาลีซอ วัฒนธรรมเกี่ยวกับความเชื่อ ระบบครอบครัว และการทำมาหากิน จากนั้นบรรยายถึงพิธีไหว้ผีดินของชาวลีซอโดยละเอียด ได้แก่ จุดประสงค์ในการไหว้ วัน-เวลาที่ทำพิธี ผู้ทำพิธี ของที่ใช้ในพิธี ขั้นตอนในการทำพิธี และบทสวดมนต์ ภาษาลีซอในพิธีไหว้ผีดินดังกล่าว

ST Lsu ANTR/ANBL ลักษณะ ดารัตนหงษ์ 2537/1994 "พิธีไหว้ผีบรรพบุรุษของชาวลีซอ" ภาษา และวัฒนธรรม ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 หน้า 82-91

บทความนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับพิธีไหว้ผีบรรพบุรุษของชาวลีซอตามเนื้อหาดังนี้คือ ความสำคัญของผีบรรพบุรุษในสังคมลีซอ, ผีที่ได้รับการเซ่นไหว้ เจ้าภาพผู้จัดพิธี และผู้ทำพิธี, วัน เวลา และโอกาสที่ทำพิธี, สถานที่ทำพิธี, การทำพิธี : การจัดตั้งขวงซ่วย การบูชาผีปู่ย่า-ผัวอาวสุ การบูชาผู้ตาย การผูกคอตายขวัญให้ผู้มาร่วมในพิธี การดูกระดูกไก่เพื่อทำนายโชคชะตา การปรุงและเลี้ยงอาหารสำหรับผู้มาร่วมในพิธี การเล่นหาดินหม้อในหมู่ผู้มาร่วมงาน เก็บของ กลับบ้านและรำลาผู้ตาย

ST Lsu Bib Dessaint, Alain Y. 2514/1971 "Lisu Annotated Bibliography" Behavior Science Notes VI(2), New Haven : HRAF, pp.71-94.

งานชิ้นนี้เป็นบรรณนิทัศน์เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ลีซอ ผู้เขียนได้ให้รายชื่อหนังสือและบทความสำคัญที่เกี่ยวกับลีซอ และสรุปเนื้อหา พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานแต่ละชิ้น ความเห็นดังกล่าวนี้มีประโยชน์มาก เพราะ Dessaint เป็นนักวิจัยระดับคุณภาพที่ทำงานวิจัยเกี่ยวกับลีซอมานาน

ST Lsu EC/EG มนัส มณีประเสริฐ 2525/1982 การใช้ประโยชน์ที่ดินชาวเขาเผ่าลีซอ เชียงใหม่ : ศูนย์วิจัยชาวเขา 18 หน้า. (เอกสารโรเนียว)

งานชิ้นนี้ อธิบายถึงแนวความคิดในการแบ่งพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ที่ดินของชาวลีซอ ประเภทของการใช้ประโยชน์ที่ดิน เทคโนโลยีพื้นบ้านสำหรับการจำแนกดิน การใช้แรงงาน และการแบ่งหน้าที่ตามเพศและวัยในงานเกษตรกรรม

ST Lsu ET ทวีช จตุรพฤกษ์ 2538 "พิธีกรรมเพื่อสืบทอดความเป็นชาติพันธุ์ของชาวเขายากจน: การศึกษาการปรับตัวทางวัฒนธรรมของชาวเขาเผ่าลีซอในจังหวัดเชียงใหม่" วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต สาขาการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 283 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้ ศึกษาเชิงมานุษยวิทยาว่าด้วยการปรับตัวของกลุ่มชาวเขายากจน และมุ่ง

วิเคราะห์พลังของพิธีกรรม ที่ชาวลีซอได้ใช้เป็นเวทีในการนิยามความหมายเพื่อสืบทอด ความเป็นชาติพันธุ์ ผู้วิจัยพบว่า ประเด็นสำคัญของการปรับตัวของพิธีกรรมคือ 1)การปรับเปลี่ยนโลกทัศน์ โดยการปรับตัววัฒนธรรมไทยเข้ามาอยู่ในบริบทของวัฒนธรรมลีซอ 2)การตีความสำนึกของชาติพันธุ์ในบริบทใหม่ มีการปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ของ "อาปาหมุย" หรือศาลผีเสื้อบ้านซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชุมชนของชาวลีซอทั่วไป ให้มีลักษณะทันสมัย 3)การปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์เชิงอำนาจซึ่งเกิดขึ้นภายในชุมชนกับรัฐ โดยการกระชับความสัมพันธ์กับตัวแทนของอำนาจรัฐ มีการสร้างศาลาที่พักริมทางไว้เป็นสมบัติ ส่วนรวมเพื่อแสดงตนว่ามีความน่าเชื่อถือ และเป็นการทำคุณประโยชน์ต่อส่วนรวม

ST Lsu HL Durrenberger, E. Paul 2513/1970 Further Lisu Curing Ceremonies from A Socio-Medical Study of the Lisu of Northern Thailand, Bam Lum, Amphur Mae Taeng, Changwad Chiangmai. Walter Reed Army Institute of Research 48 pages.

งานวิจัยนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมรักษาโรคของชาวลีซอ เช่น พิธีกรรมเรียกขวัญ พิธีกรรมเอาโรคร้ายออกจากตัวผู้ป่วย และพิธีกรรมอื่นๆที่ทำโดยหมอผี

ST Lsu HL เกษร สมพฤกษ์ 2534 พฤติกรรมการใช้ยาและยาเสพติดของชาวบ้านห้วยน้ำดัง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่: ความคิดเห็นของครอบครัวผู้ติดยาและเฮโรอีนที่มีต่อการ ป้องกันและการบำบัดรักษา วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 53 หน้า.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ เสนอความคิดเห็นของครอบครัวผู้ติดยาและเฮโรอีนที่มีต่อการป้องกันและบำบัดรักษาการติดยาและเฮโรอีน ประชากรศึกษาส่วนใหญ่คือการสัมภาษณ์ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้นำครอบครัวของผู้ติดยาและเฮโรอีน ซึ่งเป็นชาวเขาเผ่าลีซอที่มีการศึกษาค่อนข้างน้อย ผู้วิจัยพบว่าครอบครัวทั้งหมดเคยใช้ฝิ่นมาก่อน โดยมีสาเหตุจากการ อยากทดลอง และบางครอบครัวเคยมีโรฝิ่น สำหรับความเห็นส่วนใหญ่ที่มีต่อการป้องกันการติดยา เห็นว่าควรมีการป้องกันไม่ให้ซื้อขายฝิ่นในหมู่บ้าน และควรปรับเปลี่ยนความเชื่อในการใช้ฝิ่นในการรักษาโรค บรรเทาความเจ็บปวด ผ่อนคลายความเครียด และในพิธีกรรม สมาชิกในครอบครัวควรให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้สมาชิกเลิกฝิ่น และได้รับการบำบัดรักษาและแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อพบเห็นการเสพยาฝิ่นอีก รวมทั้งให้ความรู้ชาวเขาเรื่องการรักษาโรคที่ถูกต้องโดยการใช้ยาชนิดอื่นที่เหมาะสม

ST Lsu HL รัตนา สุกุมลจันทร์ 2534 พฤติกรรมการใช้ยาและยาเสพติดของชาวบ้านห้วยน้ำดัง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่: สาเหตุการเสพยาของผู้ติดยาและเฮโรอีนที่ได้รับการบำบัดรักษาในปี 2533 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 75 หน้า

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ศึกษาอัตราและสาเหตุการเสพยาของชาวเขาเผ่าลีซอ กระเหรี่ยง ไทยใหญ่ที่ติดฝิ่นและเฮโรอีนที่ได้รับการบำบัดในปี 2533 จำนวน 43 คน ซึ่งใช้การเก็บข้อมูล แบบสัมภาษณ์ สังเกต และการตรวจปัสสาวะ สาเหตุการเสพยา ส่วนใหญ่พบว่าไม่ค่อยยอมเปิดเผยเหตุผลที่แท้จริง สาเหตุเท่าที่พบคือ สาเหตุทางกาย ทางจิตใจ ทางด้านครอบครัว ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ชนิดของยาเสพติดเปลี่ยนจากฝิ่นมาเป็นเฮโรอีนมากขึ้น และมีการใช้กระบอกและเข็มฉีดยาที่ใช้แล้ว และมีการใช้ร่วมกันวิธีป้องกันคือ ควรหาสาเหตุที่แท้จริงของการเสพยา ให้ความรู้เรื่องพิษภัยของเฮโรอีน สาเหตุที่เฮโรอีนระบาดเข้าหมู่บ้าน และควรมีการประสานงานระหว่างชุมชนกับหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันและปราบปรามการซื้อขายเฮโรอีนในหมู่บ้านและลงโทษผู้กระทำผิด

ST Lsu HI Durrenberger, E. Paul 2512/1969 A Socio-Medical Study of the Lisu of Northern Thailand, Ban Lum, Amphur Mae Taeng, Changwad Chiangmai - A Case History of Lisu Curing. Walter Reed Army Institute of Research 51 pages

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความรู้เกี่ยวกับพิธีกรรมการรักษาโรคของชาวลีซอ และให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวความคิดเรื่อง"โรค" และวิธีการรักษาโรคของชาวลีซอ ผู้วิจัยได้อธิบายถึงขั้นตอนของพิธีกรรมอย่างละเอียด โดยใช้เทคนิควิธีชาติพันธุ์วรรณนา (ethnography) เรียงลำดับเหตุการณ์ตามเวลาที่เกิดขึ้น

ST Lsu LC Lakana Daoratanahong 2525/1982 A Contrastive Study on Lisu and Thai Phonology M.A.Thesis, Bangkok : Faculty of Graduate Studies, Mahidol University. 149 pages.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาลีซอกับภาษาไทยในระดับต่างๆ คือ ทำนองเสียง(Intonation) น้ำหนักคำ/พยางค์(Stress) พยางค์(Syllable) และหน่วยเสียง (Phoneme) : พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ นอกจากนี้ ยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการออกเสียง ภาษาไทยของชาวลีซออีกด้วย

ST Lsu LC Lakana Daoratanahong 2537/1994 La culture lissoue à travers les classificateurs dans la vie quotidienne et dans la tradition orale. Unpublished doctoral dissertation, ECOLE DES HAUTES ETUDES EN SCIENCES SOCIALES, Paris, 465 pages.

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นงานวิจัยทางด้านมานุษยวิทยาภาษาศาสตร์ คือศึกษาวัฒนธรรมลีซอที่ได้จากลักษณะนามที่ใช้ในชีวิตประจำวันและในวรรณกรรมปากเปล่า วรรณกรรมที่กล่าวถึงนี้ได้แก่ นิทาน นิยายปรัมปรา บทสวดมนต์ในพิธีไหว้ผี และบทเพลงต่างๆ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะนามบางคำเป็นคำเก่ามาก มีใช้แต่ในวรรณกรรมปากเปล่าเท่านั้น สำหรับบทบาทที่สำคัญของลักษณะนามได้แก่ บทบาททางด้านภาษาและการสื่อสาร บทบาททางสังคม : แสดงถึงสถานะทางสังคมของผู้ใช้

ชนนาม และสื่อความคิด อารมณ์ มารยาทของผู้ใช้คำ ส่วนบทบาททางด้านวัฒนธรรม ได้แก่การแสดงให้เห็นถึงโลกทัศน์ ความเชื่อ ระบบเครือญาติ เทคโนโลยีพื้นบ้าน การติดต่อกับโลกภายนอก ฯลฯ

ST Lsu LC ประเสริฐ ชัยพิกุลิต และทวิช จตุรพฤกษ์ 2531/1988 สื่อประเพณีดั้งเดิมของชาวเขาเผ่าลีซอ เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยชาวเขา 43 หน้า. (เอกสารโรเนียว)

งานชิ้นนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อตามประเพณีและวิถีชีวิตของชาวลีซอ ผู้เขียนแบ่งเนื้อหาออกเป็นบทดังนี้ : ความเชื่อถือ สื่อสารเกี่ยวกับการเกษตร สื่อเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพอนามัย บุคคลที่มีอำนาจในการสื่อแบบดั้งเดิม นิทาน ดนตรี และเพลงของชาวลีซอ

ST Lsu LC/ANGN Fraser, James Outram 2465/1922 Handbook of the Lisu (Yawyin) Language Rangoon : Superintendent, Government Printing.

หนังสือเล่มนี้เป็นคู่มือภาษาลีซอ แม้ว่าภาษาที่ Fraser ศึกษาเป็นภาษาลีซอที่พูดอยู่ในประเทศพม่า แต่ชาวลีซอเหล่านั้นก็ได้อพยพมาเมืองไทยสมัยหลัง หนังสือเล่มนี้นับเป็น หนังสือสำคัญสำหรับผู้สนใจศึกษาภาษาและวัฒนธรรมลีซอ เพราะผู้เขียนได้ให้ความรู้เกี่ยวกับ วิถีชีวิตและโลกทัศน์ของชาวลีซอด้วย สำหรับส่วนที่เกี่ยวกับภาษา มีคำอธิบายระบบเสียง(พยัญชนะ-สระ-วรรณยุกต์) ไวยากรณ์ และคำที่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมลีซอ

ST Lsu SS ประเสริฐ ชัยพิกุลิต 2537 "คณะกรรมการหมู่บ้านกับการพัฒนา: ศึกษาเฉพาะกรณีชาวเขาเผ่าลีซอ" รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยชาวเขา 53 หน้า.

รายงานการวิจัยสรุปว่า ชาวเขาเผ่าลีซอมีโครงสร้างคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นแบบ ฅบับของตนเอง ได้รับความเข้าใจของคณะกรรมการฯ เกี่ยวกับเรื่องบทบาทและสิทธิหน้าที่ ของตนเองยังมีไม่มากนัก การกระจายอำนาจยังอยู่ในขอบเขตที่จำกัด อำนาจส่วนใหญ่ตกอยู่กับประธานกรรมการหมู่บ้าน ชาวบ้านยังไม่ประทับใจผลงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ศักยภาพของคณะกรรมการฯ สามารถรับรองและดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านได้

ST Lsu SS ปิยนาด แสนศักดิ์ 2532 การศึกษาความสัมพันธ์ของระบบเครือญาติกับการปรับตัวทางการเมืองในหมู่ชาวลีซอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยศิลปากร 220 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้แสดงให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงภายในสังคมเผ่าลีซอเขาค้อ หมู่บ้าน เพชรดำ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ได้รับแรงกระตุ้นจากปัจจัยภายนอกสังคม การเปลี่ยนแปลง ทางด้านเศรษฐกิจ เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุทำให้เกิดการยอมรับได้โดยง่าย แต่การ เปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง การปกครองกลับเกิดปฏิกิริยาต่อต้าน เนื่องจากเป็นการ เปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับแนวความคิดที่เป็นนาม

ธรรม โดยเฉพาะในสังคมลือชอบ้านเพชรดำเอง ก็มีปัจจัยเกี่ยวกับระบบเครือญาติ เป็นอุปสรรคในการจัดระเบียบทางการเมืองมาตั้งแต่ดั้งเดิมอยู่แล้ว แต่การปรับตัวทางการเมืองของชาวลือชอบ้านเพชรดำไม่ถือว่าเป็นการรับนวัตกรรมทางการเมืองจากสังคมภายนอกที่มีอำนาจเหนือกว่าเข้าไป การปรับตัวนี้เป็นการกระทำร่วมกันทั้งสองฝ่ายคือ ทั้งฝ่ายราชการและชาวลือชอบ้านเพชรดำเอง ก่อนนี้ชาวลือชอ บ้านเพชรดำยังไม่มีที่ยอมรับการเป็นผู้นำ แต่การได้เห็นตัวอย่างจากหมู่บ้านที่อยู่ใกล้เคียง ได้รับจัดตั้งเป็นหมู่บ้านทางการเมือง มีผู้ใหญ่บ้านปกครองหมู่บ้าน ทำให้มีอำนาจในการต่อรอง นำโครงการเข้าพัฒนาหมู่บ้าน รูปแบบทางการเมืองที่เป็นทางการ ที่เคยมองเห็นเป็นนามธรรม เริ่มเปลี่ยนมาเป็นรูปธรรม ชาวลือชอบ้านเพชรดำจึงเกิดความคิดที่จะรับนวัตกรรมทางด้านความคิดในการมีผู้นำหมู่บ้าน เพื่อนำความเป็นรูปธรรมมาสู่ หรือมีความเจริญทางด้านวัตถุเข้าไปบ้าง

6. บรรณนิทัศน์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษากะเหรี่ยง (ST Kr)

งานวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษากะเหรี่ยงใช้รหัส ST Kr + รหัสทางวิชาการ

ST Kr1 ANBL Fridell, Elmer A. 1956, Baptists in Thailand and the Philippines, The Judson Press, 80 หน้า

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงประวัติของศาสนาคริสต์นิกายแบบดิสด์ที่เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย ความสำเร็จอย่างมากในการเผยแพร่ในกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงซึ่งรับคริสตศาสนานิกายนี้มาตั้งแตอยู่ในประเทศพม่าเมื่อ 60 ปีก่อน (ปีที่เขียนหนังสือ) พูดถึงความนิยมของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในศาสนา และความชอบของพวกเขาที่จะร้องเพลงของศาสนาคริสต์

ST Kr1 ANBL Haglund, Anna Marie ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, Saving Souls in Thailand, วิทยานิพนธ์ ไม่บอกระดับปริญญา, ภาควิชา Social Anthropology, มหาวิทยาลัย Stockholm, โรเนียว, เย็บเล่ม, 66 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้กล่าวถึงบทบาทของหมอสอนศาสนาคริสต์ในในประเทศไทย เปรียบเทียบการรับนับถือศาสนาคริสต์ของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงกับไทย

ST Kr1 ANBL Hudspeth, J. Edwin 1969, Tribal Highways and Byways : A Church Growth Study in North Thailand วิทยานิพนธ์ Master of Arts in Missions, The Faculty of Fuller Theological Seminary, 363 หน้า มีตารางและแผนภูมิ พร้อมด้วยแผนที่

วิทยานิพนธ์เล่มนี้กล่าวถึงการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย อันได้แก่ อีเก้อ ม้ง ขมุ มูเซอ ละว้า ลีซอ ลัวะ เย้า กะเหรี่ยงสะกอ และกะเหรี่ยงโปว์ วิทยานิพนธ์นี้ให้ความสำคัญกับบทที่กล่าวถึงกะเหรี่ยงมาก เพราะเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่นิยมชมชอบรับนับถือศาสนาคริสต์

ST Kr1 ANBL Tongkham Song Saeng, 1964, Demonology among the Karens, วิทยานิพนธ์ เพื่อปริญญาตรีทางเทววิทยา, The Thailand Theological Seminary, Chiangmai, 1964, 20 หน้า, โรเนียว เย็บเล่ม

วิทยานิพนธ์เล่มนี้กล่าวถึงผีกะเหรี่ยงชนิดต่างๆ การกระทำบวงสรวงประเภทต่างๆ เทพเจ้าแห่งความตายและผู้ก้นประตูนรก ผีน้ำ ผีเรือน เทพารักษ์ การทำคุณไสยและมนต์ดำประเภทต่างๆ

ST Kr1 ANBL Wood, W.A.R. 1965, Consul in Paradise sixty-nine years in Siam, Suriwong Book Centre, 175 หน้า

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงชีวิตของผู้แต่งซึ่งเป็นกงสุลอังกฤษที่เชียงใหม่ และได้อยู่ในประเทศไทยเป็นเวลา 69 ปี ได้กล่าวถึงขนบธรรมเนียมของคนไทย และกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย อันได้แก่ ม้ง เย้า ละว้า ขมุ อีเก้อ มูเซอ ลีซอ มราบริ ได้กล่าวถึงกะเหรี่ยงในประเทศไทยว่าแยกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ คือ กะเหรี่ยงสะกอ กะเหรี่ยงโปว์ กะเหรี่ยงบะเก และตองตู ได้กล่าวถึงลักษณะทางกายภาพและการแต่งกาย พร้อมทั้งกล่าวด้วยมีกะเหรี่ยงสะกอจำนวนมากที่ถือศาสนาคริสต์ นิกายแบปติสต์

ST Kr1 ANBL ประวิตร โพธิ์อาศน์, 1990, "กะเหรี่ยง : จากผีสู่ศาสนา" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ฉบับที่ 14 เล่มที่ 3-4, 1990, หน้า 12-17

กะเหรี่ยงเป็นกลุ่มที่มีประชากรมากที่สุด มักจะถูกมองจากคนพื้นราบว่า ฟรีเช็กส์ สกปรก และถือผี หากศึกษาระบบความเชื่อของกะเหรี่ยงแล้วจะพบว่าการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างตั้งแต่การถือผีแบบดั้งเดิม, ถือผีแบบก้าวหน้า, การนับถือคริสต์ จนกระทั่งการนับถือศาสนาพุทธ

ST Kr1 ANBL ไพโรจน์ เสริมนา, 2523, "พิธีเรียกขวัญของชาวกะเหรี่ยง" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 2523 หน้า 41-43

พิธีเรียกขวัญจะกระทำเมื่อมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งในครอบครัวไม่สบาย ชาวกะเหรี่ยงถือว่า เกิดจากการกระทำของผี โดยให้หมอผีเป็นผู้กระทำพิธี

ST Kr1 ANBL สมภพ ลาชโรจน์, 2523, "ความเชื่อเกี่ยวกับ ผี ขวัญ และวิญญาณของกะเหรี่ยง" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 2523 หน้า 12-20

กะเหรี่ยงนับถือผีที่สำคัญที่สุดคือ ผีเจ้าที่เจ้าทางจึงมีประเพณีบวงสรวง ปีละ 2 ครั้ง มีความเชื่อเรื่องขวัญที่อยู่ในตัวคนว่าความตายจะเกิดกับบุคคลนั้น ถ้าขวัญละทิ้งตัวบุคคล ความเชื่อเรื่องดังกล่าวมีผลมาจากชีวิตความเป็นอยู่ที่ขัดสน ดังนั้น การทำให้เขาเชื่อต่อการรักษาแผนใหม่จึงเป็นเรื่องที่ขัดต่อธรรมเนียมประเพณีของกะเหรี่ยง

ST Kr1 ANFR Gilmore David (Rev.), 1911, "Karen Folk-lore, I-The Legend of twa-Me-Pa", Burma Research Society's Journal, June 1911, หน้า 75-82

บทความนี้กล่าวถึงนิยายปรัมปราของกะเหรี่ยง เรื่องคุณพ่อเขี้ยวหมู หรือเทาะแมป่า ซึ่งเป็นวีรบุรุษของกะเหรี่ยง ที่ชาวเขียบางคนยังเชื่อว่าจะกลับมาและพาพวกเขาไปอยู่ในดินแดนที่อุดมสมบูรณ์

ST Kr1 ANFR Gilmore David (Rev.), 1911, "Karen Folk-lore, II-The Fall of Man", Burma Research Society's Journal, December 1911, หน้า 36-42

บทความนี้กล่าวถึงนิยายปรัมปราของกะเหรี่ยง เรื่องความผิดพลาดครั้งแรกของมนุษย์ ผู้ชายกับมนุษย์ผู้หญิงแรกของโลก ซึ่งคล้ายกับเรื่องของ Adam และ Eve มาก การที่กะเหรี่ยงมีนิยาย

ปรัมปราหลายเรื่องคล้ายกับในศาสนาคริสต์ที่ปรากฏในหนังสือ Genesis ทำให้หมอสอนศาสนาคริสต์ประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนศาสนาชาวกะเหรี่ยง

ST Kr1 ANFR Preecha Chaturaphand, 1971, "The Karens First Out of the Gourd", the Bangkok World, June 19, 1971, หน้า 6-9 มีภาพประกอบ

บทความนี้กล่าวถึงนิยายปรัมปราของกะเหรี่ยงว่าเขาเป็นชนกลุ่มแรกที่ออกมาจากรูน้ำเต้า จึงเป็นพี่ชายของคนกลุ่มอื่นทั้งหมด กล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่ในหมู่บ้านกะเหรี่ยง ความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พิธีแต่งงาน ศาสนาและภาวะผู้นำในสังคมกะเหรี่ยง

ST Kr1 ANGN สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาระดับชาติ, 2519, ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง, โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร กรุงเทพฯ, 90 หน้า มีบรรณานุกรม มีภาพประกอบมาก

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในแง่มุมกว้าง กล่าวถึงประวัติความเป็นมาและประชากร ลักษณะบุคคล โครงสร้างทางสังคม ประเพณีข้อห้ามและศาสนา เศรษฐกิจ การปกครอง การทหาร การติดต่อสัมพันธ์กับโลกภายนอก ข้อพิจารณาในการให้ความช่วยเหลือ และข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่จะปฏิบัติงานเกี่ยวกับชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง

ST Kr1 ANGN Colquhoun, Archibald Ross, (อ่านไม่พบชื่อ), Amongst the Shans, 392 หน้า

หนังสือเก่าเล่มนี้กล่าวถึงการเดินทางไปในดินแดนไทฉาน ในบทที่ห้ากล่าวถึงถิ่นที่อยู่ของกะเหรี่ยงด้วย กล่าวถึงบ้านและวัฒนธรรมประเพณีของไทฉาน หนังสือเล่มนี้มีบทนำโดยศาสตราจารย์ T. de Lacouperie เรื่องถิ่นที่อยู่ดั้งเดิมของไทฉาน และตอนท้ายของหนังสือได้มีบทเสริมอีก 2 ภาค แต่งโดย Holt S. Hallett เรื่องประวัติศาสตร์ของฉานเหนือ และประวัติศาสตร์ของฉานใต้

ST Kr1 ANGN Keyes, Charles F., 1977, The Golden peninsula Culture and adaptation in Mainland Southeast Asia, Macmillan Publishing Co., Inc. 370 หน้า

หนังสือเล่มนี้ในบทที่หนึ่งได้เขียนบรรยายลักษณะวัฒนธรรมดั้งเดิมในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ และตอนแรกเริ่มประวัติศาสตร์ โดยยกตัวอย่างกลุ่มชาติพันธุ์เซม้งในคาบสมุทรมาลายู กลุ่มชาติพันธุ์จีนในประเทศพม่าตอนเหนือ และกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในประเทศพม่าและประเทศไทย

ST Kr1 ANGN Keyes, Charles F. (editor), 1979, Ethnic Adaptation and Identity The Karen on the Thai Frontier with Burma, Institute for the Study of Human Issues, Philadelphia, 278 หน้า

หนังสือเล่มนี้รวมบทความ 8 บทความของนักวิชาการชาวอเมริกันและญี่ปุ่น กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของกะเหรี่ยงทั่วไป สะกอ และคะยา

ST Kr1 ANGN Preecha Chaturaphand, 1971, "The Karens First Out of the Gourd Part II", the Bangkok World, June 26, 1971, หน้า 8-11 มีภาพประกอบ

บทความนี้ต่อกับบทความแรก กล่าวถึงกฎหมายและการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมกะเหรี่ยง ศาสนาและการรักษาโรคแบบดั้งเดิม การทำนาแบบทำแต่เพียงพอกินและการลงไปรับจ้างเป็นแรงงานในเมือง ความสัมพันธ์กับโลกภายนอกและรัฐบาลไทย มีตารางเปรียบเทียบคำภาษากะเหรี่ยงสะกอและกะเหรี่ยงโปว์ 13 คำ

ST Kr1 ANGN Rashid, Mohd. Razha and Pauline H.Walker, 1975, "The Karen people : An Introduction" จากหนังสือเรื่อง Farmers in the Hills : Upland Peoples of North Thailand (Anthony R. Walker editor), School of Comparative Social Sciences, Universiti Sains Malaysia, หน้า 87-95

บทความนี้ให้ความรู้ทางมานุษยวิทยาเบื้องต้นเกี่ยวกับกะเหรี่ยง กล่าวถึงประชากรและการกระจาย การแต่งตัว การแบ่งสาขาของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง ภาษา การตั้งถิ่นฐาน ประวัติศาสตร์ การจัดองค์กรทางสังคม ศาสนา เศรษฐกิจและความสัมพันธ์กับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น

ST Kr1 ANGN Stern, Theodore 1965, Research Upon Karen in Village and Town, Upper Khwae Noi, Western Thailand, รายงานการวิจัย โรเนียวเย็บเล่ม 23 หน้า

รายงานการวิจัยนี้กล่าวถึงกะเหรี่ยงที่กาญจนบุรีว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับไทยอย่างไรบ้าง ข้อมูลที่ใช้ทั้งภาษาและวัฒนธรรม แต่ในรายงานนี้เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลทางวัฒนธรรม

ST Kr1 ANGN จันทบูรณ์ สุทธิ และคนอื่นๆ, 2524, รายงานการสำรวจภาวะทางสังคมและเศรษฐกิจชาวเขาดอยหัวเสือ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่, ศูนย์วิจัยชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์, พ.ศ.2524, โรเนียว เย็บเล่ม 29 หน้า มีตารางและแผนที่

รายงานการสำรวจฉบับนี้ทำเพราะได้รับมอบหมายจากกรมการอำนวยการโครงการอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ เพื่อนำผลการสำรวจไปเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของชาวเขาที่อาศัยอยู่บริเวณดอยหัวเสือ ซึ่งอยู่ในเขตวนอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ ให้ภาพรวมโดยทั่วไปของชาวเขาในเขตนี้ซึ่งส่วนมากเป็นม้งและกะเหรี่ยง

ST Kr1 ANGN ประวิตร โพธิอาสน์, 1988, "กะเหรี่ยงกับประเพณีและวัฒนธรรมซึ่งนับวันจะสาบสูญ" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา, Vol.12 No.3,4 July-December 1988, หน้า 24-32

เกริ่นนำสภาพและสังคมวัฒนธรรมทั่วไปของกะเหรี่ยง (ความเชื่อ, เศรษฐกิจ, ครอบครัว, ปกครอง, การศึกษา และวิทยาศาสตร์) ซึ่งต่อมาวัฒนธรรมเหล่านี้เริ่มแปรเปลี่ยนไป จากเคยนับถือผีก็ลด

น้อยลง สังคมจึงุ่นวาย การแต่งกายเริ่มมีวัฒนธรรมเมืองครอบงำ อาหารสำเร็จรูปแทนที่ อาหาร ธรรมชาติ ทั้งนี้สาเหตุหลักมาจากความเจริญทางวัตถุ เอกลักษณ์ดั้งเดิมจึงลดหายลงด้วย

ST Kr1 ANGN ประวิตร โพธิ์อาสน์, 2521, "เกิดเป็นกะเหรี่ยง" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา, ปีที่ 2 เล่มที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2521, หน้า 11-14

กะเหรี่ยงมี 4 เผ่า สะกอ ไป ชาว บะเว (แดง) และตองสู (ดำ) สถานภาพเป็นครอบครัวเดี่ยว แต่เดิมการเรียนรู้ได้จากบุคคลใกล้ชิด ส่วนใหญ่นับถือผี ทำกินแบบเลี้ยงตนเอง ผู้มีอิทธิพลในหมู่บ้านมัก เป็นหมอผี เมื่อมีสถานการณ์นิยมใช้บทเพลงขับกล่อม

ST Kr1 ANGN ประวิตร โพธิ์อาสน์, 2527, "กะเหรี่ยงสายใยแห่งไมตรี" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัย ชาวเขา, ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2527, หน้า 11-15

เป็นการแนะนำวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของกะเหรี่ยงโดยทั่วไป แก่นักท่องเที่ยวที่จะแวะเยี่ยม บ้านกะเหรี่ยง เพื่อป้องกันการผิดผีหรือจาริตนั้เอง เช่น ไม่ควรอยู่ตามลำพังกับหนุ่มสาวกะเหรี่ยง จะ ขึ้นบ้านกะเหรี่ยงต้องเสียผีก่อน เป็นต้น

ST Kr1 ANGN ประวิตร โพธิ์อาสน์, 2527, "กะเหรี่ยง : ด้วยความเสียใจ" วารสารข่าวสารสถาบัน วิจัยชาวเขา, ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2527, หน้า 55-58

อีกมุมหนึ่งที่สังคมมองพฤติกรรมของกะเหรี่ยงในแง่ลบ "โง่ หรือ ล้าหลัง เช่นการถือผี หากใคร ทำผิดกฎย่อมหมายถึงการผิดผีด้วย ขณะเดียวกันผู้หญิงควรเรียนรู้เรื่องทอผ้า ผู้ชายเรียนรู้เรื่องจักสาน และมีคำพังเพยเปรียบเทียบการใช้ชีวิตกะเหรี่ยง หากมองในมุมกลับสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่สิ่งล้าหลัง หรือ มงายแต่เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความสงบสุขมากกว่า

ST Kr1 ANGN เมืองพล เมฆเมืองทอง, 2518, กะเหรี่ยงที่บ้านเลโคะ ตำบลแม่ยวม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน, สารนิพนธ์ เสนอต่อศูนย์บัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, โรเนียว เย็บ เล่ม, 70 หน้า, มีแผนที่ 1 แผ่น

สารนิพนธ์เล่มนี้ในตอนแรก (หน้า 1-11) กล่าวถึงจังหวัดแม่ฮ่องสอนและอำเภอแม่สะเรียงโดย สังเขป ในภาคที่สี่ (หน้า 11-30) กล่าวถึงเรื่องกะเหรี่ยงโดยทั่วๆ ไป และกล่าวถึงประเพณีต่างๆ และการเลี้ยงผี ในภาคที่ห้า (หน้า 31-60) กล่าวถึงกะเหรี่ยงที่บ้านเลโคะอย่างละเอียดในแทบทุกแง่มุม ตอนสุดท้ายกล่าวถึงปัญหาของกะเหรี่ยงหมู่บ้านเลโคะ และเสนอแนะวิธีแก้ไข

ST Kr1 ANGN ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน, 1970, "กะเหรี่ยง", บทความแสดงใน The First Symposium in In-Service Orientation on Hill Tribes, กรมประชาสงเคราะห์, กระทรวงมหาดไทย ตุลาคม 1970, บทความโรเนียว เย็บเล่ม, 8 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงกะเหรี่ยงสาขาต่างๆ การกระจายของกะเหรี่ยงในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน ประวัติของการอพยพเข้ามาในประเทศไทย ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมกับชนกลุ่มอื่น ลักษณะทางกายภาพและการแต่งตัวของกะเหรี่ยง ภาษา การตั้งบ้านเรือน เศรษฐกิจ ระเบียบของสังคม ระเบียบการปกครอง ศาสนา

ST Kr1 ANGN ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง, 1969, The Karen Tribal Group of Thailand, SYOP Intelligence Notes, Target Analysis Section, Psychological Operations GP, No.100, 14 May, 1969, โรเนียว, เย็บเล่ม, 22 หน้า

รายงานนี้กล่าวถึงถิ่นที่อยู่พร้อมด้วยแผนที่ของกะเหรี่ยงกลุ่มต่างๆ ในประเทศไทย จำนวนประชากร ภาษา ประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม การแต่งกาย การตั้งถิ่นฐาน โครงสร้างทางสังคม การสืบสายตระกูล การเกิดและการเลี้ยงดูเด็ก การแต่งงาน การหย่าร้าง การตายและพิธีศพ สถานภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจ ศาสนาและความเชื่อ ยาและโภชนาการ การรื่นเริงหย่อนใจ ฯลฯ

ST Kr1 ANOT Anan Ganjanapan, 1987, "Land Tenure in Thailand", paper presented at the International Conference Thai Studies in ASEAN : State of the Art, September 21-23, 1987, Organized by Thai Khadi Research Institute, Thammasat University, Bangkok, โรเนียว, มีบรรณานุกรม, 20 หน้า

บทความนี้แสดงว่าปัญหาเรื่องชาวเขา (การปลูกฝิ่น การตัดไม้ทำลายป่า การอพยพเข้ามาเดิมจากต่างประเทศ ฯลฯ) เป็นปัญหาที่ซับซ้อนและละเอียดอ่อน บทความได้ใช้ตัวอย่างจากกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงที่กิ่งอำเภอป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่ และได้ศึกษากรอบความคิดของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงเกี่ยวกับการถือครองที่ดิน

ST Kr1 ANOT เมืองพล เมฆเมืองทอง, 2518, กะเหรี่ยงที่บ้านเลโคะ ตำบลแม่ยวม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน, สารนิพนธ์ เสนอต่อศูนย์บัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, โรเนียว เย็บเล่ม, 70 หน้า, มีแผนที่ 1 แผ่น

สารนิพนธ์เล่มนี้ในตอนแรก (หน้า 1-11) กล่าวถึงจังหวัดแม่ฮ่องสอนและอำเภอแม่สะเรียงโดยสังเขป ในภาคที่สี่ (หน้า 11-30) กล่าวถึงเรื่องกะเหรี่ยงโดยทั่วไป และกล่าวถึงประเพณีต่างๆ และการเลี้ยงผี ในภาคที่ห้า (หน้า 31-60) กล่าวถึงกะเหรี่ยงที่บ้านเลโคะอย่างละเอียดในแทบทุกแง่มุม ตอนสุดท้ายกล่าวถึงปัญหาของกะเหรี่ยงหมู่บ้านเลโคะ และเสนอแนะวิธีแก้ไข

ST Kr1 ANTJ สารณี ศิลา, 1992, "หนึ่งคิ-มัดหมี่กะเหรี่ยง" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา, Vol.16 No.12 January-June 1992, หน้า 41-47

หนี่คิ คือผ้าถุงมัดหมี่ที่ผู้หญิงกะเหรี่ยง ใช้สวมเวลาแต่งงาน และจะยกให้เป็นมรดกตกทอดต่อไป เป็นการทอผ้าโดยใช้ด้ายซึ่งให้ดั่ง แล้วแยกเป็นก้ำๆ มัดลาย 6 ก้ำ นิยมใช้สี น้ำตาลสนิม ลายมีลายพื้นฐาน คือ ลายคดไปคดมา ลายวงตา ลายปากนก และลายปักมีเส้น

ST Kr1 ANTR สารภี ศิลา และวิเชียร คชานันต์, 2530, การแต่งงานของกะเหรี่ยง รายงานการวิจัยโครงการผลิตสื่อทางโสตทัศนศึกษาเกี่ยวกับวงจรชีวิตชาวเขา สถาบันวิจัยชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย, โรเนียว, เย็บเล่ม, 15 หน้า

รายงานการวิจัยนี้ไม่พบว่ากล่าวถึงพิธีการแต่งงานของกะเหรี่ยงสะกอหรือโป กล่าวรวมกันไป โดยบอกว่าประเพณีของสะกอและโปคล้ายคลึงกัน พรรณนาถึงการเกี่ยวพาราสี การเลือกคู่ครอง การสู่ขอ การกำหนดวันทำพิธี พิธีแต่งงาน ที่อยู่อาศัยหลังพิธีแต่งงาน ม่ายและการหย่าร้าง ข้อห้ามข้อนิยมสำหรับพิธีแต่งงาน

ST Kr1 ANTR สารภี ศิลา, 2539, "ประเพณีแต่งงานของกะเหรี่ยง", ข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ราย 3 เดือน ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2539, หน้า 18-28

กล่าวถึงงานประเพณีการแต่งงานของชาวกะเหรี่ยง ตั้งแต่การเกี่ยวพาราสีของหนุ่มสาว จนถึง การเลือกคู่ครองโดยยึดความพึงพอใจส่วนตัวเป็นสำคัญ เมื่อตกลงกันแล้วพ่อแม่ฝ่ายหญิงจะไปเจรจากับพ่อแม่ฝ่ายชาย กำหนดวันทำพิธี ซึ่งส่วนใหญ่จะตรงกับฤดูว่างงาน จากนั้นก็จะมีพิธีการต่างๆ เช่น ต้มเหล้าไว้ใช้ในวันพิธีจนถึงวันงาน เมื่อแต่งงานแล้วคู่บ่าวสาวจะอยู่ที่บ้านเจ้าสาว อย่างน้อย 1 ปี จึงจะย้ายไปสร้างอยู่ตามลำพังได้ ในกรณีที่ใครคนใดคนหนึ่งเสียชีวิตลง คนที่ยังอยู่จะเป็นม่าย การแต่งงานใหม่จะไม่ค่อยมี

ST Kr1 ANTR Kunstadter, Peter, 1972, "Spirits of Change Capture the Karens", National Geographic, February 1972, หน้า 267-284, มีภาพประกอบ

บทความนี้กล่าวถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวกะเหรี่ยงในหมู่บ้านลายเกากีในจังหวัดแม่ฮ่องสอน กล่าวถึงพิธีกรรมต่างๆ ที่ชาวกะเหรี่ยงปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ในยามเจ็บไข้และพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการเพาะปลูก การเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็วเพราะแต่งงานตั้งแต่อายุน้อย วิถีชีวิตที่กำลังจะเปลี่ยนไป เพราะความเบื่อหน่ายของคนรุ่นหลังที่จะทำพิธีเลี้ยงผี

ST Kr1 ANTR McMahon, A.R. 1878, The Karens of the Golden Chersonese, London : Harrison, 1878, 423 หน้า มีแผนที่ และภาพประกอบ

หนังสือเก่าเล่มนี้ให้รายละเอียดทางประเพณีวัฒนธรรมของกะเหรี่ยงซึ่งได้จากงานเขียนของ

หมอสอนศาสนาและจากการสังเกตของผู้เขียนเอง บทที่กล่าวถึงการศึกษา (หน้า 71-81) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาของกะเหรี่ยงในสมัยก่อน

ST Kr1 ANTR คริสทีน่า ฟิงค์, 1993, "การดูของกะเหรี่ยง" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา, Vol.17 No.1,2 January-June 1993, หน้า 40

การดู คือการเสกคาถาอาคมเอาของเข้าท้องคนที่เราไม่พอใจ ขณะเดียวกันย่อมผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่คนกะเหรี่ยงด้วย โดยพวกเขาไม่กลัววิวาทกัน เพราะกลัวการดูใส่กันหรือแม้แต่คนเมืองเองก็ไม่กล้าทะเลาะกับพวกเขา

ST Kr1 ANTR สมเกียรติ จำลอง และจันทบูรณ์ สุทธิ, 1989, กะเหรี่ยงโปว์ และวัน เดือน ปี : กรณีจังหวัดอุทัยธานี กาญจนบุรี และสุพรรณบุรี" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ปีที่ 13 ฉบับที่ 3-4 กรกฎาคม-ธันวาคม 1989 หน้า 1-28

กะเหรี่ยงกลุ่มย่อยโปว์ ในเขตพื้นที่อุทัยธานี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี รับเอาวัฒนธรรมบางอย่างมาจาก มอญ เช่นการนับวัน เดือน ปี โดยใช้การนับรอบแบบ 7 วัน เป็น 1 รอบ นิยมเรียกชื่อวันที่ 7 เป็นภาษามอญ และจากอิทธิพลของพุทธศาสนาทำให้มีการนับวันแบบจันทรคติเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งนับเอาขึ้นแรม 15 ค่ำ เป็นวันหยุดทำงาน กะเหรี่ยงใช้เดือน 3 เป็นเดือนเริ่มต้นของปี พบว่ากะเหรี่ยงมีกิจกรรมทางสังคมและเศรษฐกิจตลอดทั้งปีจึงน่าจะนำโครงการต่างๆ เข้าไปพัฒนาให้สอดคล้องกับวันหยุด และการใช้แรงงานตามจารีตของกลุ่มกะเหรี่ยง

ST Kr1 ANTR มงคล จันทน์บำรุง, 2538, "พ่อค้ากับนักบุญ : จิตสำนึกของเขากับกะเหรี่ยง" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ฉบับครบรอบ 30 ปี สถาบันวิจัยชาวเขา 21 ตุลาคม 2538, หน้า 66-75

เปรียบเทียบวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีของชาวเขากับกะเหรี่ยงว่าเขามีจิตสำนึกเหมือนพ่อค้า มุ่งแสวงหาความร่ำรวยของครอบครัว และเครือญาติ นิยมชีวิตหรูหรา ส่วนกะเหรี่ยงมีจิตสำนึกเหมือนนักบุญที่แสวงหาความสงบสุขในชีวิต

ST Kr1 ANTR สมภพ ลาขโรจน์, 2521, "การร่วมวงสุราในสังคมกะเหรี่ยง" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2521, หน้า 40-42

การดื่มเหล้าของกะเหรี่ยงจะแบ่งแยกออกเป็นเพศ กลุ่ม และลำดับความสำคัญทางอายุ แยกที่ได้รับเชิญจะไม่มีสิทธิรินเหล้าใส่จอกตัวเอง และต้องจิบเพียงเล็กน้อยเท่านั้น จากนั้นต้องส่งต่อไปให้คนในวงดื่มให้ทั่วถึงกัน เมื่อเหล้าในจอกจนจะหมดจะต้องจอกเหล้ากลับไปยังเจ้าของจอกเหล้าเพื่อดื่มที่เหลือให้หมดจึงส่งแก้วเปล่าไปให้เจ้าของบ้านเพื่อรินเหล้าส่งให้คนอื่นต่อไป

ST Kr1 EC Bruneau, Michel, 1980, Recherches sur l'organisation de l'espace dans le Nord de la Thaïlande, These presentee devant l'Universite de Paris IV, le 10 Juin 1977, Librairie Honore Champion, 7 Quai Malaquais, Paris, 1044 หน้า แบ่งเป็น 2 volumes, มีภาคผนวก, เขียนเป็นภาษาฝรั่งเศส

วิทยานิพนธ์ปริญญาเอกเสนอต่อมหาวิทยาลัยปารีส 4 เล่มนี้เสนอผลงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ที่ดินในภาคเหนือของประเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบใหญ่ คือ แบบอย่างการใช้ที่ดินในที่ราบและแบบอย่างการใช้ที่ดินบนภูเขา แบบแรกแบ่งออกเป็น 3 แบบย่อย คือ 1) การใช้ที่ดินแบบคนเมืองทางเหนือ คือมีการกันเหมืองฝายแล้วทำนา 2) การใช้ที่ดินตามแบบคนภาคกลางทำนา 3) การใช้ที่ดินตามแบบคนภาคกลาง ปลูกพืชเศรษฐกิจ แบบหลังแบ่งออกเป็น 3 แบบย่อยคือ 1) การใช้ที่ดินเพื่อปลูกเมี่ยง 2) การใช้ที่ดินตามแบบละว้าและกะเหรี่ยง ซึ่งเป็นการทำไร่ข้าวในที่สูงและมีการปล่อยที่ดินให้พักเพื่อฟื้นคืนความสมบูรณ์ 3) การใช้ที่ดินตามแบบม้ง เพื่อการปลูกฝิ่น วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาทั้งทางภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสังคมวิทยา

ST Kr1 EC Charas Suwanwela and others, 1978, Opium Use and Dependence in Hill Tribe Villages in Thailand, Paper presented at the Conference on Opium Production, Trade and Use in the Golden Triangle, April 3-7, 1978, Philadelphia, U.S.A., Technical Report DH-6/78, Institute of Health Research, Chulalongkorn University, The Somsong Press Bangkok, 17 หน้า มีแผนที่

รายงานเล่มนี้กล่าวถึงพฤติกรรมการผลิตฝิ่น ค้าฝิ่น และเสพฝิ่นในหมู่บ้านชาวเขาในประเทศไทย ยกกรณีตัวอย่างบ้านแม่สุข อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นหมู่บ้านของม้งและกะเหรี่ยง

ST Kr1 EC Chupinit Kesmanee & John McKinnon, 1986, Instruments and Facts : Research, Development and State Formation in the Highlands, paper presented in Thai to Lannathai Conference, Chiangmai, 22-24 August, 1986, มีบรรณานุกรมและภาคผนวก 44 หน้า

บทความนี้เป็นบรรณนิทรรศงานวิจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของชาวเขาเผ่าต่างๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย มีรายงานเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงด้วย

ST Kr1 EC Cohen, Paul T., 1984, "Opium and the Karen : A Study of Indebtedness in Northern Thailand", Journal of Southeast Asian Studies, Vol.XV, No.1, March 1984, หน้า 150-165

บทความนี้กล่าวถึงภาคเหนือของประเทศไทย ระบบเศรษฐกิจระหว่างกะเหรี่ยงและม้ง และพ่อ

คำย่อ ประวัติของการค้าฝิ่น การที่กะเหรี่ยงไปรับจ้างเป็นแรงงานของม้งในไร่ฝิ่น การตกเป็นหนี้ของชาวกะเหรี่ยงทั้งการเป็นหนี้เงินและหนี้ข้าว ตอนท้ายกล่าวถึงความเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้น

ST Kr1 EC Edwards, Franklin, 1972, "Thai-Burma Trade", วารสาร Business in Thailand, December 1972 หน้า 23-30 มีภาพประกอบ

บทความนี้กล่าวถึงการลักลอบค้าของเถื่อนในบริเวณชายแดนไทย-พม่า ที่ด่านพระเจดีย์สามองค์ บทบาทของกะเหรี่ยง กล่าวว่าการค้านี้ทำให้คนกะเหรี่ยงมีเงินซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์สำหรับรบกับพม่า

ST Kr1 EC Hamilton, James W., 1965, "Kinship, Bazaar, Market : The Karen Development of a Dual Economy as an Aspect of Modernization", Paper presented at the Annual Meetings of the Association for Asian Studies, ถ่ายเอกสาร เย็บเล่ม 14 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงการพัฒนาของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยง การเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจเข้าสู่ระบบการตลาดของไทย

ST Kr1 EC Hamilton, Jane 1970, "The Hill Tribes, Islands in the Middle of Opium, Guns and Politics", Bangkok World, August 16, 1970

บทความสั้นๆ นี้กล่าวถึงปัญหาของชาวเขาเรื่องการปลูกฝิ่นและเรื่องที่พวกเขาตกอยู่ระหว่างการต่อสู้รุนแรงของประเทศมหาอำนาจ มีภาพชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงและม้งหลายภาพ

ST Kr1 EC Hinton, Peter 1968, "Shifting Cultivation in Northern Thailand", Standard International January 29, 1968

ผู้แต่งซึ่งเป็นทีปักษ์าศูนย์วิจัยชาวเขาได้บรรยายถึงการทำให้เลื่อนลอยบนภูเขาภาคเหนือของประเทศไทย ในกลุ่มชาวเขาเผ่าต่างๆ เช่น กะเหรี่ยง ม้ง กล่าวถึงประวัติการจัดตั้งศูนย์วิจัยชาวเขา

ST Kr1 EC Iijima, Shigeru 1965, "Cultural Change among the Hill Karens in Northern Thailand", Asian Survey, Vol.V, No.8, August, 1965, หน้า 417-423

บทความนี้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา และการเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในประเทศไทย กล่าวถึงการเปลี่ยนจากไร่เลื่อนลอยมาเป็นปลูกข้าวแบบปักดำ ซึ่งเริ่มเมื่อประมาณ 60-70 ปีมาแล้ว และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เป็นผลจากนั้น

ST Kr1 EC Iijima, Shigeru 1985, "The Significance of Wet Rice Cultivation for Swidden Cultivators : The Case of the Karens" ลงในวารสาร East Asian Cultural Studies volume XXIV, March 1985, pp.93-98,

บทความสั้นๆ นี้วิเคราะห์บทบาททางสังคมและวัฒนธรรมที่การทำนาแบบปักดำ มีอิทธิพลต่อกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงซึ่งเคยเป็นกลุ่มที่ปลูกข้าวโดยใช้วิธีทำไร่เลื่อนลอยมาก่อน แล้วต่อมาปรับวิธีการทำนาแบบปักดำโดยทำตามคนไทย

ST Kr1 EC Jorgensen, S.B., 1980, "Forest People in a World of Expansion", Transactions of the Finnish Anthropological Society, No.2, 1980, หน้า 77-96

บทความนี้กล่าวถึงการทำไร่เลื่อนลอยและการทำป่าไม้ในเอเชียอาคเนย์ กล่าวถึงการทำป่าไม้สักในสมัยอาณานิคมของอังกฤษที่บริเวณตะนาวศรี ผลที่กระทบประเทศไทย กล่าวถึงบริษัทฝรั่งที่รับทำสัมปทานป่าไม้แล้วจ้างกะเหรี่ยงและช้างของกะเหรี่ยงเป็นแรงงานในการทำอุตสาหกรรมป่าไม้

ST Kr1 EC Keen, F.G.B., 1976, "Shifting cultivation in North Thailand" หน้า 49-68 จากหนังสือเรื่อง Man and the Environment Regional Perspectives, Longman, 1976,

บทความนี้กล่าวถึงการทำการเกษตรกรรมด้วยวิธีโค่นเผาป่าระบบนิเวศน์ ประชากรที่เพิ่มขึ้น และการเสียความสมดุลในระบบนิเวศน์ กล่าวถึงชาวเขา 6 เผ่าที่ทำการเกษตรกรรมแบบนี้ในภาคเหนือของไทย ได้แก่ กะเหรี่ยง ม้ง เย้า มูเซอ ลีซอ และอีก้อ กล่าวถึงกะเหรี่ยงก่อนช้างละเอียด พูดถึงคนไทยและกระบวนการพัฒนาที่เข้าไปในหมู่บ้านชาวเขา ยกตัวอย่างบริเวณดอยอินทนนท์ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีกะเหรี่ยงอยู่ในบริเวณความสูง 950-1300 เมตรจากระดับน้ำทะเล และมีม้งอยู่สูงขึ้นไปกว่านั้น

ST Kr1 EC Kunstadter, Peter และ E.C.Chapman, 1970, "Shifting Cultivation and Economic Development in Northern Thailand" บทความเสนอใน International Seminar on Shifting Cultivation and Economic Development in Northern Thailand, Ministry of National Development Department of Land Development, October 1970 หน้า 145-166

บทความนี้กล่าวถึงการปลูกพืชโดยหมุนเวียนเปลี่ยนสถานที่ปลูกไปแต่ละปี และทิ้งไร่เก่าให้กลับฟื้นความสมบูรณ์ขึ้นมาใหม่ กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์ละว้าและกะเหรี่ยงว่าทำการกลสิกรรมด้วยวิธีนี้ กล่าวถึงปัญหาเรื่องประชากรที่เพิ่มขึ้นทำให้ที่ดินไม่พอ ปัญหาการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ST Kr1 EC Kunstadter, Peter, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, "Subsistence Agricultural Economics of Lua' and Karen Hill Farmers of Mae Sariang District, Northwestern Thailand", Paper prepared for Symposium on Shifting Cultivation and Economic Development in Northern Thailand, โรเนียว, เย็บเล่ม, 61 หน้า,

บทความนี้เป็นการบรรยายเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจแบบกลสิกรรมพอเลี้ยงตัวได้ของชาวละว้า (ที่

เขียนว่า Lua' ความจริงเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาละว้า) 233 คน ในหมู่บ้านป่าแป๋ และชาวกะเหรี่ยง 183 คน ในหมู่บ้านเลกอติ (แม่อุ้มลองน้อย) อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ค้นคว้าใน ปี พ.ศ. 2510-2511 สถานะการณ์ทางเศรษฐกิจของหมู่บ้านทั้งสองแห่งกำลังเลวลง พร้อมกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น และความต้องการเงินสดเพิ่มขึ้น ประชากรของทั้งสองหมู่บ้านไม่สามารถดำรงชีพได้จากผลิตผลของข้าวที่ปลูกแต่เพียงอย่างเดียว แต่การยังชีพขึ้นอยู่กับเงินค่าจ้างที่ได้มาจากที่อื่นด้วย

ST Kr1 EC Ministry of Agriculture and Cooperatives, 1970, Promotion of Livestock Production in the Highlands of Northern Thailand, รายงานโรเนียว เย็บเล่ม, 22 หน้า

รายงานนี้กล่าวถึงการใช้ที่ดินในหมู่ชาวเขาในภาคเหนือของประเทศไทย การเลี้ยงสัตว์และพฤติกรรมในการบริโภคเนื้อสัตว์ จำนวนสัตว์เลี้ยง การเลี้ยงสัตว์ของกะเหรี่ยงและละว้า การเพิ่มพันธุ์สัตว์ การเลี้ยงสัตว์ และสุขวิทยาในการเลี้ยงสัตว์ ท้ายรายงานมีข้อเสนอแนะ

ST Kr1 EC Renard, Ronald D., 1986, "The Intergration of Karens in Northern Thai Political Life During the Nineteenth Century", in Anuson Walter Vella edited by Ronald D. Renard, Southeast Asia Papers, Center for Asian and Pacific Studies, University of Hawaii at Manoa, pp.229-249

บทความทางประวัติศาสตร์นี้กล่าวถึงการอพยพของกะเหรี่ยงเข้ามาในประเทศไทยซึ่งส่วนมากเข้ามาในสมัยราชวงศ์ของพระเจ้าอลองพญาในสมัยของพระเจ้ากาวิละเชียงใหม่ได้กวาดต้อนชาวกะเหรี่ยงเข้ามาในประเทศไทยไว้ที่อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ บทความนี้กล่าวถึงกะเหรี่ยงตามที่ปรากฏในเอกสารต่างๆ กล่าวถึงบทบาทของกะเหรี่ยงในอุตสาหกรรมการค้าชุง

ST Kr1 EC ชอบ คชอนันต์ (ดร.) และพินิจ พิษยกุลป์, 2523, รายงานเบื้องต้นผลการศึกษาธนาคารข้าวของกะเหรี่ยงและคนเมืองในภาคเหนือของประเทศไทย, ศูนย์วิจัยชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์, โรเนียว เย็บเล่ม, 40 หน้า

รายงานนี้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยลักษณะทั่วไปของธนาคารข้าว ประวัติการจัดตั้งธนาคารข้าวในหมู่บ้านคนเมืองและธนาคารข้าวในหมู่บ้านกะเหรี่ยง โครงสร้างของธนาคารข้าวระเบียบกฎเกณฑ์ในการดำเนินงานธนาคารข้าว กรรมการบริหาร การยืม การส่งคืนและดอกเบี้ย ผลพลอยได้จากการตั้งธนาคารข้าว ในตอนท้ายของรายงานมีข้อเสนอแนะ

ST Kr1 EC ชัยฤกษ์ ไตลังคะ, 2526, บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อการยอมรับนวัตกรรมในการทำนาของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ศ.2526, 66 หน้า

การศึกษาค้นคว้านี้ทำการสำรวจเบื้องต้นที่หมู่บ้านเมืองงาม ตำบลท่าตอน อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าความถี่ในการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมการทำชาวนาค้า และการสื่อสารระหว่างบุคคลมีบทบาทสำคัญในการทำให้ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงยอมรับนวัตกรรมการทำนาค้า

ST Kr1 EC ประวิตร โพธิ์อาสน์, 2521, "ปากท้องของกะเหรี่ยง" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ปีที่ 2 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2521, หน้า 47-49

วัฏจักรการทำมาหากินของชาวกะเหรี่ยง 12 เดือน คือ ม.ค. เข้าป่าล่าสัตว์ แสวงหาที่ทำไร่ ก.พ. ปลูกข้าว / พันไร่ ถางไร่ มี.ค. ปล่อยพื้นที่ไร่ให้แห้งสนิท เม.ย. เผาไร่ / หยอดข้าวไร่ พ.ค. หาหิน / ทำไร่ไร่ข้าว มิ.ย. ถางหญ้าไร่ข้าว / ดำนา / เก็บหน่อไม้ ก.ค. ทำนาขั้นบันได / เก็บข้าวโพด / จับกบเขียดมาเป็นอาหาร ส.ค. ช่วงฝนตกหนัก / ปลูกยาสูบ / คายหญ้า ก.ย. ข้าวเริ่มตั้งท้อง ออกรวง ต.ค. ข้าวสุก พ.ย. เก็บข้าว ธ.ค. ขนข้าว / ปลูกผักสด

ST Kr1 EC ประวิตร โพธิ์อาสน์, 2522, "กะเหรี่ยงในแม่แจ่มตะวันออก" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2522 หน้า 51-55

สภาพสังคมยังคงมีความเป็นอยู่แบบเดียวกับกะเหรี่ยงทั่วไป ตามป่าคือ ข้าวไม่พอกิน โรคภัยเบียดเบียน ไม่มีถนน ขาดความรู้ที่จะปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่

ST Kr1 EC มงคล จันทน์บำรุง และจิระ ประจักษ์, 2527, การศึกษาภาวะตลาดของผลผลิตการเกษตรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เขตพื้นที่โครงการพัฒนาการเกษตรบนที่สูงเพื่อทดแทนการปลูกฝิ่น ลุ่มน้ำแม่ลาน้อยตอนบน จังหวัดแม่ฮ่องสอน รายงานการวิจัย สถาบันวิจัยชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย, 2527, โรเนียว เย็บเล่ม, 54 หน้า

รายงานการวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาวะการผลิตและการตลาดผลผลิตการเกษตรใน 9 หมู่บ้านในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นหมู่บ้านกะเหรี่ยง 7 หมู่บ้าน หมู่บ้านละว้า 2 หมู่บ้าน ศึกษาภาวะการผลิตของพืชส่งเสริมเช่นพืชผักสวนครัว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง กระเทียม ศึกษาการใช้ที่ดิน การใช้แรงงาน วัสดุอุปกรณ์การเกษตร และประสิทธิภาพในการผลิต

ST Kr1 EC ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน, 1970, "การทำนาของพวกกะเหรี่ยง", บทความแสดงใน The First Symposium in In-Service Orientation on Hill Tribes, กรมประชาสงเคราะห์, กระทรวงมหาดไทย ตุลาคม 1970, บทความโรเนียว เย็บเล่ม, 8 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงการทำนาของพวกกะเหรี่ยงในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี การทำนาแบบท่อน้ำ การทำไร่เลื่อนลอย กล่าวถึงความเป็นอยู่ทางสังคม ภาษาและการศึกษา

ST Kr1 EC ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน, 1970, "การทำนาของพวกกะเหรี่ยง", บทความแสดงใน The First Symposium in In-Service Orientation on Hill Tribes, กรมประชาสงเคราะห์, กระทรวงมหาดไทย ตุลาคม 1970, บทความโรเนียว เย็บเล่ม, 8 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงการทำนาของพวกกะเหรี่ยงในอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี การทำนาแบบทดน้ำ การทำไร่เลื่อนลอย กล่าวถึงความเป็นอยู่ทางสังคม ภาษาและการศึกษา

ST Kr1 EC ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง, 1968, "Land Reforms Cure, Wastage", Modern Asia Vol.2, No.3, หน้า 33-34 Hong Kong, May-June 1968

บทความนี้กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงว่าเป็นผู้ก่อปัญหาการทำงานทรัพยากรธรรมชาติด้วยการทำการเพาะปลูกแบบไร่เลื่อนลอย ความพยายามที่จะแก้ไข และการจัดตั้งศูนย์วิจัยชาวเขาใน ค.ศ. 1965

ST Kr1 EC ศรีศักร วัลลิโภดม, 2529, "ลัวะ ละว้า และกะเหรี่ยงของเผ่าในที่สูงกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ-การเมืองกับรัฐในที่ราบ" วารสารเมืองโบราณ Vol.12, No.1, มกราคม-มีนาคม 2529 เขียนเป็นภาษาไทยและอังกฤษ

บทความนี้ศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ-การเมืองระหว่างกลุ่มชนในที่ราบและที่สูง โดยศึกษาความสัมพันธ์ของคนสองกลุ่มนี้ในอดีต เหตุผลที่ทำให้มีความสนใจในเรื่องนี้คือการพบแหล่งโบราณคดีบนเทือกเขาทางตะวันตกของกลุ่มแม่น้ำปิง ตั้งแต่เขตจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และเชียงใหม่ ชนกลุ่มที่ผู้วิจัยเรียกในบทความนี้ว่าลัวะนั้นคือชนกลุ่มที่นักภาษาศาสตร์เรียกว่าผู้พูดภาษาลัวะ

ST Kr1 ED McMahon, A.R. 1878, The Karens of the Golden Chersonese, London : Harrison, 1878, 423 หน้า มีแผนที่ และภาพประกอบ

หนังสือเก่าเล่มนี้ให้รายละเอียดทางประเพณีวัฒนธรรมของกะเหรี่ยงซึ่งได้จากการเขียนของหมอสอนศาสนาและจากการสังเกตของผู้เขียนเอง บทที่กล่าวถึงการศึกษา (หน้า 71-81) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาของกะเหรี่ยงในสมัยก่อน

ST Kr1 ED ชนิดา รัชพลเมือง, กรรณิการ์ สัจกุล, รัตนา ตุงคสวัสดิ์ และพชรวรรณ จันทรางศุ, 2531, การศึกษาของชาวไทยใหญ่ จีนฮ่อ ลัวะ และกะเหรี่ยง : ถิ่นศึกษาเฉพาะกรณีบ้านไม้ลุงชน บ้านถ้ำ บ้านกองลอย และบ้านผาแตก รายงานผลการวิจัย ทุ่้นวิจัยรัชดาภิเษกสมโภช, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 163 หน้า

รายงานการวิจัยนี้ได้สำรวจและเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาการศึกษาในและนอกโรงเรียนในกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในหมู่บ้านที่กล่าวไว้ในชื่อรายงานการวิจัย เน้นการศึกษาเอกสารและการออกสำรวจภาค

สนามซึ่งทำการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ทางการ ครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง และนักเรียนในกลุ่มที่ศึกษา

ST Kr1 ED ทศนีย์ ไสยกิจ (ดร.), 2513, "ปัญหาการศึกษาที่บ้านดอยสูง", โครงการประกาศนียบัตร อาสาสมัครชั้นบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, โรเนียวเย็บเล่ม 20 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงปัญหาการศึกษาของกะเหรี่ยงที่บ้านดอยสูง ถึงอำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปัญหาการขาดแคลนครู ครูไม่ตั้งใจสอน ซึ่งชาวกะเหรี่ยงร้อนใจต่อปัญหาและต้องการแก้ไข มีตารางแสดงความสามารถพูดภาษาไทยได้ของเด็กกะเหรี่ยงแยกตามเพศ

ST Kr1 EG สินธุ์ สโรบล, 2531, ทศนคติของเกษตรกรต่อการอนุรักษ์ดินและน้ำบนที่สูงในบริเวณโครงการพัฒนาลุ่มน้ำแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ รายงานผลการวิจัยฉบับที่ 35 มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2531, 98 หน้า

งานวิจัยนี้ศึกษาถึงวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำบนที่สูง โดยเฉพาะในบริเวณโครงการพัฒนาลุ่มน้ำแม่แจ่ม ศึกษาทัศนคติของเกษตรกรชาวไทยเหนือ และชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่มีต่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ตลอดจนศึกษาสภาพเศรษฐกิจ การเกษตรและมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ งานวิจัยนี้เก็บตัวอย่างจาก 11 หมู่บ้านในบริเวณลุ่มน้ำแม่แจ่ม

ST Kr1 EG Bruneau, Michel, 1967, "Village Karen du Nord-Ouest de la Thaïlande : Etude Géographique", Bulletin de la Section de Géographie, Tome LXXIX, Année 1966, Paris Bibliothèque Nationale, หน้า 25-41 เขียนเป็นภาษาฝรั่งเศส

บทความนี้กล่าวถึงหมู่บ้านกะเหรี่ยงที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน กล่าวถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน กล่าวถึงการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน ประชากร การทำงานในรอบปีกิจกรรมของชาวกะเหรี่ยง ลักษณะทางเศรษฐกิจของการทำนาแบบขั้นบันได ลักษณะทางสังคมของชาวกะเหรี่ยง

ST Kr1 EG Jacques Amyot and others., 1980, Khwae Yai Ecological Reconnaissance, social Science Sector, (Revised Edition), สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, โรเนียว เย็บเล่ม, 44 หน้า

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงระบบนิเวศของแควใหญ่ ซึ่งเริ่มต้นที่จังหวัดตากลงมา จังหวัดกาญจนบุรี จนสมทบกับแม่น้ำแม่กลอง กล่าวถึงการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนของคนในพื้นที่ มีกลุ่มชาติพันธุ์ขมุและกะเหรี่ยงอยู่ในบริเวณนี้เป็นเวลานานมาแล้ว กล่าวถึงการตั้งหมู่บ้านแบบต่างๆ การถือครองที่ดิน ระบบ

เศรษฐกิจ พืชที่ปลูกทัศนคติของชาวบ้านที่มีต่อโครงการแกวใหญ่ และการที่เขาจะต้องอพยพย้ายถิ่น การจ่ายเงินทดแทนให้ในการอพยพโยกย้าย ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ST Kr1 EG Mischung, Roland 1986, Environmental "Adaptation" Among Upland Peoples of Northern Thailand : A Karen/Hmong (Meo) Case Study, รายงานการวิจัยเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, กรุงเทพฯ, โรเนียว, เย็บเล่ม, 135 หน้า

รายงานการวิจัยนี้แสดงผลการวิจัยภาคสนามที่ได้ทำในบริเวณดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่าง ค.ศ 1982-1985 เปรียบเทียบการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมของชาวกระเหรี่ยงและชาวม้ง การวิจัยนี้ได้กล่าวถึง ประวัติของหมู่บ้าน ประชากรและโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ ศาสนาและกรอบความคิดที่ชนกลุ่มชาติพันธุ์นี้มีต่อสถานที่ตั้งหมู่บ้านและสิ่งแวดล้อมที่เขาอยู่

ST Kr1 EG จันทบูรณ์ สุทธิ, 2538, "กะเหรี่ยง : ชีวิต จารีตประเพณี สิ่งแวดล้อม" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ฉบับครบรอบ 30 ปีสถาบันวิจัยชาวเขา 21 ตุลาคม 2538, หน้า 30-60

กะเหรี่ยง เป็นกลุ่มชนที่มีความคุ้นเคยกับป่าไม้เป็นเวลานานจนสามารถปรับตัวเองในด้านสังคม วัฒนธรรมและการทำมาหากิน ให้ผสมกลมกลืนกันได้ดี กับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ การทำกินของกะเหรี่ยงไม่ได้ทำลายป่า เป็นเพียงการสูญหายชั่วคราวและความหลากหลายทางชีวภาพ ก็จะไม่หวนคืนกลับมาอีก ดังเวลาที่จะต้องพบทวนทัศนคติที่มีต่อการกินของชนกลุ่มชนกลุ่มนี้ใหม่ และนำเอาวิธีการของพวกเขามาใช้

ST Kr1 EG สมภพ ลาขโรจน์, 1994, "ทุ่งใหญ่นเรศวรควรที่จะให้ใครดูแล" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา vol.18 No.3-4, July-Dec. 1994, หน้า 54-67

ทุ่งใหญ่นเรศวรเป็นถิ่นที่อยู่ของชาวเขากระเหรี่ยงมานาน พฤติกรรมในด้านประเพณี วัฒนธรรม ข้อห้าม ข้อนิยม และความเชื่อของกะเหรี่ยงได้สนับสนุนให้เกิดการดูแลป่า ปลูกป่า ตลอดจนดูแลสัตว์ต่างๆ มาอย่างดี จนกระทั่งทุ่งใหญ่ได้รับการประกาศเป็นมรดกโลก รัฐบาลประกาศให้อพยพออกจากป่า จึงเกิดปัญหาขึ้นว่าควรจะให้ใครเป็นผู้ดูแลทุ่งใหญ่

ST Kr1 ET Hinton, Peter, 1983, "Do the Karen Really Exist?", หน้า 155-168 ในหนังสือชื่อ Highlanders of Thailand (edited by John McKinnon and Wanat Bhruksasri), Oxford University Press, 358 หน้า,

บทความนี้กล่าวถึงความสับสนในการเรียกชื่อกะเหรี่ยงการนำคนที่ไม่ใช่กะเหรี่ยงแต่มาเรียกว่ากะเหรี่ยง กล่าวถึงกะเหรี่ยงไปปรากฏการณ์ถือผีบุญในกลุ่มกะเหรี่ยง บทความพยายามวิเคราะห์ว่าลักษณะทางวัฒนธรรมเช่นไรที่ชาวกระเหรี่ยงถือว่าเป็นวัฒนธรรมแบบกะเหรี่ยง

ST Kr1 ET Keyes, Charles F.(editor), 1979, Ethnic Adaptation and Identity, the Karen on the Thai Frontier with Burma, A Publication of the Institute for the Study of Human Issues, Philadelphia, 278 หน้า มีบรรณานุกรม และดรรชนี

หนังสือนี้เป็นการรวมบทความจำนวน 8 บทความของนักวิชาการชาวต่างประเทศที่มีชื่อเสียงในเรื่องกะเหรี่ยง ได้แก่บทความเรื่อง : 1) Introduction โดย Charles F. Keys 2) The Karen in Thai History and the History to the Karen in Thailand โดย Charles F. Keyes 3) A People Between : The Pwo karen of Western Thailand โดย Theodore Stern 4) the Karen, Millennialism, and the Politics of Accommodation to Lowland States โดย Peter Hinton 5) Ethnic Identity and Sociocultural Change Among Sgaw Karen in Northern Thailand โดย Shigeru Iijima 6) Ethnic Group, Category, and Identity : Karen in Northern Thailand โดย Peter Kunstadter 7) In the Mosaic : the Cognitive and Structural Aspects of Karen-Other Relationships โดย David H. Marlowe และ 8) Who are the Karen, and If So, Why? Karen Ethnohistory and a Formal Theory of Ethnicity โดย F.K. Lehman

ST Kr1 ET Truxton, Addison Strong, 1958, The Intergration of the Karen peoples of Burma and Thailand into their Respective National Cultures : A Study in the Dynamics of Culture Contact วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย Cornell, โรเนียว 123 หน้า

วิทยานิพนธ์เล่มนี้กล่าวถึงกะเหรี่ยงในประเทศพม่า และกะเหรี่ยงในประเทศไทย ปัญหาการขาดแคลนหนังสืออ้างอิงเรื่องเกี่ยวกับกะเหรี่ยง ประวัติการติดต่อของกะเหรี่ยงกับไทยตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงเมื่อไทยตั้งอาณาจักรสุโขทัย ประวัติการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกะเหรี่ยงกับไทยในสมัยต่อมาจนถึง ค.ศ. 1950 ข้อสังเกตเกี่ยวกับพลวัตทางวัฒนธรรมระหว่างไทย-กะเหรี่ยงในปัจจุบัน

ST Kr1 ET ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน, 1970, "กะเหรี่ยง", บทความแสดงใน The First Symposium in In-Service Orientation on Hill Tribes, กรมประชาสงเคราะห์, กระทรวงมหาดไทย ตุลาคม 1970, บทความโรเนียว เย็บเล่ม, 22 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงการแบ่งเป็นสาขาต่างๆ ของกะเหรี่ยง ได้แก่ สะกอ ไป่ว บวอยหรือบเว หรือแบะ ภาษากะเหรี่ยงอธิบายประเพณีของกะเหรี่ยงสะก่อก่อนข้างละเอียด

ST Kr1 HL ไสพล์ ศิริไสย์, 2536, "ข้าว.....มาลาเรีย วิชากรรมของคนปกากะญอ" วารสารภาษาและวัฒนธรรม สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2536 หน้า 42-3

บทความนี้ นำเสนอบทวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม กับปัญหาการระบาดของโรค

มาลาเรียในประเทศไทย โดยผ่านกรณีศึกษาชีวิตของกลุ่มประชากรกะเหรี่ยงที่ถ้ำเสือ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ST Kr1 HL Charas Suwanwela and others, 1978, Primary Health Care in the Hill Tribe Villages, Paper prepared for the WHO Workshop on Prevention and Treatment of Drug Dependence, Alexandria, Egypt, 16-21 October, 1978, Institute of Health Research, Chulalongkorn University, โรเนียว, เย็บเล่ม, 10 หน้า

รายงานเล่มนี้กล่าวถึงการให้บริการสาธารณสุขมูลฐานแก่หมู่บ้านชาวเขาในบริเวณที่มีการผลิตฝิ่น ยกตัวอย่างจากกรณีบ้านห้วยไถ่ห้วยแม่สุข อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ตอนใต้เกี่ยวกับบริเวณจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นบริเวณที่มีชาวเขาเผ่าม้งและกะเหรี่ยง กล่าวถึงปัญหาเรื่องสุขภาพอนามัยในชาวเขา การติดยา การให้บริการสาธารณสุขมูลฐาน กล่าวถึงการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขในหมู่บ้าน วัดอุปสมงค์ วิธีการอบรม และประเมินผลโครงการ

ST Kr1 HL Charas Suwanwela and others, 1979, Preliminary Report of Health Care Delivery Research, Technical Report No.DH-9/79, Institute of Health Research, Chulalongkorn University, โรเนียว, เย็บเล่ม, 12 หน้า มีตารางและแผนที่,

รายงานเล่มนี้กล่าวถึงการให้บริการสาธารณสุขแก่หมู่บ้านในที่ห่างไกล ยกตัวอย่างจากกรณีตำบลแม่ตื่น อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย 33 หมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านกะเหรี่ยง ม้ง และมุเซอ กล่าวถึงจำนวนประชากร การเกิด การตาย และการตายในทารก การศึกษา อาชีพ การให้ภูมิคุ้มกันโรค การสาธารณสุข การติดยา กล่าวถึงการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขในหมู่บ้าน ปัญหาและแนวทางการแก้ไขในอนาคต

ST Kr1 HL Peerasit Kamnuansilpa, Peter Kunstadter and Nanta Auamkul, 1987, Hill Tribe Health and Family Planning : Result of a Survey of Hmong (Meo) and Karen Households in Northern Thailand, Published by the Family Health Division, Department of Health, Ministry of Public Health, Bangkok, โรเนียว เย็บเล่ม, 92 หน้า

การศึกษาเรื่องสุขภาพอนามัยของชาวเขาเผ่าม้งและกะเหรี่ยงในจังหวัดตาก และแม่ฮ่องสอน ศึกษาลักษณะของที่อยู่อาศัย สุขลักษณะอาหารการกินและพฤติกรรมกรรมการบริโภค การขาดแคลนข้าว ศึกษาลักษณะโครงสร้างทางประชากรและสังคม การศึกษา อาชีพ วิเคราะห์ภาวะการเจริญพันธุ์ ขนาดของครอบครัวที่ประสงค์ การคุมกำเนิด การบริหารเลี้ยงดูทารก การให้วัคซีนในเด็ก การให้นมมารดา และการหย่านม มีบทสรุปและข้อเสนอแนะ

ST Kr1 HL Sanit Chittsunanda, March 21 1971, "Caring for the Karen : Student Volunteers out in the Field" the Bangkok Post, หน้า 14

บทความนี้กล่าวถึงการอาสาพัฒนาของนักศึกษาแพทย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 65 คน ที่ไปพัฒนาสุขภาพอนามัยของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

ST Kr1 HL ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง, 2529, ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมทางด้านสาธารณสุขมูลฐาน : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชาวไทยยางและชาวไทยพื้นเมือง จังหวัดลำพูน, รายงานการวิจัยในการฝึกอบรมนักวิจัยทางสังคมศาสตร์ ระดับหัวหน้าโครงการ รุ่นที่ 5, 2529, สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, โรเนียว เย็บเล่ม, 200 หน้า

รายงานการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสาธารณสุขมูลฐานของกลุ่มชาวไทยยาง (กะเหรี่ยง) เปรียบเทียบกับกลุ่มชาวไทยพื้นเมืองในอำเภอลี้ และกิ่งอำเภอร่องหัก จังหวัดลำพูน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi stage sampling) ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มชาวไทยยาง (กะเหรี่ยง) และกลุ่มชาวไทยพื้นเมืองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยชาวไทยพื้นเมืองมีการยอมรับและปฏิบัติในด้านสาธารณสุขมูลฐานดีกว่าชาวไทยยาง

ST Kr1 HP สันธุ์ สโรบล และ จี.ลามาตร์ โรเบิร์ต, 2532, การประเมินผลกิจกรรมของโครงการไฮเฟอร์ อินเตอร์เนชั่นแนลประเทศไทย ปี 2517-2531, รายงานการวิจัยฉบับที่ 50, ศูนย์วิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ, 41 หน้า

รายงานการวิจัยนี้กล่าวถึงโครงการไฮเฟอร์ อินเตอร์เนชั่นแนลประเทศไทย โครงการส่งเสริมโคและกระบือ โครงการส่งเสริมการทำประมง โครงการส่งเสริมการเลี้ยงผึ้ง โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม และบันทึกข้อสังเกตกิจกรรมส่งเสริมต่างๆ ในหมู่บ้านชาวเขาเผ่ามูเซอ อีโก๋ และกะเหรี่ยง

ST Kr1 HP Department of Public Welfare, 2510, Social Scientific Research in Northern Thailand, Bulletin No.1 of the Tribal Research Centre, Chiangmai, Thailand, Department of Public Welfare, Ministry of Interior, Government of Thailand, 2510, 33 หน้า

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงการจัดตั้งศูนย์วิจัยชาวเขาในกรมประชาสงเคราะห์ การศึกษาเรื่องม้งดำ การศึกษาเรื่องกะเหรี่ยง การศึกษาเรื่องเย้า และการศึกษาเรื่องมูเซอแดงของผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ โดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของศูนย์วิจัยชาวเขา นอกจากนี้รายงานนี้ยังกล่าวถึงการศึกษาของนักวิจัยชาวต่างประเทศ 30 รายที่อยู่นอกศูนย์วิจัยชาวเขาที่มาศึกษาค้นคว้าเรื่องชาวเขาเผ่าต่างๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย

ST Kr1 HP Renard, Ronald D., Prasert Bhandhachat, G. Lamar Robert and others 1988, Changes in the Northern Thai Hills : An Examination of the Impact of Hill Tribe Development Work 1957-1987, Research and Development Center, payap University, Thailand, Research Report No.42, 192 หน้า

ศึกษาบริเวณพื้นที่ดอยอินทนนท์ โดยศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ม้งและกะเหรี่ยง ศึกษาลักษณะสภาพแวดล้อมที่มาทางประวัติศาสตร์ กล่าวถึงงานพัฒนาที่เกิดขึ้นในรอบ 30 ปี ในเจ็ดหมู่บ้าน มีข้อเสนอแนะและกล่าวถึงบทบาทของ Thai-Norwegian Church Aid Highland Development Project

ST Kr1 HP Sanit Chittsunanda, March 21 1971, "Caring for the Karen : Student Volunteers out in the Field" the Bangkok Post, หน้า 14

บทความนี้กล่าวถึงการอาสาพัฒนาของนักศึกษาแพทย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 65 คน ที่ไปพัฒนาสุขภาพอนามัยของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

ST Kr1 HP ไม่ปรากฏชื่อผู้รวบรวม, 1988, 1988 Refugee Relief Programmes, The Church of Christ in Thailand, 14 Pramuan Road, Bangkok, บทความโรเนียว เย็บเล่ม, 43 หน้า

บทความนี้เป็นรายงานผลงานของ The Church of Christ in Thailand ที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือผู้อพยพในระหว่าง ค.ศ.1988 ที่เข้ามาในประเทศไทย รายงานได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่หนึ่งกล่าวถึงผู้อพยพลาว และญวน ตอนที่สองกล่าวถึงผู้อพยพชาวเขมร ตอนที่สามกล่าวถึงผู้อพยพชาวกะเหรี่ยง

ST Kr1 HP/ANGN ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง, 1969, Civic Action Guidelines for Operations among the Karen, โรเนียว, 38 หน้า เป็นภาษาไทย มีบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษ

หนังสือเล่มนี้เป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้ติดต่อปฏิบัติการกับชาวกะเหรี่ยง โดยยกตัวอย่างจากกะเหรี่ยงที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน กล่าวถึงทั้งความสัมพันธ์ที่เป็นทางการและความสัมพันธ์ส่วนตัวกับชาวกะเหรี่ยง ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานด้านพัฒนาในหมู่ชนกะเหรี่ยงกล่าวถึงปัญหาในการใช้ที่ดินทำกิน ปัญหาการปลูกฝิ่นเนื่องจากกะเหรี่ยงไปเป็นคณงานรับจ้างในไร่ฝิ่นของม้ง ปัญหาความจงรักภักดีต่อรัฐบาลมีข้อความทั่วไปเกี่ยวกับกะเหรี่ยง

ST Kr1 HT Keyes, Charles F., "The Karen in Thai History and the History of the Karens in Thailand", Paper presented at a Symposium on "A Pivotal or Marginal People : the Place of the Karens in Southeast Asia", held at the Annual Meeting of the Association for Asian Studies, Washington, D.C., 29 March 1971, 11 หน้า มีเชิงอรรถอีก 7 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงทฤษฎีว่ากะเหรี่ยงเป็นชนพื้นเมืองดั้งเดิมในเขตประเทศไทย (ตรงกันข้ามกับทฤษฎีที่ว่าเพิ่งอพยพเข้ามาภายหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอพยพเข้ามาในสมัยพระเจ้าอลอง-พญา) บทความนี้วิเคราะห์ชื่อคำว่า "กะเหรี่ยง" และ "ยาง" และกล่าวอ้างอิงผู้แต่งคนอื่นๆ อีกมาก

ST Kr1 HT Renard, Ronald D., 1986, "The Intergration of Karens in Northern Thai Political Life During the Nineteenth Century", in Anuson Walter Vella edited by Ronald D. Renard, Southeast Asia Papers, Center for Asian and Pacific Studies, University of Hawaii at Manoa, pp.229-249

บทความทางประวัติศาสตร์นี้ กล่าวถึงการอพยพของกะเหรี่ยงเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งส่วนมากเข้ามาในสมัยราชวงศ์ของพระเจ้าอลองพญา ในสมัยของพระเจ้ากาวิละเชียงใหม่ได้กวาดต้อนชาวกะเหรี่ยงเข้ามาในประเทศไทยไว้ที่อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ บทความนี้กล่าวถึงกะเหรี่ยงตามที่ปรากฏในเอกสารต่างๆ กล่าวถึงบทบาทของกะเหรี่ยงในอุตสาหกรรมการค้าชง

ST Kr1 HT Truxton, Addison Strong 1958, The Intergration of the Karen peoples of Burma and Thailand into their Respective National Cultures : A Study in the Dynamics of Culture Contact วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย Cornell, โรเนียว 123 หน้า

วิทยานิพนธ์เล่มนี้กล่าวถึงกะเหรี่ยงในประเทศพม่า และกะเหรี่ยงในประเทศไทย ปัญหาการขาดแคลนหนังสืออ้างอิงเรื่องเกี่ยวกับกะเหรี่ยง ประวัติการติดต่อของกะเหรี่ยงกับไทยตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงเมื่อไทยตั้งอาณาจักรสุโขทัย ประวัติการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกะเหรี่ยงกับไทยในสมัยต่อมาจนถึง ค.ศ. 1950 ข้อเสนอเกี่ยวกับพลวัตทางวัฒนธรรมระหว่างไทย-กะเหรี่ยงในปัจจุบัน

ST Kr1 HT สมภพ ลาชโรจน์, 2526, "ประวัติความเป็นมาของกะเหรี่ยง พ.ศ.2393-2475" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2526, หน้า 38-51

กล่าวถึงความเป็นมาในเชิงประวัติศาสตร์ ของกะเหรี่ยงที่อยู่ในบริเวณที่ราบ เขตท้องที่จังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี และเพชรบุรี รวมทั้งกล่าวถึงกะเหรี่ยงที่อยู่ทางภาคเหนือของไทยด้วย

ST Kr1 LC Benedict, Paul K. 1941, Kinship in Southeastern Asia Ph.D. Dissertation, Department of Anthropology, Harvard University, 1941, 526 หน้า

วิทยานิพนธ์ทางมานุษยวิทยาภาษาศาสตร์เล่มนี้ วิเคราะห์ระบบคำเครือญาติในภาษาต่างๆ 15 ภาษาของตระกูลภาษาทิเบต-พม่า ในภาคที่สองได้กล่าววิเคราะห์ระบบคำเครือญาติในภาษากะเหรี่ยงและภาษาจีนอย่างละเอียด

ภาษากะเหรี่ยงอีกภาษาหนึ่งเข้าไปคือภาษา Palachi และขยายความภาษากะเหรี่ยงไปอีกด้วยข้อมูลที่เพิ่มขึ้นมากกว่าที่ลงไว้ในวิทยานิพนธ์

ST Kr1 LC Robert Burton Jones, Jr., 1958, The Karen Language : Descriptive and Comparative Studies, Ph.D. Dissertation in Linguistics, the University of California, 254 หน้า

วิทยานิพนธ์ภาษาศาสตร์เล่มนี้พรรณนาภาษากะเหรี่ยงสะกอ สำเนียงมะละแหม่งในประเทศพม่า กล่าวถึงระบบเสียง หมวดคำ ลักษณะทางวชิวิภาค ลักษณะโครงสร้างของประโยค ในภาคที่สองได้เปรียบเทียบระบบเสียงของภาษากะเหรี่ยงสะกอ และกะเหรี่ยงโปว์ ได้พยายามสืบสร้างหาภาษากะเหรี่ยงสะกอดั้งเดิม และภาษากะเหรี่ยงโปว์ดั้งเดิม กล่าวถึงระบบเสียงของภาษากะเหรี่ยงตองตู (ปาโอ) และเปรียบเทียบกับกะเหรี่ยงสะกอเพื่อสืบสร้างหาภาษากะเหรี่ยงดั้งเดิม

ST Kr1 LC สถาบันวิจัยชาวเขา, 2532, รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องการใช้สื่อประเพณีดั้งเดิมของชาวเขาเผ่าเย้า เผ่าลีซอ เผ่ากะเหรี่ยง โดยสถาบันวิจัยชาวเขาจังหวัดเชียงใหม่ร่วมกับโครงการสื่อสารเพื่อการพัฒนาที่สูงไทย/WIF กองควบคุมพืชเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส., โรเนียว เย็บเล่ม, 103 หน้า

รายงานการวิจัยนี้ศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจสังคมสื่อและการถ่ายทอด สื่อตามประเพณีดั้งเดิม การสื่อสารเกี่ยวกับการเกษตรและสุขภาพอนามัย บุคคลที่มีอำนาจในการสื่อสารแบบดั้งเดิม บทบาทของนิทาน ดนตรี เพลง การคุยกัน การนำประโยชน์จากสื่อรูปแบบต่างๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา

ST Kr1 LC ประวิตร โพธิอาศน์, 2523, "พูดอย่างกะเหรี่ยง" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 2523 หน้า 44-46

ภาษากะเหรี่ยงมีเสียงพยัญชนะเหมือนภาษาไทย ยกเว้นบางเสียงเช่นเสียง ฟ, ฝ ซึ่งไม่มีในภาษากะเหรี่ยง เสียงพยัญชนะเดี่ยวบางตัวออกเสียง 2 แบบ เช่น เสียง ก มีเสียงควบกล้ำ 5 ตัว ซึ่ง 7 ตัวแรก ร ล ว เหมือนไทย ยกเว้นเสียง ย และ ก ออกเสียงต่างไป สระ มี 9 คู่ ระบบวรรณยุกต์เหมือนในภาษาไทย แต่เสียงสามัญมี 2 แบบ คือเสียงปกติกับเสียงที่ยาวกว่าปกติชนิดหนึ่ง

ST Kr1 MI Hinton, Peter, 1971, "Population Dynamics and Dispersal Trends among the Karen of Northern Thailand", Paper presented at the Seminar on Contemporary Thailand, 6-9 September, 1971, The Australian National University, โรเนียว, 20 หน้า

บทความนี้กล่าวว่ากะเหรี่ยงเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ขอบอยู่ติดที่ดินทำให้รวมกันอยู่ในบริเวณกว้าง ตั้งแต่ลุ่มแม่น้ำสิดตัง (Sittang) ในประเทศพม่าเข้ามาถึงลุ่มแม่น้ำปิงในประเทศไทย ผิดกับชาวเขาเผ่าอื่นที่ขอบกระจายตัวกันไปตั้งหลักแหล่งห่างไกลกัน ผู้เขียนได้ให้ข้อคิดว่าพฤติกรรมอยู่ติดที่ดินนี้เป็นผล

ร้ายแก่กะเหรี่ยงที่มีการเพิ่มจำนวนประชากรขึ้นมาก บทความได้เปรียบเทียบลักษณะประชากรกะเหรี่ยงและแนวทางในการย้ายถิ่นโดยเปรียบกับกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง เย้า และมูเซอ

ST Kr1-MI Renard, Ronald D., 1986, "The Intergration of Karens in Northern Thai Political Life During the Nineteenth Century", in Anuson Walter Vella edited by Ronald D. Renard, Southeast Asia Papers, Center for Asian and Pacific Studies, University of Hawaii at Manoa, pp.229-249

บทความทางประวัติศาสตร์นี้กล่าวถึงการอพยพของกะเหรี่ยงเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งส่วนมากเข้ามาในสมัยราชวงศ์ของพระเจ้าอลองพญา ในสมัยของพระเจ้ากาวิละเชียงใหม่ได้กวาดต้อนชาวกะเหรี่ยงเข้ามาในประเทศไทยไว้ที่อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ บทความนี้กล่าวถึงกะเหรี่ยงตามที่ปรากฏในเอกสารต่างๆ กล่าวถึงบทบาทของกะเหรี่ยงในอุตสาหกรรมการค้าชง .

ST Kr1 MI สมเกียรติ จำลอง, 2528, "ตำนานการอพยพของกะเหรี่ยงในเขต จังหวัดอุทัยธานี และใกล้เคียง" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา, ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2528

มีพี่น้องด้วยกัน 3 คน เป็นกะเหรี่ยงรักกันมาก ทั้งสามให้สัญญาว่าถ้ามีได้สิ่งดี ๆ ต้องนำมาแบ่งปันกัน จนกระทั่ง หนึ่งในสามได้ไปจับปลากั้งซึ่งเป็นปลาบรรพบุรุษของพม่า พวกพม่าจึงไล่ฆ่า เขาจึงหลบหนีเข้ามาในไทย กษัตริย์ไทยช่วยเหลือให้เขาได้อยู่ที่สุพรรณ เพชรบุรี กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี และอยุธยา ต่อมาพวกกะเหรี่ยงที่เหลือจึงอพยพตามกันมา

ST Kr1 MS ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง, 1969, The Karen Tribal Group of Thailand, SYOP Intelligence Notes, Target Analysis Section, Psychological Operations GP, No.100, 14 May, 1969, โรเนียว, เย็บเล่ม, 22 หน้า

รายงานนี้กล่าวถึงถิ่นที่อยู่พร้อมด้วยแผนที่ของกะเหรี่ยงกลุ่มต่างๆ ในประเทศไทย จำนวนประชากร ภาษา ประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์กับคนนอกกลุ่ม การแต่งกาย การตั้งถิ่นฐาน โครงสร้างทางสังคม การสืบสายตระกูล การเกิดและการเลี้ยงดูเด็ก การแต่งงาน การหย่าร้าง การตายและพิธีศพ สถานภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจ ศาสนาและความเชื่อ ยาและโภชนาการ การรื่นเริงหย่อนใจ ฯลฯ

ST Kr1 NT นิภา ลาซโรจน์, 1994, "อาหารจากสิ่งแวดล้อมชาวคอย" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา vol.18 No.1-2, July-Dec. 1994, หน้า 46-51

กล่าวถึงอาหาร พืช และสัตว์ ของชาวกะเหรี่ยงและลัวะที่ได้จากแหล่งธรรมชาติ และผลิตขึ้นมาจารีตประเพณี เช่น น้ำพริกกะเหรี่ยง

ST Kr1 NT ศุภชัย สติรศิลป์และคนอื่นๆ, 2528, "อาหารชาวเขา" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2528, หน้า 27-60

กล่าวถึงการทำอาหารของกะเหรี่ยงสะกอและกะเหรี่ยงโป มีการแบ่งแยกเป็นอาหารของคนเฉพาะกลุ่ม เช่น ผู้ป่วย, เด็ก, คนชรา กล่าวถึงการประกอบอาหาร, เครื่องมือที่ใช้, การรับประทานอาหาร, มารยาทและการถนอมอาหาร พืชผักสวนครัวที่นิยมปลูก

ST Kr1 PP Benchavan Tongsiri, 1987, "Fertility and Migration of the Hilltribes in Maehongsorn Province" in Population and Development Projects in Thailand Field Studies edited by Suchart Prasith-rathsint, Steering and Review Committee Microlevel Studies Program on Population and Development Interaction in Thailand, pp.436-476, มีบรรณานุกรม

บทความนี้กล่าวถึงภาวะการเจริญพันธุ์และการอพยพของชาวเขาในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในอำเภอปาย และอำเภอเมือง ในหมู่บ้านกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง กะเหรี่ยง และลีซอ ผลการศึกษาพบว่าประชากรที่ศึกษามีภาวะการเจริญพันธุ์มากกว่ากลุ่มชาวไทยในพื้นที่ราบ การคุมกำเนิดได้ถูกนำไปเผยแพร่ใน 59% ของกลุ่มชาวเขาที่นำมาศึกษา แต่เพียง 20% เท่านั้นที่สนใจจะใช้ภาวะการเจริญพันธุ์ที่สูงและการมีระบบเศรษฐกิจแบบปลูกฝิ่นทำให้มีการอพยพของประชากรจำนวนมาก ชาวม้งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีภาวะการเจริญพันธุ์สูงสุดและก็ปลูกฝิ่นมากที่สุดด้วย

ST Kr1 PP Kunstadter, Peter, 1970, "Fertility, Mortality and Migration of Hill and Valley Populations in Northwestern Thailand", บทความเสนอในที่ประชุม International Seminar on Shifting Cultivation and Economic Development in Northern Thailand, Ministry of National Development/Department of Land Development, October 1970, หน้า 411-432

บทความนี้ยกตัวอย่างกะเหรี่ยงและละว้าที่อำเภอแม่สะเรียงจังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์กล่าวถึงประชากรกะเหรี่ยง และละว้า ภาวะการเจริญพันธุ์ สถิติการตายในทารก และกล่าวว่าแนวโน้มการอพยพเป็นแบบจากภูเขาาลงสู่ที่ราบ

ST Kr1 PP Kunstadter, Peter, 1983, "Demographic Differentials in a Rapidly Changing Mixed Ethnic Population in Northwestern Thailand" Paper presented at the Occasional Seminar, Nihon University Population Research Institute, Tokyo, 7 September 1983, โรเนียวเย็บเล่ม, 31 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงประชากรชาวเขาเผ่า ม้ง ละว้า และกะเหรี่ยง ศึกษาอัตราการตาย ภาวะการเจริญพันธุ์ การแต่งงานและการมีบุตร กล่าวถึงชาวม้งว่ามีการเจริญพันธุ์สูงมาก กล่าวถึงการอพยพย้ายถิ่นที่อยู่ มีบทสรุป

ST Kr1 SS Chupinit Kesmanee & John McKinnon, 1986, Instruments and Facts : Research, Development and State Formation in the Highlands, paper presented in Thai to Lannathai Conference, Chiangmai, 22-24 August, 1986, มีบรรณานุกรมและภาคผนวก 44 หน้า

บทความนี้เป็นบรรณนิทรรศงานวิจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของชาวเขาเผ่าต่างๆ ในภาคเหนือของประเทศไทย มีรายงานเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงด้วย

ST Kr1 SS Kunstadter, Peter 1965, "The Future of Upland Tribal people in the Nations of Southeast Asia : Lua' and Karen Hill Peoples of Northwest Thailand", Paper presented at the Annual Meetings of the American Anthropological Association, Denver, Colorado, November 1965, ถ่ายเอกสาร, 41 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงชาวเขาเผ่าละว้า และกะเหรี่ยงที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ความสัมพันธ์ของชาวเขากับชนในพื้นที่ราบ ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (ค.ศ. 1965)

ST Kr1 SS Kunstadter, Peter ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, Hill and Valley Populations in Northwestern Thailand ร่างรายงานการวิจัย Draft for private circulation-not for publication or quotation, โรเนียว เย็บเล่ม, 28 หน้า

รายงานการวิจัยนี้กล่าวถึงชาวเขาเผ่าต่างๆ ในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีทั้งกะเหรี่ยง ละว้า ไทฉาน และตองซู่ ความสัมพันธ์ระหว่างชนในที่สูงกับชนในที่ราบ งานพัฒนาของหน่วยราชการที่เกี่ยวกับชาวเขา กล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจของชาวเขา ความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมระหว่างชนในที่สูงกับชนในที่ราบ

ST Kr1 SS Kunstadter, Peter, 1983, "Women's Occupational and Domestic Roles in a District Town in Northwestern Thailand", Paper prepared for presentation at the Association for Asian Studies Meeting, San Francisco, March 1983, โรเนียว เย็บเล่ม, 23 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงบทบาทของสตรีกะเหรี่ยง และละว้าด้วย แต่ส่วนใหญ่ของบทความกล่าวถึงไทยที่อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ST Kr1 SS ประวิตร โพธิ์อาศน์, 2524, "กะเหรี่ยง ความเปลี่ยนแปลงที่ห้ามมิได้" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 2524 หน้า 46-49

กะเหรี่ยงในอดีต ความเพียงพอของชีวิตอยู่ที่ปัจจัย 4 ปัจจุบันความต้องการมากกว่าเดิม เช่น เสื้อผ้า, นาฬิกา, รถจักรยาน, เงิน นอกจากนั้นสถาบันความเชื่อก็เปลี่ยนไปเช่นกัน จากการนับถือผีมาเป็นนับถือพุทธ คริสต์ ความเชื่อบางอย่างถูกยกเลิกไป

ST Kr1 SS สมภพ ลาขโรจน์, 1989, "บทบาทและสถานภาพสตรีของสังคมกะเหรี่ยง" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา, Vol.13 No.12 January-June 1989, หน้า 52

กะเหรี่ยง ผู้หญิงมีบทบาทอย่างยิ่งในสังคม เพราะสังคมกะเหรี่ยงนับถือผีฝ่ายมารดา (ฝ่ายหญิง) หากมีการทำผิดประการใด มักจะอ้างสิทธิของผีฝ่ายมารดาไปไกลเกลี้ยปัญหาได้ภายในครอบครัวกะเหรี่ยง ถือว่าผู้หญิงคือผู้นำฝ่ายวิญญาณนั่นเอง

ST Kr1 SS สมภพ ลาขโรจน์, 1990, "ภาวะผู้นำของกลุ่มต่างๆ ในชุมชนระดับหมู่บ้านของกะเหรี่ยงไป" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา ฉบับที่ 14 เล่มที่ 3-4, 1990, หน้า 42-46

กลุ่มผู้นำของกะเหรี่ยงไปในปัจจุบันมีหลายกลุ่มซึ่งมีบทบาทและความสำคัญต่อสมาชิกคือ หัวหน้าหมู่บ้าน, กลุ่มผู้อาวุโสชาย, สตรีหัวหน้ากลุ่มเครือญาติ, กลุ่มสตรีแม่บ้าน, กลุ่มผู้นำศาสนาอื่นๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและแก้ปัญหาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของชาวกะเหรี่ยงให้สำเร็จจึงควรใช้กลุ่มผู้นำเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์

ST Kr1 SS ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง, 1980, "Behind Karen Lines", Asia Week July 4, 1980 หน้า 30-36

บทความนี้กล่าวถึงการต่อสู้ของคณะปฏิวัติกะเหรี่ยงอิสระนำโดย นายพลโบเมียร์ซึ่งต่อสู้กับพม่ามาเป็นเวลานาน กล่าวถึงการประชุมรวมกลุ่มของชนกลุ่มน้อยเผ่าต่างๆ ที่ปรารถนาเป็นอิสระจากพม่า กล่าวถึงความสามารถอย่างยิ่งของกองทัพกะเหรี่ยงในการวางระเบิดตึกทหารพม่า

ST Kr1 SS ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง, 2524, "กะเหรี่ยงอิสระ 32 ปีแห่งการปฏิวัติ" วารสารสยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์, 11-18 มกราคม 2524, หน้า 18-22 และ 19-26

รายงานพิเศษนี้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นายพลโบเมียร์ในฐานะประธานาธิบดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และว่าการต่างประเทศของกะเหรี่ยงอิสระที่ค่ายลี้ภัยใกล้ชายแดนพม่าฝั่งตรงข้ามกับอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน กล่าวถึงการทำลายล้างกองกำลังปฏิวัติของกะเหรี่ยง โดยทางการพม่า กล่าวถึงการอพยพของกะเหรี่ยง ความร่วมมือที่น่าจะได้จากรัฐแต่ไม่ได้ การต่อสู้อันยาวนานและเหน็ดเหนื่อย กล่าวถึงมวลชนซึ่งเป็นฐานหลักของการปฏิวัติของกะเหรี่ยง กล่าวถึงงบประมาณรายจ่ายของขบวนการปฏิวัติ การทำแร่ดีบุกและวูลแฟรม กล่าวถึงหญิงชราซึ่งเป็นผู้วางรากฐานการศึกษาในเขตปลดปล่อย ศาสนากับสังคม ตำรวจบ้านและบทบาทของสตรี

ST Kr1 TR Andersen, J.P.(Lieut-Colonel), "A Journey along a part of the Siam-Burma Frontier", Journal of the Siam Society, Vol.18, part II, หน้า 111-133

บทความนี้กล่าวถึงการเดินทางของผู้เขียนในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1922 ถึงมีนาคม 1923

จากอยุธยาขึ้นไปตามลำแม่น้ำปิงถึงระแหง แม่สอด แม่ระมาด อู่ผาง เข้าไปในหมู่บ้านกะเหรี่ยงหลายหมู่บ้าน

ST Kr1EC Ministry of Agriculture and Cooperatives, 1970, Promotion of Livestock Production in the Highlands of Northern Thailand, รายงานโรเนียว เย็บเล่ม, 22 หน้า

รายงานนี้กล่าวถึงการใช้ที่ดินในหมู่ชาวเขาในภาคเหนือของประเทศไทย การเลี้ยงสัตว์และพฤติกรรมในการบริโภคเนื้อสัตว์ จำนวนสัตว์เลี้ยง การเลี้ยงสัตว์ของกะเหรี่ยงและละว้า การเพิ่มพันธุ์สัตว์ การเลี้ยงสัตว์ และสุขวิทยาในการเลี้ยงสัตว์ ท้ายรายงานมีข้อเสนอแนะ

ST Kr2 ANAR สุริยา รัตนกุล, 2521 และ 2539, เพลงกะเหรี่ยง, บทความเสนอในการสัมมนาเรื่อง "การศึกษาวิจัยภาษาในประเทศไทย" ณ ห้องประชุมจจจจจจ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี 23-24 กุมภาพันธ์ 2521 ต่อมาพิมพ์เป็นเล่มหนังสือเผยแพร่โดยสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดลเมื่อพฤษภาคม 2539 โรงพิมพ์สหธรรมิก จำกัด, 55 หน้า

บทความนี้แบ่งเป็น 4 ตอน คือ ก.เรื่องราวของชนเผ่ากะเหรี่ยงในประเทศไทยโดยสังเขป ข.ระบบเสียงของภาษากะเหรี่ยงสะกอ ค.ประเภทของเพลงกะเหรี่ยง(ซึ่งแบ่งเป็น 1.เพลงที่ร้องในงานศพ 2.เพลงรำพันระหว่างหนุ่มสาวแสดงความชอบพอกัน 3.เพลงคนเฒ่าคนแก่ร้องสั่งสอนหนุ่มสาว 4.เพลงหนุ่มสาวแสดงความรักความคิดถึงกัน 5.เพลงเบ็ดเตล็ดที่ร้องในงานมงคล 6.เพลงกล่อมเด็ก 7.เพลงที่แต่งขึ้นใหม่มีเนื้อร้องภาษาไทยปน) ง.ตัวอย่างเนื้อเพลงภาษากะเหรี่ยงเขียนด้วยสัทอักษรมีคำแปลเป็นภาษาไทย

ST Kr2 ANBL Mischung, Roland, 1980, Religion in a Cgaw (Sgaw) Karen Village of Western Upland Chiang Mai Province, Northwest Thailand, Final Research Report presented to the National Research Council of Thailand, Bangkok, โรเนียว เย็บเล่ม, 149 หน้า

รายงานการวิจัยเล่มนี้บรรยายศาสนาของกะเหรี่ยงสะกอที่บ้านหนองหล่ม บริเวณดอยอินทนนท์ ในจังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาศาสนากะเหรี่ยงสะกอโดยพยายามจัดระบบ ศึกษาทัศนคติของกะเหรี่ยงสะกอที่มีต่อโลกและชีวิต ศึกษาความคิดในเรื่องความเป็นเผ่าพันธุ์ของเขา รายงานการวิจัยฉบับนี้เป็นการปรับปรุงจากที่ผู้เขียนได้เขียนวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกเกี่ยวกับเรื่องกะเหรี่ยงสะกอ

ST Kr2 ANBL Yoshimatsu, Kumiko 1989, The Karen World : The Cosmological and Ritual Belief System of the Sgaw Karen in Northwestern Chiang Mai Province รายงานการวิจัยเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กรุงเทพฯ มีนาคม พ.ศ.2532, โรเนียว, เย็บเล่ม, 78 หน้า

รายงานการวิจัยนี้พรรณนาโลกทัศน์ ความเชื่อและพิธีกรรมของกะเหรี่ยงสะกอที่บ้านแม่คะ-ปู อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่กล่าวถึงเทพเจ้าต่างๆ การตั้งบ้านเรือน การเลือกหัวหน้บ้าน ฯลฯ

ST Kr2 ANFR สุริยา รัตนกุล, 2524 และ 2539, "เพลงกะเหรี่ยง", วารสารภาษาและวัฒนธรรม, สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2524 หน้า 61-107 ต่อมาพิมพ์เผยแพร่ในรูปเล่มหนังสือโดย สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท, โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิก, พ.ศ. 2539, 55 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงเรื่องราวของชนเผ่ากะเหรี่ยงในประเทศไทย พรรณนาระบบเสียงของภาษากะเหรี่ยงสะกอ กล่าวถึงประเภทของเพลงกะเหรี่ยง ตอนท้ายให้ตัวอย่างเนื้อเพลงภาษากะเหรี่ยงสะกอแปลเป็นไทย

ST Kr2 ANFR Suriya Ratanakul, 1984, "A Prolegomena on Traditional Wisdom in Karen Folklore", Paper presented to the International Symposium on Southeast Asian Folklore, Krogerup College, Humlebaek, Denmark, August 23-26, 1982, Published in Journal of the Siam Society vol.72, 1984, pp. 1-13, Also published in Studies in Comparative Culture, Japan, 1984, pp. 57-72

บทความนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านของกะเหรี่ยงสะกอตามที่แสดงออกในสุภาษิต ปริศนาคำทาย และคำพังเพยซึ่งแสดงถึงความเชื่อดั้งเดิม เช่นการทำนายลักษณะคน สัตว์ และสิ่งของ ความคิดเรื่องอาหารแสลง และความคิดเรื่องก่อดูซึ่งเป็นคำห้าม การละเมิดความสมดุลของสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ST Kr2 ANGN สุริยา รัตนกุล และสมทรง บุรุษพัฒน์, 2538, สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงสะกอ, สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล จัดพิมพ์เนื่องในมหาวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี, โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิก จำกัด, 58 หน้า มีภาพสีหลายภาพ และบรรณานุกรม

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงชื่อเรียกกลุ่มชาติพันธุ์ ประวัติความเป็นมา ประชากร กะเหรี่ยงกลุ่มต่างๆ ในประเทศไทย ภาษา การแต่งกาย การตั้งถิ่นฐานและบ้านเรือน อาชีพและความเป็นอยู่ อาหารกะเหรี่ยง ความเชื่อและข้อห้ามเกี่ยวกับอาหาร การสันทนากการ โครงสร้างทางสังคม ประเพณีพิธีกรรมและความเชื่อ พิธีมัดมือปีใหม่ พิธีแต่งงาน พิธีงานศพ ความสัมพันธ์กับคนภายนอกกลุ่ม

ST Kr2 ANGN Andersen, J.P.(Major), ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, Some Notes about the Karens in Siam, ถ่ายเอกสาร, เย็บเล่ม, หน้า 51-58, ไม่ปรากฏชื่อวารสารที่มีบทความนี้อยู่ เลขที่ที่ศูนย์เอกสาร

ประเทศไทย 10013

กล่าวถึงกะเหรี่ยงแดง และกะเหรี่ยงขาว (ปัจจุบันเรียกว่ากะเหรี่ยงสะกอ) กล่าวถึงลักษณะทางกายภาพ การแต่งตัว เครื่องประดับ ศาสนา การทำศพ โรคภัยไข้เจ็บ การตั้งหมู่บ้าน การทำมาหากิน

ST Kr2 ANGN E.J.Walton (ผู้แปล), ไม่ทราบปีที่พิมพ์, "The Yang Kalo' (Karieng) or White Karens", Journal of the Siam Society, vol.16, 1, หน้า 39-46

บทความนี้ผู้แปลแปลจากแบบสอบถามที่ส่งกลับมาจากเชียงใหม่เป็นภาษาไทยซึ่งเป็นการตอบคำถามที่สยามสมาคมส่งไปถาม บทความนี้อธิบายเรื่องกะเหรี่ยงขาวหรือกะเหรี่ยงสะกอที่จังหวัดเชียงใหม่ ในระยะที่ตอบแบบสอบถาม กล่าวถึงลักษณะทางกายภาพ การตั้งบ้านเรือน การแต่งกาย ประเพณีต่างๆ อาหารการกิน การล่าสัตว์ การเพาะปลูก โครงสร้างทางสังคม พิธีแต่งงาน ความเจริญทางศิลปะ วิทยาศาสตร์ ศาสนา และการใช้สอยคำที่เรียกว่า "ถูกดู" ในภาษาไทยภาคเหนือ

ST Kr2 ANGN Hinton, Peter (editor) 1967, Tribesmen and Peasants in North Thailand, Proceedings of the First Symposium of the Tribal Research Centre, Chiangmai, Thailand, 1967, 117 หน้า

หนังสือเล่มนี้เป็นการรวมบทความของนักวิชาการชาวอเมริกัน ยุโรป และออสเตรเลีย 13 คน ที่เขียนเกี่ยวกับแง่มุมต่างๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขาเผ่าต่างๆ ในประเทศไทย บทความในเล่มเกี่ยวกับ อีโก๋ มูเซอ กะเหรี่ยงสะกอ เป็นต้น มีบทความที่แสดงความพยายามคิดค้นหนังสือให้ชาวเขาเผ่าอีโก๋ใช้

ST Kr2 ANGN Iijima, Shigeru ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, "Culture Change of the Hill Karens in Northern Thailand" A Preliminary Report of the Field Work in Northern Thailand to the National Research council, the Royal Government of Thailand, โรเนียว, เย็บเล่ม, 16 หน้า

รายงานการวิจัยนี้แบ่งกะเหรี่ยงในประเทศไทยออกเป็น 4 พวกย่อย ได้แก่ สะกอ ไป่ว บะเก และตองซู่ และรายงานนี้จำกัดกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของสะกอเท่านั้น รายงานนี้กล่าวถึงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา การเมือง และการทำเกษตรกรรมของกะเหรี่ยงสะกอ

ST Kr2 ANGN Kunstadter, Peter, (1969), Report to the National Research Council of Thailand : An Outline of Anthropological Research, 1966-1969, โรเนียว เย็บเล่ม, 43 หน้า

รายงานนี้ให้ความรู้ทางมานุษยวิทยา แบ่งออกเป็น 2 ภาค ภาคแรกรายงานเรื่อง ละว้าที่บ้านป่าแป๋ หมู่ที่ 5 ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาคที่สอง รายงานเรื่องกะเหรี่ยง

สะกอที่บ้านแม่อุ้มหลวงน้อย (ภาษากะเหรี่ยง เรียกว่า บ้านไลกอเก) หมู่ที่ 4 ตำบลแม่สะเรียง มีกล่าวถึงสถานที่ตั้งหมู่บ้าน ภาษา ประชากร โครงสร้างทางสังคม ครอบครัว การแต่งงาน การแบ่งชั้นของคนในสังคม เชื้อสายชะมัง ภาวะผู้นำในหมู่บ้านและการปกครองหมู่บ้าน กฎระเบียบของสังคม ศาสนาและการรักษาผู้ป่วย การเข้ามาของมิชชันนารี เศรษฐกิจการทำไร่และการขายแรงงาน การถือครองที่ดิน ความสัมพันธ์กับโลกภายนอก ในส่วนที่เกี่ยวกับกะเหรี่ยงก็พูดตามหัวข้อต่างๆ เหล่านี้เช่นเดียวกัน แต่ไม่มีการกล่าวถึงชะมัง เพราะกะเหรี่ยงไม่มีการแบ่งชั้นในสังคมเหมือนละว้า

ST Kr2 ANGN Obayashi, Taryo, 1964, "The Lawa and Sgaw Karen in Northwestern Thailand", Journal of the Siam Society, volume LII, Part 2, July 1964, หน้า 199-216 มีภาพประกอบหลายภาพ

บทความนี้กล่าวถึงกลุ่มชาติพันธุ์ละว้าและกะเหรี่ยงสะกอ ที่แม่สะเรียงและกองลอย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ให้ข้อมูลเบื้องต้นทางมานุษยวิทยา ได้แก่ลักษณะทางกายภาพภาษา การตั้งถิ่นฐาน เครื่องมือเครื่องใช้และสิ่งประดิษฐ์ เศรษฐกิจ การจัดองค์กรทางสังคม ศาสนา

ST Kr2 ANGN Young, Oliver Gordon, 1961, The Hilltribes of Northern Thailand (A Socio-Ethnological Report) Prepared Under the Auspices of the Government of Thailand and the Cooperation of the United States Operations Mission to Thailand, 120 หน้า, มีตารางและภาพประกอบมาก

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้อย่างกว้างเกี่ยวกับมานุษยวิทยาและสังคมวิทยาของชาวเขาเผ่าต่างๆ ในประเทศไทย อันได้แก่ อีเกอ มูเซอ ลีซอ แม้ว ละว้า ขมุ ถิ่น ยัมบรี กะเหรี่ยงสะกอ กะเหรี่ยงโปว์ กะเหรี่ยงบะเกะ ตองซู่ และจีนฮ่อ

ST Kr2 ANTR กองวิจัยสังคมศาสตร์, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, รายงานย่อผลการวิจัยในสาขาต่างๆ ด้านสังคมศาสตร์ เล่ม 6 สภาวิจัยแห่งชาติจัดพิมพ์เผยแพร่, 58 หน้า

หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง รายงานการวิจัยในสาขาต่างๆ ด้านสังคมศาสตร์ มีที่เกี่ยวกับเรื่องกะเหรี่ยงคือรายงานการวิจัยในหมวดมานุษยวิทยา ของนักวิจัยชาวญี่ปุ่นชื่อ นายชิเกรุ อิิจิมะ (Shigeru Iijima) ชื่อเรื่องที่วิจัยคือ "การเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรมกะเหรี่ยงเผ่าสะกอที่อยู่ตามเขา" ซึ่งในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรมของกะเหรี่ยงเผ่าสะกอ ผู้วิจัยได้แบ่งการเปลี่ยนแปลงเป็น 3 สมัย คือสมัยเร่ว่อน สมัยกึ่งเร่ว่อน และสมัยตั้งถิ่นฐานอยู่กับที่

ST Kr2 ANTR ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน, 1970, "กะเหรี่ยง", บทความแสดงใน The First Symposium in In-Service Orientation on Hill Tribes, กรมประชาสงเคราะห์, กระทรวงมหาดไทย ตุลาคม 1970,

บทความโรเนียว เย็บเล่ม, 22 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงการแบ่งเป็นสาขาต่างๆ ของกะเหรี่ยง ได้แก่ สะกอ ไป่ว บวอยหรือบเว หรือแบระ ภาษากะเหรี่ยงอธิบายประเพณีของกะเหรี่ยงสะกอก่อนข้างละเอียด

ST Kr2 EC Kunstadter, Peter, E.C. Chapman and Sanga Sabhasri (editors), 1978, Farmers in the Forest Economic Development and Marginal Agriculture in Northern Thailand, East-West Center, the University Press of Hawaii, 402 หน้า

หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็น 16 บท แต่ละบทแต่งโดยนักวิชาการชาวไทยบ้าง นักวิชาการชาวต่างประเทศบ้าง กล่าวถึงวิธีการทำเกษตรกรรมแบบต่างๆ ของชาวเขา ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นการทำไร่แบบเลื่อนลอย มีตัวอย่างในเรื่องของชนละว้า กะเหรี่ยงสะกอ กะเหรี่ยงไป่ว ม้ง ฯลฯ

ST Kr2 EG ไสพล์ ศิริไสย์, 2536, "ข้าว.....มาลาเรีย วิชากรรมของคนปกากะญอ", วารสารภาษาและวัฒนธรรม, สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 หน้า 42-53

บทความเรื่องนี้เป็นงานนำเสนอที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับปัญหาการระบาดของโรคมาลาเรียในประเทศไทยภายใต้กรอบความคิดเชิงนิเวศวิทยาวัฒนธรรม โดยนำเสนอผ่านกรณีศึกษาชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงสะกอที่ถ้ำเสือ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ST Kr2 LC สุริยา รัตนกุล (ผู้รวบรวม), วิรัช นิยมธรรมและโสภณา ศรีจำปา (บรรณาธิการคอมพิวเตอร์), 2529, พจนานุกรมภาษาไทย-กะเหรี่ยงสะกอ โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แบ่งออกเป็น 2 เล่ม เล่มแรก ก-ป เล่มที่สอง ผ-ฮ 1,277 หน้า

พจนานุกรมเล่มนี้ให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกะเหรี่ยง อธิบายคำว่ากะเหรี่ยงและคำว่าย่าง ประวัติชนเผ่ากะเหรี่ยงหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึงชนเผ่ากะเหรี่ยง กะเหรี่ยงที่พบในประเทศไทย พรรณนาระบบเสียงของภาษากะเหรี่ยงสะกอ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะทางไวยากรณ์ของภาษากะเหรี่ยงสะกอ แล้วให้คำศัพท์ภาษาไทยแปลงเป็นภาษากะเหรี่ยงสะกอ โดยเขียนภาษากะเหรี่ยงสะกอด้วยสัทอักษรและด้วยตัวอักษรไทย

ST Kr2 LC สุริยา รัตนกุล, 2529, "วิเคราะห์คำว่า è [ต่ำ] ในภาษากะเหรี่ยงสะกอ" วารสารภาษาและวัฒนธรรม, สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 หน้า 1-35

บทความนี้วิเคราะห์หน้าที่ของคำว่า è ว่าใช้นำหน้ากรรมกริยา ทำให้อกรรมกริยากลายเป็นอาการนาม ใช้นำหน้าสกรรมกริยาทำให้คำกริยาเปลี่ยนเป็นคำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของคำกริยานั้น

ใช้นำหน้ากรรมกริยาทำให้เกิดคำนามประเภทชื่อเครื่องมือเครื่องใช้ ฯลฯ นอกจากนั้นยังใช้นำหน้าข้อความแสดงปรากฏการณ์ธรรมชาติ และใช้กับคำกริยาที่ถ่ายทอดให้เห็นความรู้สึกส่วนตัว

ST Kr2 LC Suriya Ratanakul, 1977, "Aspects of Linguistic Features in Minority Languages" บทความเสนอในที่ประชุม The Regional Seminar on Language Education in Multilingual Societies : Its Challenges and Potentials, Singapore, 18-22 April 1977, โรเนียว เย็บเล่ม 12 หน้า มีภาคผนวก A,B และบรรณานุกรม

บทความนี้เสนอวิธีการสร้างคำใหม่ขึ้นใช้ในภาษาม้ง กระเหรี่ยงสะกอ และละว้า ให้อย่างคำใหม่ที่สร้างขึ้นใช้ในภาษาทั้งสาม จำนวน 44 คำ

ST Kr2 LC Suriya Ratanakul, 1978 และ 1981, "Sgaw Karen Color Categories" บทความเสนอในที่ประชุม The 11th International Conference on Sino-Tibetan Languages and Linguistics, University of Arizona, October 20-22, 1978 แล้วปรับปรุงใหม่พิมพ์ใน Journal of the Siam Society, Vol.69, 1981 หน้า 138-144

การศึกษาค้นคว้าพบว่าในภาษากะเหรี่ยงสะกอมีคำศัพท์เรียกชื่อสีที่สำคัญอยู่ 6 คำศัพท์ คือ ขาว ดำ แดง เหลือง/น้ำตาล เขียว และม่วง

ST Kr2 LC Suriya Ratanakul, 1984, "A Prolegomena on Traditional Wisdom in Karen Folklore" ในวารสาร Studies in Comparative Culture, Soka University, Japan, 1984, หน้า 57-72

บทความนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับสุภาษิตของกะเหรี่ยงสะกอ ความเชื่อแบบดั้งเดิมเช่นวิธีทายลักษณะของคนและสัตว์ และความเชื่อที่มีผลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมซึ่งในภาษากะเหรี่ยงสะกอเรียกว่า "ก๋อญ"

ST Kr2 LC Suriya Ratanakul, 1986, "A Study of Compound Nouns in Lawa, White Meo and Sgaw Karen", in Language in Global Perspective, Papers in Honor of the 50th Anniversary of the Summer Institute of Linguistics (1935-1985). compiled and Edited by Benjamin F. Elson. Dallas, Texas, หน้า 549-556

บทความนี้ศึกษาคำประสมที่สร้างขึ้นใหม่ จำนวน 35 คำในภาษาละว้า ม้งขาว และกะเหรี่ยงสะกอ พบว่ามีวิธีการสร้างคำใหม่ขึ้นใช้ในภาษาอยู่ 6 วิธี

ST Kr2 NT สุริยา รัตนกุล และลักขณา ดาวรัตนหงษ์, 2531, อาหารแสลงโรคและบริโภคอันตรายของชาวกระเหรี่ยงสะกอ, สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล บริษัทปิ่น-

เกล้าการพิมพ์จำกัด, 92 หน้า, เขียนเป็นภาษาไทย มีภาพประกอบมาก

หนังสือเล่มนี้ให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับชนเผ่ากะเหรี่ยงและภาษากะเหรี่ยง ประวัติชนเผ่ากะเหรี่ยง กล่าวถึงอาหารประจำวันของกะเหรี่ยง ทั้งอาหารคาวและขนมผลไม้ที่กินเล่น อาหารในงานเลี้ยง อาหารในพิธีเลี้ยงผี อาหารสำหรับผู้ป่วยตามความเชื่อของกะเหรี่ยง น้ำและเครื่องดื่ม การถนอมรักษาอาหาร การประกอบอาหารและสุนัตยในการประกอบอาหาร การรับประทานอาหารและสุนัตยในการรับประทานอาหาร มีภาคผนวก

ST Kr2 NT สุริยา รัตนกุล, 2524, "อาหารกะเหรี่ยง" วารสารภาษาและวัฒนธรรม, สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2524 หน้า 67-87

บทความพรรณนาแนวความคิดของกะเหรี่ยง เกี่ยวกับเนื้อสัตว์ ผัก และเครื่องหอมที่ใส่ในแกง แสดงวิธีทำอาหารกะเหรี่ยงประเภทน้ำพริก แกงชนิดต่างๆ ผัด ต้มเค็ม และหมก บทความนี้เขียนภาษากะเหรี่ยงด้วยตัวอักษรไทย

ST Kr3 ANBL Andersen, Kirsten Ewers, 1978, "Elements of Pwo Karen Buddhism", The Scandinavian Institute of Asian Studies, Copenhagen, 1978, หน้า 99-104

บทความนี้วิเคราะห์การถือศาสนาพุทธของกะเหรี่ยงโปว์ การสวดมนต์ อธิบายว่าไม่มีความขัดแย้งในการถือศาสนาพุทธและในขณะเดียวกันยังทำบุญแบบพิธีดั้งเดิมอยู่ กล่าวถึงบทบาทของชาวกะเหรี่ยงที่บวชเป็นพระสงฆ์

ST Kr3 ANBL Somphob Larchrojna, 1983, "Pwo Karen, Spirits and Souls", หน้า 169-172 ในหนังสือชื่อ Highlanders of Thailand (edited by John McKinnon and Wanat Bhruksasri), Oxford University Press, 358 หน้า

บทความนี้กล่าวถึงผีต่างๆ ของกะเหรี่ยงโปว์ ผีบ้านที่สืบสายทางฝ่ายมารดา ขวัญ ขวัญหาย และพิธีเรียกขวัญ

ST Kr3 ANDR สุจิตลักษณ์ ดีผดุง, 2537, "เสื้อผ้าชาวกะเหรี่ยง", วารสารภาษาและวัฒนธรรม, สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, ปีที่ 13 ฉบับที่ 2, หน้า 61-78

บทความนี้นำเสนอเรื่องการทอผ้าและเสื้อผ้าของชาวกะเหรี่ยงโปว์ที่บ้านภูเหม็นบน ตำบลทองหลาง อำเภอห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี และที่บ้านห้วยฮ่อมนอก ตำบลท่าชุมเงิน อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน โดยใช้ที่ทอผ้าแบบใช้เข็มขัดคาดหลัง

ST Kr3 ANFR นิภา ลาซโลซน์, 1989, "นิทานสำหรับกะเหรี่ยงโป" วารสารข่าวสารสถาบันวิจัยชาวเขา, Vol.13 No.3,4 July-December 1989, หน้า 38-39

นิทานเรื่องนี้ชื่อ "กะเหรี่ยงพี่ฝรั่งน้อง" เป็นนิทานปรบปรบบอกถึงที่มาว่า ทำไมฝรั่งจึงมาดูแลเอาใจใส่กะเหรี่ยงในปัจจุบัน ทั้งนี้ฝรั่งเคยโขมยสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่พระเจ้าได้ให้กะเหรี่ยงไว้สร้างบ้านเมืองนั่นเอง เมื่อพระเจ้ารู้เรื่องดังกล่าว จึงสั่งฝรั่งให้นำสิ่งเหล่านั้นมาสร้างบ้านเมืองให้กะเหรี่ยงเจริญด้วย

ST Kr3 ANGN Andersen, J.P.(Major), ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, Some Notes about the Karens in Siam, ถ่ายเอกสาร, เย็บเล่ม, หน้า 51-58, ไม่ปรากฏชื่อวารสารที่มีบทความนี้อยู่ เลขที่ที่ศูนย์เอกสารประเทศไทย 10013

กล่าวถึงกะเหรี่ยงแดง และกะเหรี่ยงขาว (ปัจจุบันเรียกว่ากะเหรี่ยงสะกอ) กล่าวถึงลักษณะทางกายภาพ การแต่งตัว เครื่องประดับ ศาสนา การทำศพ โรคภัยไข้เจ็บ การตั้งหมู่บ้าน การทำมาหากิน

ST Kr3 ANGN E.J.Walton (ผู้แปล), ไม่ทราบปีที่พิมพ์, "The Red Karens", Journal of the Siam Society, vol.17, หน้า 74-79

บทความนี้ผู้แปล แปลจากแบบสอบถามที่ปลัดอำเภอ (ไม่ป่งอำเภอ และจังหวัด) ชื่อ นายจันทร์ คันธเสนา ส่งตอบเป็นภาษาไทย ซึ่งเป็นการตอบคำถามที่สยามสมาคมส่งไปถาม บทความนี้อธิบายเรื่องกะเหรี่ยงแดง (ไม่ระบุจังหวัด) กล่าวถึงลักษณะทางกายภาพ ให้ข้อมูลทางมานุษยวิทยา การตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน การแต่งกาย อาหารการกิน การล่าสัตว์ การคมนาคม การเพาะปลูก โครงสร้างทางสังคม พิธีแต่งงาน การรับมรดก ความเจริญทางศิลปะ วิทยาศาสตร์ ศาสนา

ST Kr3 ANGN Hinton, Peter 1969, "The Pwo Karen of Northern Thailand", รายงานฉบับร่างส่งอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ ในวันที่ 28 กันยายน ค.ศ. 1969, ถ่ายเอกสาร เย็บเล่ม 64 หน้า และมีภาคผนวกอีก XXIX หน้า

รายงานนี้กล่าวถึงกะเหรี่ยงโปว์ในเรื่องโครงสร้างทางสังคม การเมือง ศาสนา เศรษฐกิจ จำนวนประชากรของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงใน 5 จังหวัดทางเหนือของไทย กล่าวถึงหมู่บ้านกะเหรี่ยง การกระจายของประชากร การใช้ที่ดิน

ST Kr3 ANGN Young, Oliver Gordon, 1961, The Hilltribes of Northern Thailand (A Socio-Ethnological Report) Prepared Under the Auspices of the Government of Thailand and the Cooperation of the United States Operations Mission to Thailand, 120 หน้า, มีตารางและภาพประกอบมาก,